

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET

Tehnilise Järelevalve Amet

AASTARAAMAT 2014

SISUKORD

Eessõna

Tegevuseesmärgid ja väärtused

6 // Eesmärgid

6 // Väärtused

Ohutuse suurendamine: Tegevused ja tulemused

8 // Ehitised ja ehitustegevus

9 // Elektripaigaldised ja -tööd

12 // Masinad

12 // Liftid ja köisteed

13 // Surveseadmed

13 // Gaasiseadmed ja -paigaldised

14 // Ohtlike kemikaalide käitlemine

16 // Pürotehnika ja lõhkematerjalid

17 // Kaevandamine

20 // Raudteeohutuse järelevalve

Usaldusväarsuse suurendamine: Tegevused ja tulemused

25 // Ehitustooted

26 // Hoonete energiatõhusus

26 // Elektriseadmed

28 // Sideseadmed

30 // Sideteenused

31 // Meediateenused

33 // Elektroonilise side turu arengud

37 // Legaalmetroloogia

Piiratud ressurss: Tegevused ja tulemused

38 // Numeratsioon

40 // Sagedushaldus

43 // Raudteeinfrastruktuur

Ülevaade organisatsioonist: Struktuur, ametnikud ja eelarve

46 // Ametnikud

47 // Riigilõivude laekumised riigieelarvesse

47 // Eelarve

Tehnilise Järelevalve Amet

AASTARAAMAT 2014

HEA LUGEJA

Möödunud 2014. aasta oli Tehnilise Järelevalve Ametile sündmusterohke ning on sobiv aeg teha sellest perioodist kokkuvõtteid.

Sarnaselt mitmele varasemale aastale suurenes ameti pädevus ka 2014. aastal. Meie vastutusvaldkondade arv ja roll on tänasel päeval oluliselt laiem, kui see oli organisatsiooni moodustamisel. Side-turgude järelevalve ülevõtmisega sai Tehnilise Järelevalve Ametist ainuke sidevaldkonna regulaator Eestis ning ühtlasi Euroopa sideregulaatorite koostööorganisatsiooni BEREC liige.

Nimetan mõned tegevused eelmisest aastast, mis puudutasid paljusid ning olid seetõttu suurema avalikkuse tähelepanu all. 2014. aastal väljastas Tehnilise Järelevalve Amet esmakordselt meediaregulaatorina avaliku konkursiga 12 üleriigilist ja 16 regionaalset raadioteenuse osutamise tegevusluba kehtivusega järgmiseks viieks aastaks. Jätkasime Rail Baltic raudteetrassiga seotud maakonnaplaneeringute ettevalmistamist ning oodatavalt põhjustas uue kiirraudtee trassivalikute teema ühiskonnas palju vaidlusi. Samuti jõudis möödunud aastal väiksemate vahejuhtumitega lõpule järkjärguline üleminek Stadleri rongidele, mis nüüd teenindavad reisijaid üle Eesti. Riias Maxima poega toimunud õnnetuse tõttu võtsime teravdatud tähelepanu alla sarnased objektid Eestis ning oleme põhjalikult kontrollinud kümneid suuri ja avalikkusele ligipääsetavaid hooneid üle riigi.

Käimasolev 2015. aasta on paljudes meie tegevusvaldkondades alanud hoogsalt, lisaks on ehitusplatsiks muutunud Tehnilise Järelevalve Ameti maja. Plaanide järgi saab meie kontor aasta teiseks pooleks kõigi ameti töötajate ja külaliste rõõmuks moodsa sisu. Sellest ja paljust muust on põhjust rääkida juba järgmises aastaraamatus.

Heade soovidega
Raigo Uukkivi

TEGEVUSEESMÄRGID JA VÄÄRTUSED

EESMÄRGID

Tehnilise Järelevalve Amet on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisasas tegutsev asutus, mille laiemaks eesmärgiks on riigi majanduspoliitika elluviimisele kaasaaitamine läbi ohutuse suurendamise, piiratud ressursi otstarbeka kasutuse korraldamise ning toodete usaldusväärsuse tõstmise tootmiskeskondade, tööstusseadmete, transpordi ja elektroonilise side valdkonnas.

Tehnilise Järelevalve Ameti tegevusel on kolm põhieesmärki:

ohutuse suurendamine, teenuste ja toodete usaldusväärsuse tõstmine ning piiratud ressursi kasutamise korraldamine.

Ohutuse suurendamisel on eesmärkideks meie järelevalve alla kuuluvate objektide ja protsesside ohutuse tagamine ning vastava teadlikkuse suurendamine.

Usaldusväärsuse tõstmisel on eesmärkideks meie tegevusvaldkonnas osutatavate teenuste kättesaadavuse ja nõuetekohasuse tagamine, toodete ühilduvuse, ressursisäästlikkuse ning usaldusväärsuse tagamine ja teadlikkuse suurendamine.

Piiratud ressursi kasutamise korraldamisel on eesmärkideks meie reguleeritava piiratud ressursi optimaalse kasutamise ja jätkusuutlikkuse tagamine.

Eesmärkide saavutamiseks teostame järelevalvet meie tegevusvaldkondi reguleerivate õigusaktide nõuete täitmise üle, osaleme õigusaktide ja arengukavade väljatöötamisel ning tegevusvaldkondadega seotud projektide ettevalmistamisel ja elluviimisel.

VÄÄRTUSED

Tehnilise Järelevalve Ameti visiooniks on olla kõrge mainega, efektiivselt toimiv, kompetentne ja usaldusväärne regulatsiooni ja järelevalve asutus Euroopas.

Tehnilise Järelevalve Ameti põhiväärtusteks on:

- Olla kompetentne ja usaldusväärne partner, kelle tegevus on läbipaistev, lahendused asjatundlikud ja erapooletud ning asjaajamine korrektne. Oluline osa meie töös on ennetustegevusel. Seadusega antud volitusi kasutame kaalutletult ja proportsionaalselt.
- Olla ühtne, selgete tegutsemispõhimõtetega mainekas riigiasutus, mis pakub arendavat ja huvitavat tööd, head töökeskkonda ja konkurentsivõimelist töötasu ning hindab ametnike pädevust ja tööd.
- Olla konstruktiivne ja avatud riigiasutus, mis töötab ühiselt seatud eesmärkide saavutamise nimel.
- Olla rahvusvahelisel areenil tasakaalukas ja uuendusmeelne, oma riigi huvide eest seisev organisatsioon, kes jagab oma teadmisi ja õpib ise.

OHUTUSE SUURENDAMINE: TEGEVUSED JA TULEMUSED

Tegeleme ohutusalas järelevalvega elektripaigaldiste ja elektritööde, ohtlike kemikaalide käitlemise, küttegaasi seadmete ja paigaldiste, liftide ja köisteede, masinate, survevademe, kaevandamise ja lõhketööde ning pürotehnika, ehitiste ja ehitustegevuse, sh raudtee-ehituse, ning raudteeveeremi ja raudteeliikluse üle.

Ehitusalal kontrollime nii ehitisele ehitamise ja hilisema kasutamise käigus esitatavate nõuete kui ka ehitusprotsessis osalejatele (omanik, ehitaja, omanikujärelevalve teostaja jne) pandud kohustuste täitmist. Samuti kontrollime majandustegevuse registrile esitatud registreeringu majandustegevuse teadete õigsust ja nõuetekohase vastutava spetsialisti olemasolu. Kooskõlastame ka avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendatud ehitisi kavandavaid detailplaneeringuid ja projekteerimistingimusi ning väljastame kaldaga püsivalt ühendamata ehitistele ehitus- ja kasutuslube.

Elektriohutuse osas kontrollime elektripaigaldiste kasutamise ohutust ja nõuetekohasust, elektritöö ettevõtete ohutuse nõuete järgimist ja töid juhtivate isikute pädevust. Kontrollime elektriliini kaitsevõõndites tegutsemise nõuetekohasust ning teostame järelevalvet tehnilise kontrolli teostajate ja personali sertifitseerimisega tegelevate asutuste üle.

Ohtlike kemikaalide käitlemise järelevalvet teostame käitlemise ohutuse, ohtlikkuse kategooria määramise, teabelehe, riskianalüüsi, ohutuse tagamise süsteemi kirjelduse ja ohutusaruande nõuetele vastavuse ning suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja vastutuskindluse ja kemikaali arvestamise nõude täitmise üle. Lisaks väljastame ohtliku kemikaali käitlemiseks tegevuslube ohtlikule ja suurõnnetuse ohuga ettevõttele.

Kaevanduste, karjäärade ja turbatootmisalade järelevalve käigus kontrollime kaevandamise tehnoloogia ohutust ning kaevandamise dokumentatsiooni ja vastutavate spetsialistide nõuetekohasust.

Lõhkematerjalide ja pürotehniliste toodete osas teostame järelevalvet valmistamise, kasutamise ja hoidmise nõuete üle, samuti viime läbi lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemise korraldaja pädevuseksameid. Lisaks väljastame lõhkematerjalisektori ja pürotehnika valdkonnas erinevaid lube tegutsemiseks, tootmiseks, hoidmiseks, vedamiseks ja lõhketööde läbiviimiseks.

Masinaohutuse järelevalves kontrollime masinate, sh nende ohutusseadiste nõuetekohasust. Registreerimisele kuuluvate kraanade, kaubaliftide ja tõstukite juures kontrollime vastutavate isikute ja käitajate nõuetekohasust, tehnilise kontrolli olemasolu ning paigaldamise, ümberehitamise ja remondi nõuetele vastavust. Samuti jälgime tehnilise kontrolli teostaja ja vastutavate isikute eksamineerijate vastavust kehtestatud nõuetele. Lisaks teostame järelevalvet potentsiaalselt plahvatusohtlike keskkondade määramise nõuetekohasuse ning seal kasutatavate seadmete ja kaitsesüsteemide nõuete vastavuse üle.

Liftide ja köisteede osas kontrollime tehnilise kontrolli teostaja tegevuse nõuetekohasust ja lifti paigaldajate, remontijate ja hooldajate ning personali sertifitseerijate tegevust.

Küttegaasi (maagaas, vedelgaas, biogaas, tehisgaas) kasutamise ohutuse tagamiseks kontrollime gaasipaigaldiste kasutamist, ehitamist ning gaasitööde teostamist. Samuti jälgime gaasipaigaldise vastavust ohutuse nõuetele ning kontrollime müügil olevate gaasiseadmete nõuetekohasust.

Surveseadmete puhul kontrollime nende nõuetele vastavust, samuti paigaldamise, kasutamise, remontimise ja ümberehitamise ning ohtliku vedeliku anuma valmistamise nõuetele vastavust ning tehnilise kontrolli teostaja ja valmistaja ettevõttele sätestatud nõuete täitmist. Jälgime ka survetorustiku kaitsevööndis tegutsemise nõuetele vastavust.

Raudteeohutuse alal väljastame raudtee- ettevõtjatele ohutustunnistusi, ehitus- ja kasutuslube raudteerajatis-tele ning kooskõlastame raudteerajatis-ehitusprojekti-de aluseks olevaid planeeringuid ja projekteerimistingi-musi. Koostöös Maanteeameti liiklusregistri büroodega väljastame vedurijuhilubasid. Kontrollime raudteefra-struktuuri (rööbastee, side- ja turvanguseadmed, raud-teeülesõidud) ehitamist, korrashoidu ja kasutamist ning tegevusi raudtee kaitsevööndis. Jälgime raudteeohutu-se ning raudteeliikluse korraldamise eest vastutavate isikute pädevust ning teeme järelevalvet raudteetrans-pordi tuleohutusunõuete täitmise ja ohtlike kaupade veo korralduse üle.

EHITISED JA EHITUSTEGEVUS

2014. aastal viis Tehnilise Järelevalve Amet ehitiste ja ehitamise nõuetele vastavuse kontrollimiseks läbi 48 ohutusjärelevalve mentlust, algatas 2 vääртеomenet-lust ja tegi 10 ettekirjutust. Riiklikku sundi tuli hoonete omanike suhtes ennekõike rakendada juba kasutuses olevate hoonete ohutusunõuetele vastavuse hindamise korraldamiseks ning hoone või selle osa nõuetega vasta-vusse viimiseks. Pea poolte ettekirjutuste sisuks oli ehi-tise kandekonstruktsioonide kaitsmise või tugevdamise korraldamise nõue ohtliku olukorra kõrvaldamiseks või selle tekke vältimiseks.

Viidi läbi 65 menetlust valdkonnas tegutsevate ettevõt-jate majandustegevuse registri andmete õigsuse kont-rollimiseks ning tehti 14 ettekirjutust andmete õigsuse taastamiseks. Korduva ettekirjutuse täitmata jätmise tõttu kustutati 3 juhul ettevõtte majandustegevuse re-gistri kanne.

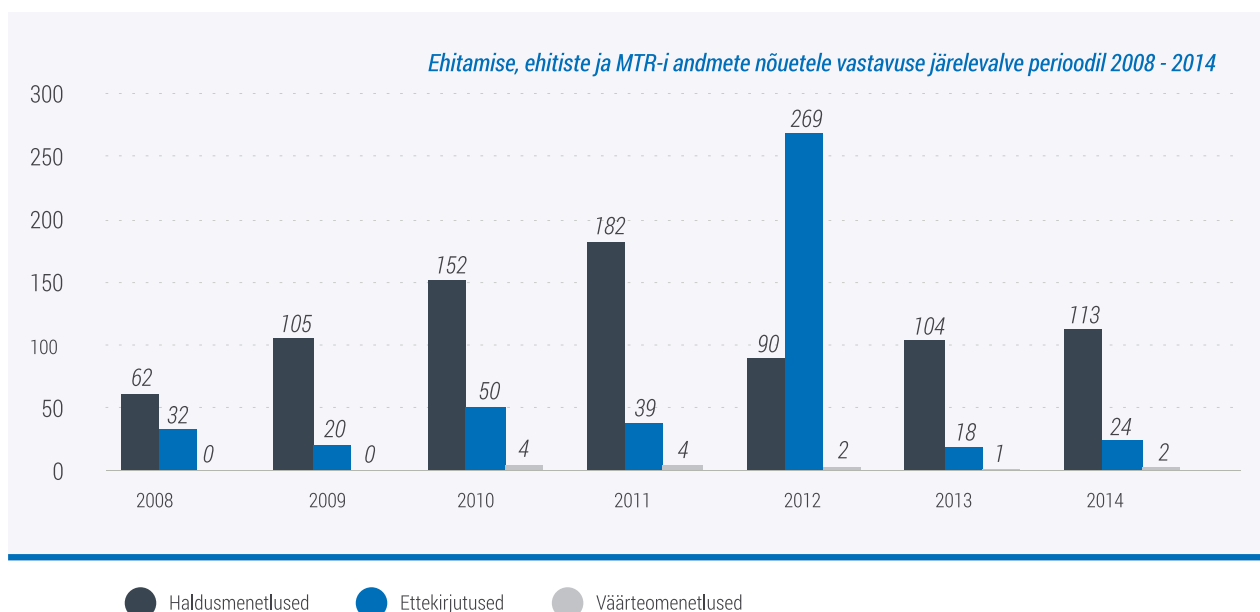
Lisaks väljastas Tehnilise Järelevalve Amet kaks ehi-tusluba avalikku veekogusse veekaabelliini rajamiseks, neist ühele ka kasutusluba.

Tehnilise Järelevalve Amet kontrollis avalike hoonete seisukorda üle Eesti

Seoses 2013. aastal Riias Maxima kaupluse hoones toi-munud varinguga kontrollis Tehnilise Järelevalve Amet avalike hoonete seisukorda üle Eesti. Kontrollkampaa-niat alustati 2013. aasta lõpus, kui kutsuti kokku eri-alaspetsialistid, analüüsiti hoone omanikelt saadud and-meid, koostati valim kontrollitavatest objektidest ning teostati paikvaatlused seitsmes hoones.

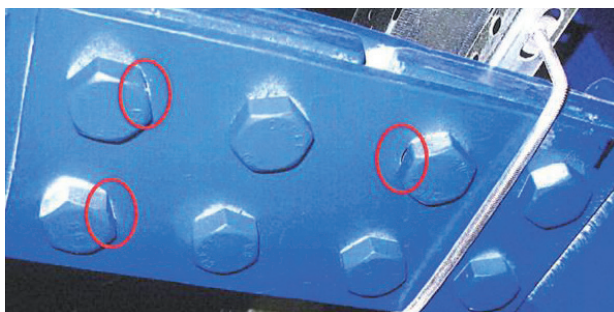
Kampaania jätkuna kontrolliti 2014. aastal lisaks 13 hoonet Harjumaalt, Tartumaalt, Pärnumaalt ja Ida-Ees-tist. Kontrollitud 20 objektist oli 12 kauplusehoonet, 3 spordihoonet, 3 avalike ürituste korraldamise hoonet ja 2 tootmishoonet, nendest 12-l ei tuvastatud kõrvalekal-deid projektist või ohtu hoone konstruktsioonide stabiil-susele. Ülejäänud hoonete puhul tuvastati erineva ras-kusastmega puudusi, millele reageeriti kas märgukirja, ettekirjutuse ning ühel juhul ka lühiajalise kasutuskeelu rakendamisega.

Tüüpilisemaks tuvastatud probleemiks olid puudused ehitamist, hooldamist ja ehitustoodete nõuetele vas-tavust tõendavates dokumentides. Vanemate hoonete puhul esines vajakajäämisi hooldamises, mis on viinud

kandekonstruksioonide korrosioonikahjustuste tekkimiseni, mis omakorda võivad süvenedes mõjutada konstruktsioonide stabiilsust.

Olulisemaks probleemiks võib pidada ehituskonstruktsioonides kasutatavate poldikomplektide tugevusomaduste erinevat käsitlemist nõukoguaegsetes ja tänastes ehitusnormides, mistõttu võib tekkida olukord, kus kandekonstruksioonides olevad poltliited on aladimensioneeritud.

Paikvaatluse käigus tuvastatud nõuetele mittevastav sõlm. Jätkuplaadi poldiava on poldi pea alt mitmel pool nähtav ning sõlmes on kasutatud erineva või teadmata tugevusklassiga polte.

Koostöös ehitusvaldkonna ekspertidega jätkab Tehnilise Järelevalve Amet sarnaseid kontrolle ka 2015. aastal, muuhulgas keskendutakse ehitistes kasutatud poldikomplektidele ja nende vastavusele kehtivate nõuetega.

Muudatused ehitusettevõtjatele seoses 01.07.2014 kehtima hakanud majandustegevuse seadustiku üldosa seadusega

1. juulist 2014 kehtima hakanud majandustegevuse seadustiku üldosa seadus ning uus ehitusseaduse redaktsioon töid ehitusvaldkonnas tegutsevate ettevõtete jaoks mitmeid olulisi muudatusi. MTR registreeringud asendusi teavitamiskohustusega ning need toodi ilma lisatoiminguid tegemata automaatselt uuenenud registrisse majandustegevusteadetena üle.

Üks olulisemaid muudatusi ettevõtja jaoks on asjaolu, et on tekkinud võimalus ilma riigilõivu tasumata teha toiminguid otse MTR e-keskkonnas aadressil mtr.mkm.ee. Lisaks peab ettevõtte vastutavaks spetsialistiks märgitud isik andma isiklikult kinnituse selle kohta, et on nimeetatud ettevõttega õigussuhtes, tehes seda kas läbi Eesti teabevärava www.eesti.ee või kirjaliku avalduse alusel. Viimase muudatuse tingis asjaolu, et varem sai vastutavate spetsialistide andmeid kasutada ilma nende nõusoleku või teadmista. Samuti saab nüüd teha iga-aastase andmete õigsuse kinnituse otse e-keskkonnas või koos majandusaasta aruandega ning varasemat kohustusliku andmete kinnitamise vormi enam esitada pole vaja.

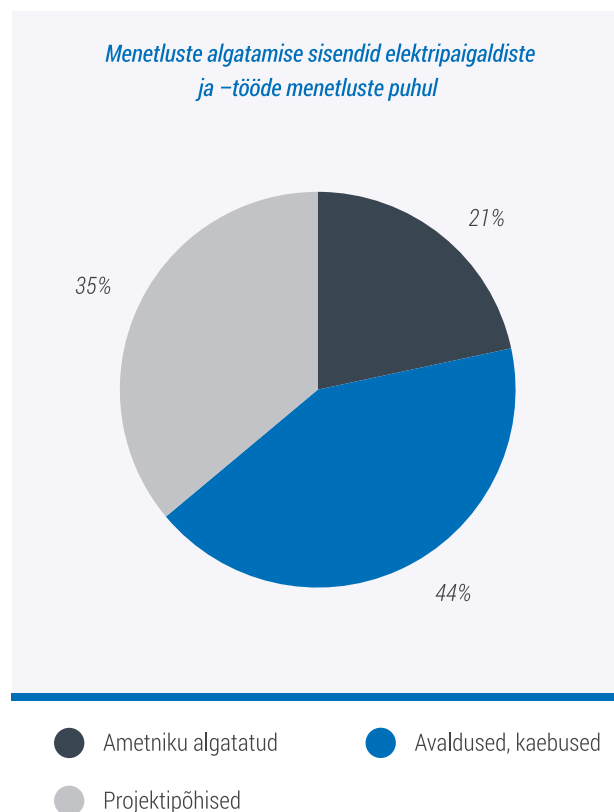
Lisaks toimusid mõningad muudatused ehitusala tegevusalades ning nende alaliikides. Nii näiteks ei käsitleta enam eraldi tegevusalana ehitusjuhtimist, samuti on liidetud üheks tegevusalaks välisveevarustuse- ja kanalisatsioonivõrkude ehitamine ning pumplate, puhastite ja muude seotud rajatiste ehitamine.

Kõige laiaulatuslikum muudatus ootab ettevõtjaid ja nende spetsialiste ees lähiaastatel, sest alates 01.07.2016 peab igal vastutaval spetsialistil olema pädevuse tõendamiseks kehtiv kutsetunnistus. Selle ajani on võimalik oma pädevust tõendada ka erialase kõrghariduse ning töökogemusega. Erand on ehitamise tegevusalal, kus kutsetunnistuse olemasolu muutub kohustuslikuks alates 01.07.2018.

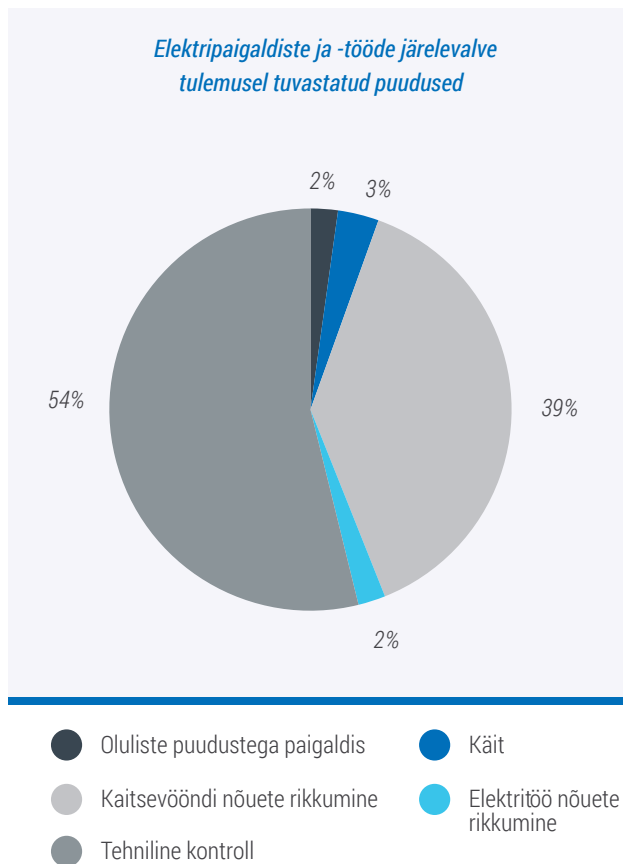
Uus süsteem on hästi vastu võetud. 2014. aastal esitati kokku 688 uut majandustegevusteadet ning vaid 6% neist esitati kirjalikul taotlusvormil.

ELEKTRIPAIGALDISED JA –TÖÖD

2014. aastal viidi läbi 165 menetlust ja tehti 53 ettekirjutust, väärtemenetlusi algatati 35 korral. Peamisteks menetluste algatamise põhjusteks olid laekunud avaldused ja kaebused, üle kolmandiku menetlustest olid seotud projektipõhiste järelevalvetoimingutega. 2014. aastal viidi läbi puiduettevõtete, keemiaettevõtete ja riigiharidusasutuste elektripaigaldiste elektriõhutusnõuetele vastavuse järelevalve projektid. Jätkati kohalike omavalitsuste lasteasutuste projektiga.

Menetluste käigus tuvastati enim puudusi elektripaigaldiste tehnilise kontrolli teostamises ja kaitsevööndi nõuete täitmisel.

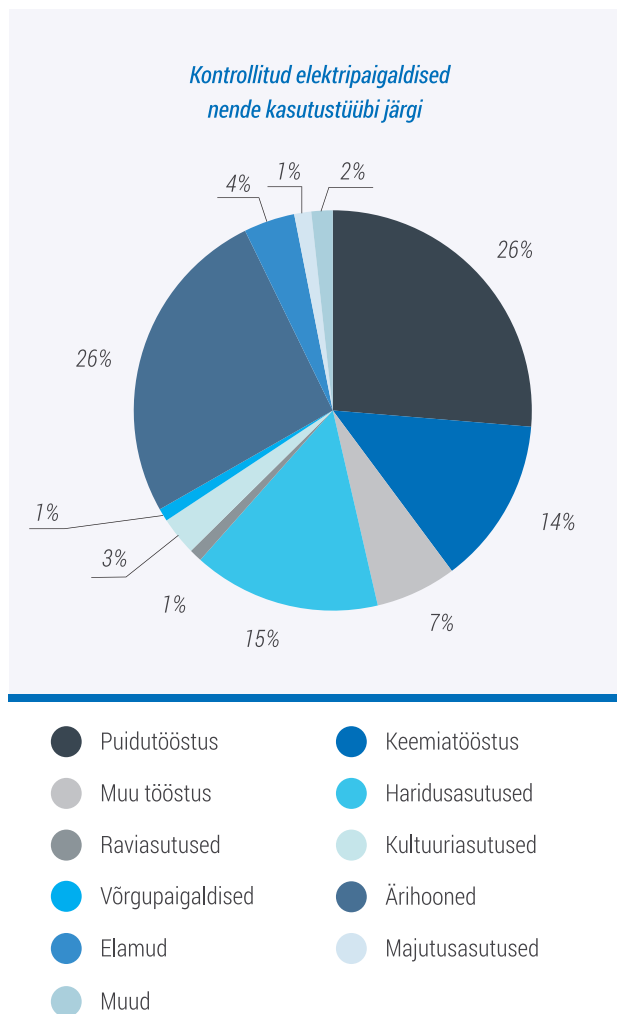

Elektripaigaldise kasutamisega seotud menetlusi oli 142 (289 elektripaigaldise kohta), vääртеomenetlusi oli 2 ja ettekirjutusi tehti 51.

Peamisteks probleemideks olid tehnilise kontrolli puudumine või aegumine, käidukorralduse puudujäägid, puudused elektripaigaldise dokumentatsioonis ning olulised puudused elektripaigaldises.

Elektritöö nõuetele vastavuse järelevalve käigus viidi läbi 23 menetlust ja tehti 2 ettekirjutust. Järelevalve käigus kontrolliti elektripaigaldise tehnilise kontrolli teostajate tegevust ja nende poolt Tehnilise Järelevalve Ameti andmekogusse kantud andmeid, käidukorraldajate tegevust, elektritöö ettevõtjate tegevust ja nende majandustegevuse registri andmeid.

Kaitsevööndi nõuete rikkumise kohta tuli 2014. aastal 36 teadet, mille põhjal alustati 33 vääртеomenetlust ja 1 haldusmenetlus, 2 juhul menetlusi ei algatatud. Peamiseks puuduseks oli hooletus maakaabli kaitsevööndis kaevamisel või õhuliini kaitsevööndis tööde teostamisel, esines ka rikkumisi õhuliini kaitsevööndi puudest ja võsast puhastamisel.

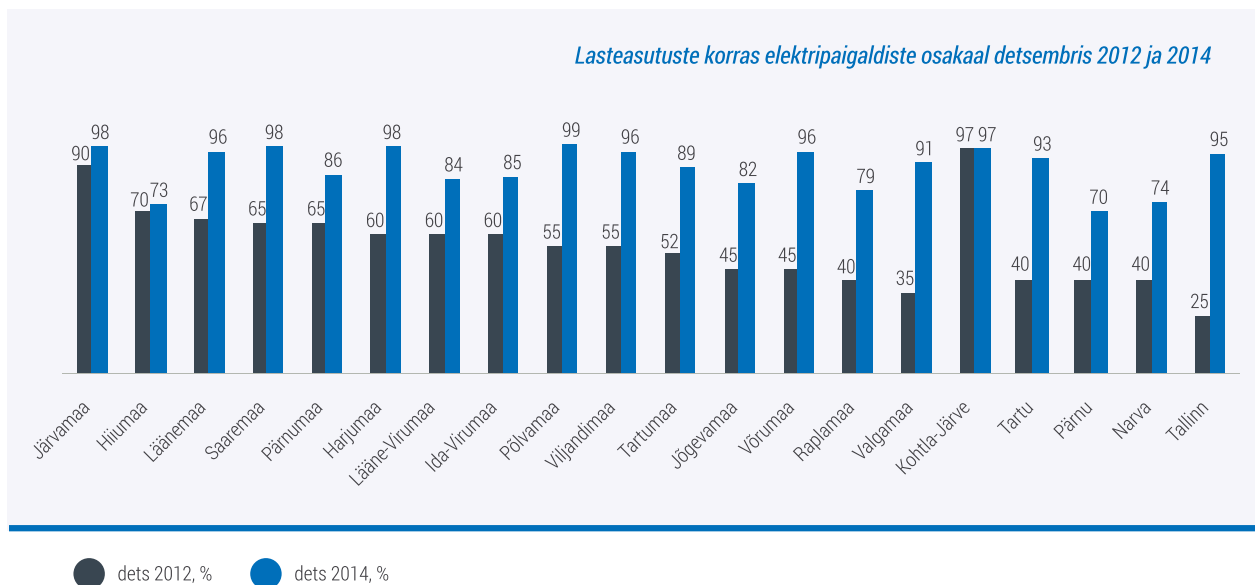
Lasteasutuste elektripaigaldiste olukord on paranenud

2012. aastal alustas Tehnilise Järelevalve Amet järelevalvet munitsipaallasteasutuste (lasteaiad, üldhariduskoolid, huvikoolid) elektripaigaldiste nõuetekohasuse kontrollimiseks üle Eesti. Esialgse kontrolli tulemusel olid elektripaigaldised korras vaid 46% asutustest, korrastamisega tegeles 16% asutustest, nõuded olid täitmata 14% asutustest ning andmed puudusid 24% asutuste elektripaigaldiste kohta.

2014. aasta lõpu seisuga on Tehnilise Järelevalve Ametil andmed 1135 lasteasutuse kohta, 93% neist on elektripaigaldised korras ja omavad nõuetekohasuse tunnistust. Tehniline kontroll on veel lõpetamata 6% lasteasutuste elektripaigaldistes ning tehniline kontroll on erinevatel põhjustel tegemata 1% lasteasutuste elektripaigaldistes. Korras elektripaigaldistega lasteasutuste osakaal on oluliselt tõusnud kõikides maakondades ja suuremates linnades. Hea on olukord Järvamaal, Saaremaal, Võrumaal, Viljandimaal, Läänemaal, Harjumaal ja Põlvamaal, kus korras elektripaigaldiste osakaal on üle 95%. Kehvem on olukord Raplamaal ja Jõgevamaal ning suuremate linnadest Pärnus ja Narvas, kus korras elektripaigaldiste osakaal on üle 70%. Oluliselt on para-

nenud olukord suurematest linnadest Tallinnas (korras lasteasutuste osakaal on tõusnud 25%-lt 95%-ni) ja Tartus (40%-lt 93%-ni) ning maakondadest Valgamaal (35%-lt 91%-ni) ja Võrumaal (45%-lt 96%-ni), oluliselt on paranenud olukord ka Viljandimaal (55%-lt 96%-ni), Harjumaal (60%-lt 98%-ni) ja Põlvamaal (55%-lt 99%-ni).

Enamus õnnetusi (88%) toimus olmeoludes ehk kodus või selle lähikümbruses, 12 % juhtudest olid tööõnnetused. Tööõnnetustest pooled juhtusid töid teinud elektriala inimestega (neist hukkus 1) ning olid seotud töödega jaotlates ja õhuliinidel. Teine tööõnnetuses hukkunu tegi veotöid õhuliinide all. Tööõnnetuste peamiseks põhjuseks oli elektriohutuse eiramine ja isikukaitsevahendite mittekasutamine.

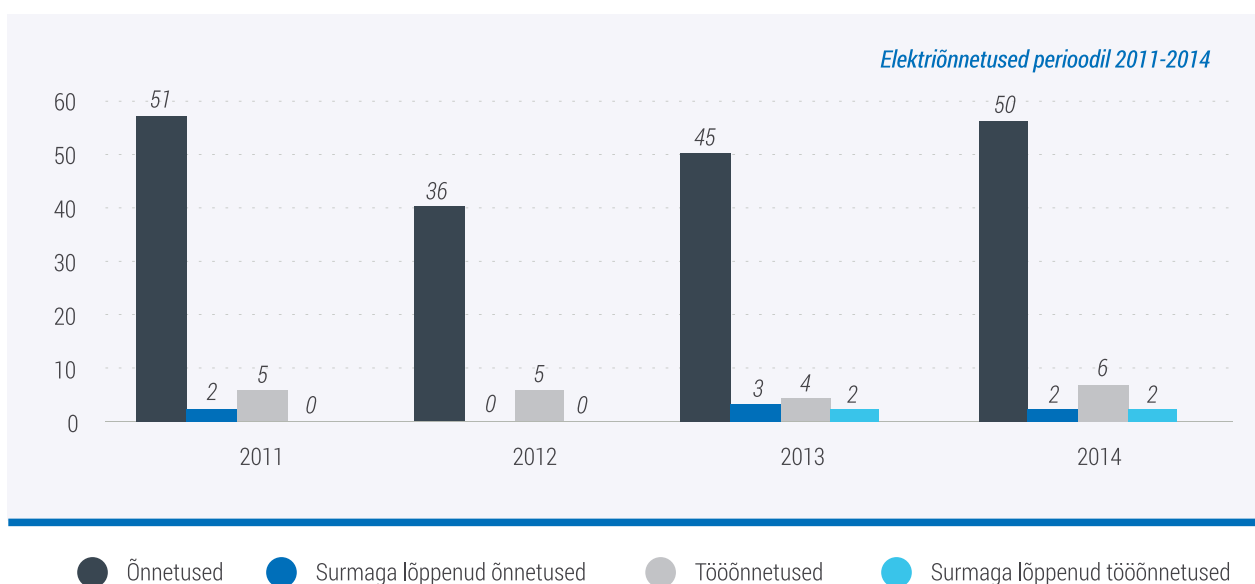

Õnnetused elektriga

2014. aastal toimus 50 elektriga seotud õnnetusjuhtumit, milles hukkus 2 inimest, tõsisemaid vigastusi sai 8 ja kergemaid vigastusi 41 inimest. Kaks inimest hukkus tööõnnetustes. 2013. aastaga võrreldes kasvas õnnetuste arv 5 võrra, kuid vähenenud on õnnetustes hukkunud ja raskeid kehavigastusi saanud isikute arv. Elektrist põhjustatud õnnetuste peamiseks põhjuseks on ohutusnõuete eiramine, hooletus ning mittekorras elektriseadmete kasutamine.

Olmeoludes toimusid õnnetused kodus katkiste elektrijuhtmete või -seadmete kasutamisel või elektriseadmete mitteettenähtud otstarbel kasutamisel.

Piirkonniti toimub õnnetusi endiselt kõige rohkem Põhja-Eestis. 2014. aastal toimus 56% õnnetustes just Tallinnas, Harjumaal ja Ida-Virumaal (eelneval aastal 51 %). Teiseks enim õnnetusi olnud regiooniks on Lõuna-Eesti, kus toimus 20% õnnetustest (eelneval aastal 26 %). Kesk- ja Lääne-Eestis toimus õnnetusi vähem.

Elektriõnnetuste tagajärjel kannatanute vanuselises jaotuses eristub kuni 10 aastaste lastega toimunud õnnetuste suur arv (28% õnnetustest), vähem oli õnnetusi üle 60 aastastega (6%). Ülejäänud vanusegruppides toimus õnnetusi suhteliselt ühtlaselt (ca 12% juures).

Tüüpilisteks õnnetusteks 2014. aastal olid õnnetused väikelastega vanuses kuni 3 aastat, kus laps pistis esemeid pistikupesade kontaktidesse. Õnnetusi on isikutega juhtunud ka vannitoas, remonditöödel, elektriseadmete kasutamisel, töödel alajaamades ja õhuliini kaitsevööndi nõuete rikkumisel.

MASINAD

2014. aastal alustati 63 turujärelevalve ja 52 kasutusjärelevalve menetlust, kontrolliti 170 seadet. Turujärelevalve käigus kõrvaldati müügil 6 ohtliku konstruktsiooniga masinat. Tuvastatud puudused kõrvaldati ettevõtete poolt mõistliku aja jooksul ning ettekirjutuste koostamise vajadust ühelgi juhul ei tekkinud. Turujärelevalve raames tehti ka riskide hindamine tasakaalulikuks. Lisaks tehti järelevalvet tehnilise kontrolli teostaja ja personali sertifitseerija Inspecta Estonia OÜ tegevuse üle.

Peamisteks tehnilisteks probleemideks olid masinate ohtlik ergonoomika (seiskamislülid polnud visuaalselt nähtavad), ohtlik konstruktsioon (liikuvatel masinaosadel puudusid kaitsekatted või ei toimunud masina kaitseesadised) ning masinate väärkasutuse võimalus (puudus teave jääkriskide kohta või need olid eesti keelde tõlkimata).

Läbi viidi 3 järelevalveprojekti, mille käigus kontrolliti masinate vahetatavate seadmete, betoonisegurite ning lehepuhurite vastavust kehtestatud nõuetele. Järelevalve tulemusena selgus, et vahetatavate seadmete ja lehepuhurite puhul ei vastanud 10 kontrollitud masinast nõuetele üks; betoonisegurite puhul ei vastanud kontrollitud 13 segurist nõuetele 11.

Õigusloome valdkonnas töötati läbi tehnika ohutuse seaduse (uue nimega seadme ohutuse seaduse) eelnõu. Seoses vajadusega osaleda seaduse rakendusaktide väljatöötamises uuriti Lätis kehtivat regulatsiooni masinate tehnilisele kontrollile, tuvastati tivolitega seotud 20 põhiprobleemi, viidi läbi lähiriikides tivolite kehtestatud nõuete uuring ja koostati uuringutulemuste kohta raport.

Oluline muutus õigusloomes toimus atraktsioonide tehnilise kontrolli teostamise korras – alates 26.05.2014 peab iga üle 10 aasta vanune atraktsioon läbima väga põhjalikud uuringud kindlustamiseks, et kasutamise ajal ei toimuks väsimuspurunemisi. Vastav näide on 2013. aastal toimunud Tivoli Tuuri „Ameerika mägede“ veer-

mikudetaili purunemine, mis oleks peaaegu viinud rongi rööbastelt väljasõitmiseni. Tehnilise Järelevalve Amet teavitas uuest kontrolliliigist kõiki Eestis teadaolevalt tegutsevaid tivoliteid. Märkimist väärib ka teine tivolikorraldaja Euro Candy & Events, millele väljastatud avaliku ürituse luba peatati seoses mitmesuguste rikkumistega.

Masinate turujärelevalvega seotud tähelepanekud:

- Suhteliselt palju jõuab jaemüüki puuduva märgistusega tooteid (CE, jääkriskide hoiatused, garanteeritud helivõimsuse tähis jms).
- Turujärelevalve teostamist raskendab kataloogi- ja projektimüük, mille puhul pole võimalik tooteid enne lõpptarbijani jõudmist efektiivselt kontrollida (olukord puudutab esmajoonel ehitustooteid ning e-kaubandust).
- Eestis puuduvad olulistest tehnilistest valdkondades vastavushindamiseks akrediteeritud katselaborid ja teavitatud asutused (näiteks masinadirektiivi kohane vastavushindamine), mis raskendab masinootomise vajalike vastavushindamisprotseduuride ja katsete teostamist.
- Jaemüügis on kasvanud tehnilistele ohutusnõuetele mittevastavate masinate arv.

Plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavate seadmete nõuetele vastavuse osas viidi läbi 6 menetlust, mille käigus kontrolliti 16 ATEX seadme nõuetele vastavust. Kõik kontrollitud ATEX seadmed olid nõuetekohased.

LIFTID JA KÖISTEED

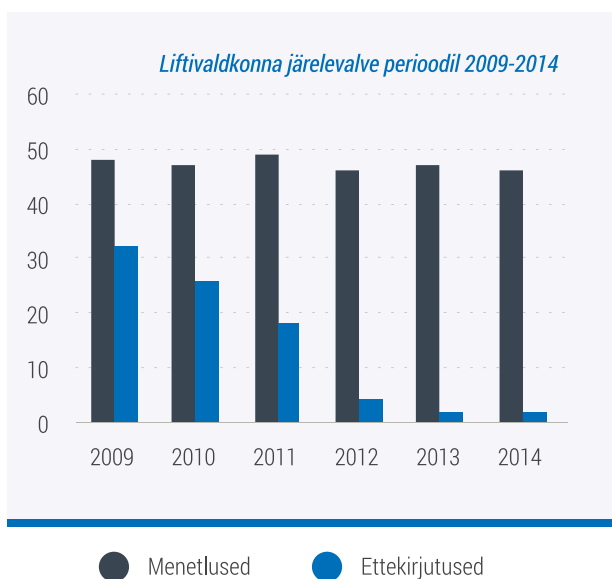
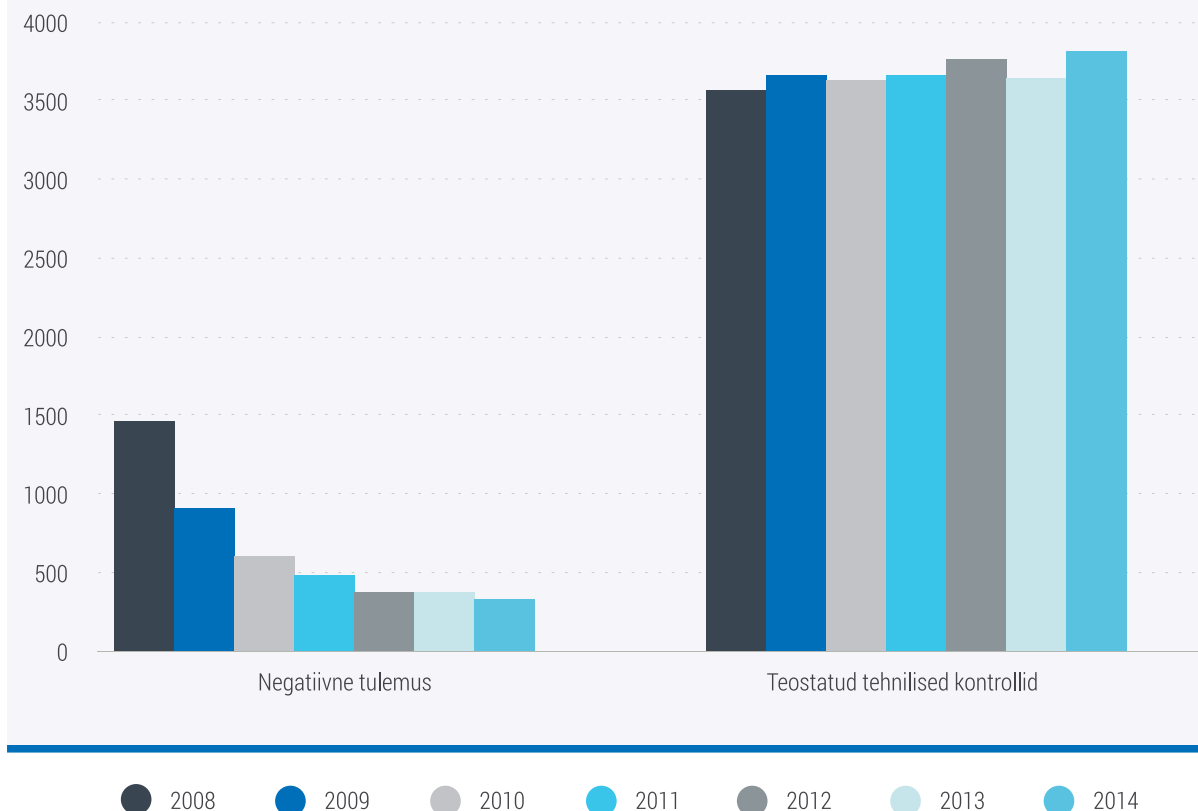
2014. aastal algutati 46 järelevalvemenetlust ning tehti 2 ettekirjutust. Ühel juhul tehti ettekirjutus lifti kasutamise nõuetele vastavaks viimiseks, teisel juhul keelati ettekirjutusega köistee edasine kasutamine puuduste kõrvaldamiseni.

Aasta jooksul kontrolliti 133 lifti ja 2 köistee kasutamist ning nende nõuetele vastavust.

2014. aastal teostati tehnilise kontrolli teostaja (Inspecta Estonia OÜ) poolt 3817 lifti tehnilist kontrolli, millest positiivse tulemusega oli 3486. Aastate lõikes on positiivsete tulemustega tehniliste kontrollide arv suurenenud järjepanu alates 2008. aastast, jõudes 2014. aastal 91%-ni.

Õnnetusi liftide ja köisteedega 2014. aastal ei olnud.

Liftidele tehtud tehniliste kontrollide tulemused perioodil 2008-2014

SURVESEADMED

2014. aasta surveseadmete turu- ja kasutamisejärelvalve peamisteks kontrollobjektideks olid registreerimisele kuuluvad surveanumad ja ohtlike vedelike anumad. Menetluste käigus kontrolliti registreerimisele kuuluvaid surveanumaid ja katelseadmeid ning teostati nende kasutamise ja tegevuse üle järelvalvet vastavalt registriandmetele. 2014. aastal viidi läbi 41 menetlust, mille käigus kontrolliti 143 registreerimisele kuuluvat

surveseadet. Kontrollitud paigaldistest ligi 75% oli tegu seadmetega, mis olid kas ajutiselt konserveeritud või kasutuselt kõrvaldatud ning demonteeritud. 2014. aastal ei olnud ühtegi ettekirjutust seoses kohustusliku tehnilise kontrolli teostamisest kõrvale hoidmisega, samuti ei alustatud ühtegi väärtemenetlust.

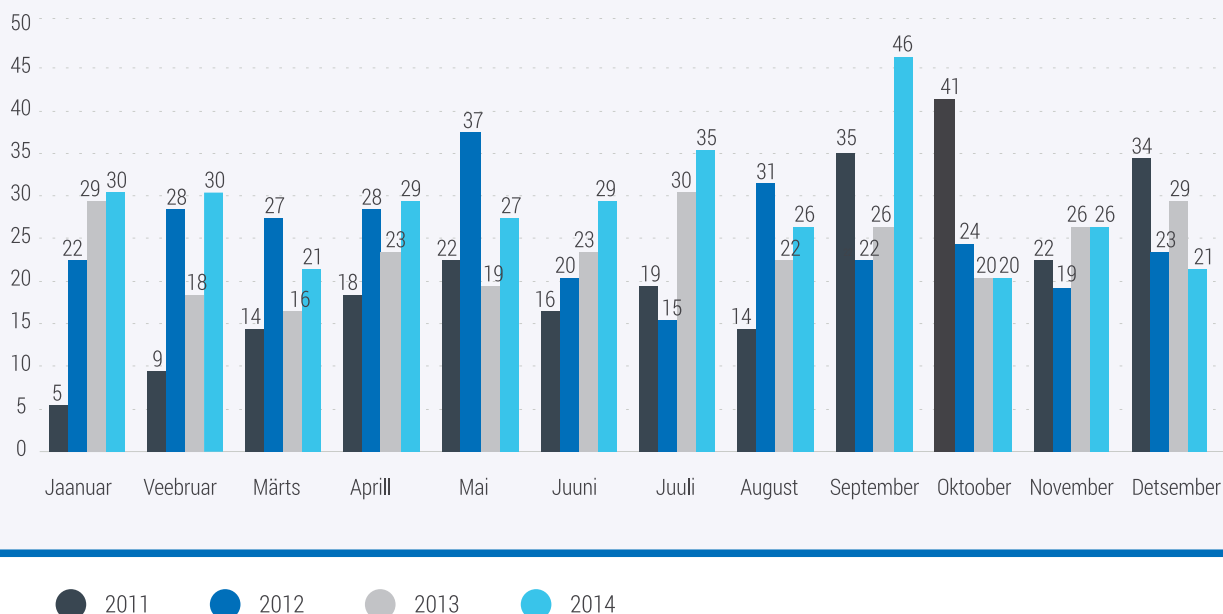
GAASISEADMED JA –PAIGALDISED

Koostöös Päästeametiga registreeriti 340 küttegaasiga seotud juhtumit, mis on 17 % rohkem võrreldes 2013. aastaga (281 juhtumit) ja 13% enam kui 2012. aastal (296 juhtumit). Väljakutsetest 64% (200 juhtumit) oli tegemist tsentraalgaasiga, 18% (68 juhtumit) oli seotud vedelgaasiballoonidega ning 18% (72 juhtumit) oli tegu mõne muu põhjusega. Enim väljakutseid oli Tallinnas ja Ida-Virumaal.

Oluliselt rohkem oli 2014. aastal teateid lekkivatest vedelgaasiballoonidest, selle üheks põhjuseks on kindlasti see, et 2014. aasta alguses keelati nn punaste gaasiballoonide täitmine ja müük, kuid enne seda osteti endale varuks mõni vedelgaasiballoon, mis seistes hakkas hoiustuskohas lekkima.

Lisaks Päästeametile saab Tehnilise Järelevalve Amet andmeid gaasivaldkonnas toimuvate avariide ja õnnetuste kohta võrguettevõtjatelt. Võrguettevõtjatele lae-

Gaasiga seotud ohuteated perioodil 2011-2014

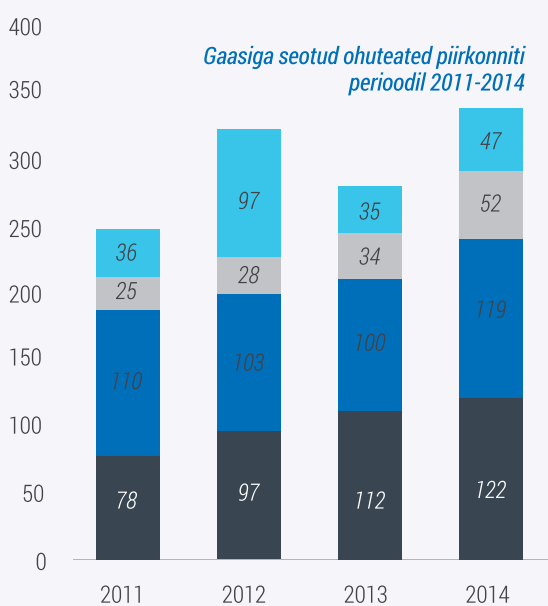

kuu 2014. aastal kaebusi tsentraalgaasi tarbivatelt klientidelt 520 korral, neist 330 korral tuvastati ka realselt puudusi (leke, pihkamine vms). Enim väljakutseid oli Ida-Virumaal (215), Harjumaal ja Tallinnas (144) ning Lõuna-Eestis (69). Võrguettevõtjatele kuuluvate gaasipaigaldiste (gaasitorustikud) kaitsevööndi tingimusi rikuti 33 korral, gaasitorustike lõhkumisi oli 64 korral.

Päästeameti teadete põhjal alustati 51 järelevalvemenetlust, keskendudes kortermajadele, kus tsentraalgaasi leket/lõhna tuvastati hoone ühiskasutatavas ruumis.

2014. aastal viidi gaasiseadmete valdkonnas läbi 18 turujärelevalvemenetlust. Kontrolliti 36 küttegaasi ohutuse seaduse reguleerimisalasse kuuluvat gaasiseadet. Kuna tuvastatud puudused kõrvaldati ettevõtete poolt mõistliku aja jooksul, siis ettekirjutuste tegemise vajadust ühelgi juhul ei tekkinud.

Gaasiga seotud ohuteated piirkonniti perioodil 2011-2014

Turujärelevalve käigus kõrvaldati müügilt 9 nõuetele mittevastavat gaasiseadet, sealhulgas 3 ohtliku konstruktsiooniga kaasaskantavat matkapliiti. Põhiliseks tuvastatud puuduseks oli puuduv vastavusmargistus ning info gaasiseadme kasutuspiirangute ja oluliste jääriskide kohta. Probleemiks oli ka eestikeelsete kasutusjuhendite puudumine.

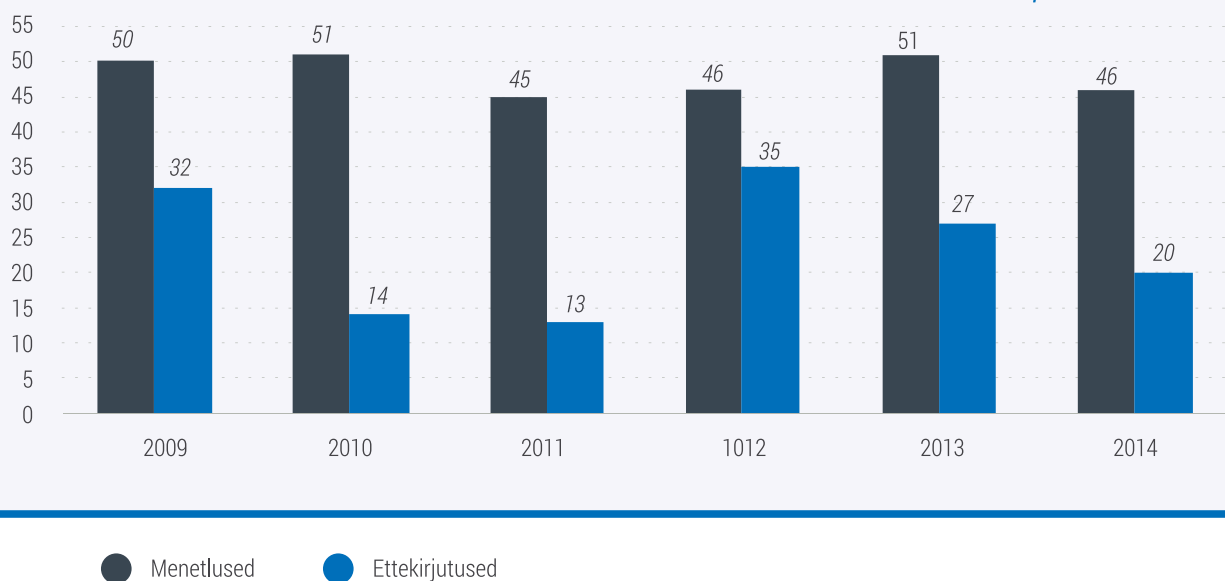
Kampaania korras kontrolliti 11 erineva mudelinimetusega gaasil töötavat soojuskiurgurit ning 10 kaasaskantavat matkapliiti. Tuvastati, et puudustega gaasikiurgureid oli 8 ning nõuetele mittevastavaid matkapliite 3. Kõigi 36 gaasiseadme lõikes esines puuduseid 18 gaasiseadmel.

OHTLIKE KEMIKAALIDE KÄITLEMINE

Tehnilise Järelevalve Ameti andmekogus oli 2014. aasta lõpu seisuga 38 A-kategooria suurõnnetusohuga ettevõtet, 29 B-kategooria suurõnnetusohuga ettevõtet ning 140 ohtlikku ettevõtet.

2014. aasta järelevalve planeerimisel lähtuti ohtlikule ettevõttele 01.01.2015 kehtima hakkavast tegevusloa nõudest. Järelevalve puudutas neid ohtlikke ettevõtteid,

Järelevalve ohtlike kemikaalide valdkonnas perioodil 2009-2014

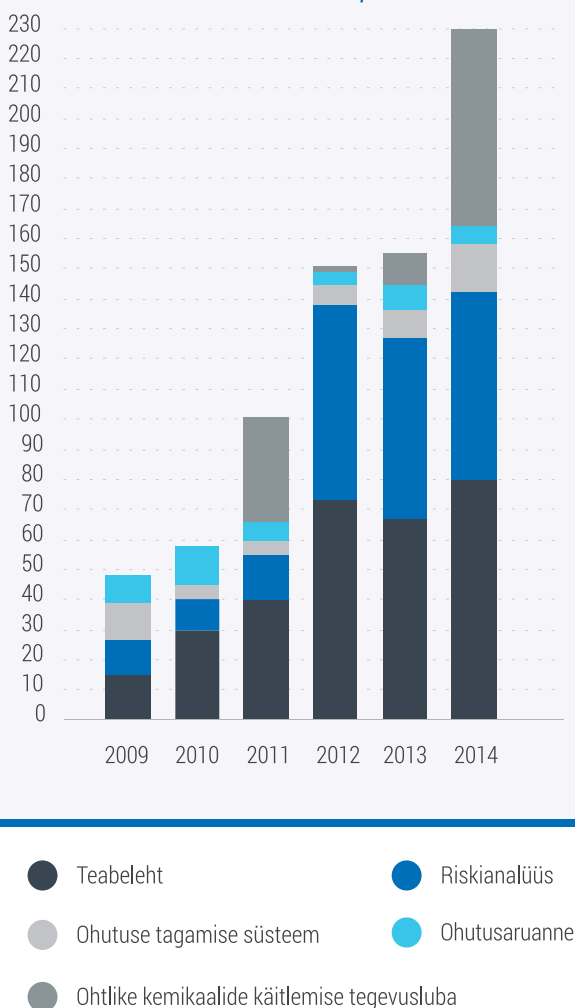

kelle dokumentatsioon oli puudulik või ohtlikkuse kategooria nõudis ülevaatamist. Suurõnnetuse ohuga ettevõtte valikul lähtuti eelmise järelevalve toimumise ajast.

Lisaks olid nimekirjas ka täiesti uued ettevõtted, mida varem kontrollitud ei ole.

Aasta jooksul alustati 46 järelevalvemenetlust. Kontrollitud ettevõtetest oli 10 A-kategooria ja 15 B-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtet ning 20 ohtlikku ettevõtet ja 1 osutus mitteohtlikuks. Esmakordselt kontrolliti 10 ettevõtet. Menetluste käigus tehti 20 ettekirjutust ja koostati 26 järelevalveakti.

Esitatud dokumendid perioodil 2009-2014

Aasta jooksul esitasid kemikaaliseadusega nõutud dokumente 137 ettevõtet. Kooskõlastati 80 teabelehte, 62 riskianalüüsi, 16 ohutuse tagamise süsteemi kirjeldust ja 6 ohutusaruannet, väljastati 66 tegevusluba. Kontrolliti 7 ettevõtte ohtlikkuse kategooria arvutust.

Ettevõtted ei ole endale selgeks teinud ohtlikkuse kategooria arvutamise aluseid, mistõttu teabelehel näidatud ettevõtte ohtlikkus on osutunud valeks. Aegajalt esitatakse kooskõlastamiseks teabelehti koos ohualade kaardiga vaatamata sellele, et riskianalüüs ei ole kooskõlastatud. Ohualade arvutamisel ei kasutata vastava määruse lisas esitatud parameetreid. Ohualad määratakse „konservatiivsel“ lähenemisel USA maanteeõnnetuste käsiraamatu järgi või siis nn „eksperthinnangu“ alusel valikut põhjendamata. Leidmata jäävad õnnetuse võimalikud tekkepõhjused ja õnnetust vallandavad tegurid just selles konkreetses ettevõttes. Paranenud on riskianalüüsides kajastatavate vedude andmete esitamine. Samas on vähenenud selliste juhtude arv, kus ettevõtte esindaja ei osale aktiivselt kooskõlastamisele saadetud dokumentide koostamisel, vaid allkirjastavad tellitud dokumendid ilma, et oleks nendega tutvunud.

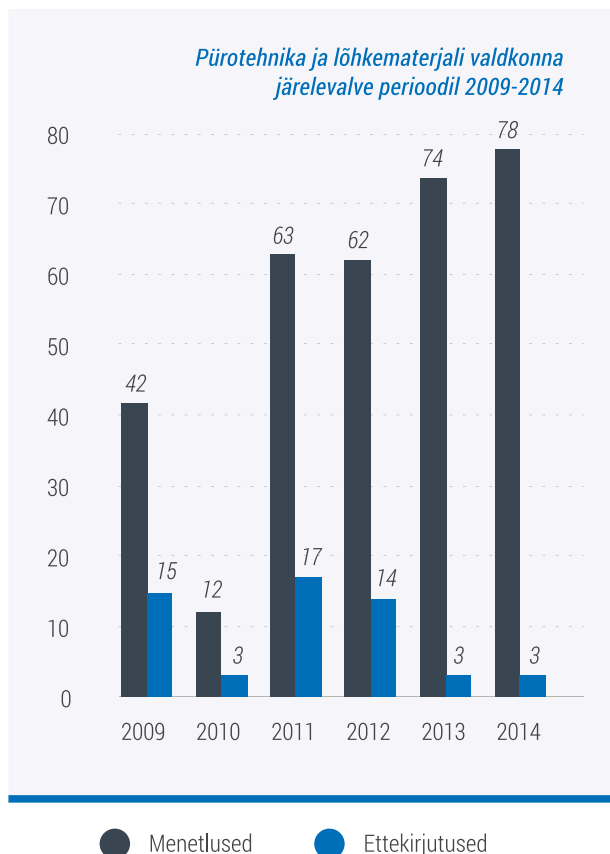
Tehnilise Järelevalve Amet informeeris ohtlikke ettevõtteid korduvalt saabuvast tegevusloa nõude tähtsast. Tegevusloa nõude täitmiseks oli ohtlikel ettevõtetel aega neli aastat, osa ettevõtteid sai selle ülesandega edukalt

hakkama, samas nii mitmedki ettevõtted jätsid dokumentide esitamise ja loa taotlemise viimasele hetkele. Probleeme tekkis ka jaemüügi tanklatega, mis 2011. aasta kemikaaliseaduse muudatustega langesid ohtliku ettevõtte kategooriast välja, kuid vedelgaasi lisandumisega muutusid jälle ohtlikuks ettevõtteks. Selline tanklate ohtlikkuse kategooria muutumine on jätkuv protsess, sest pidevalt lisandub vedelgaasi tarnivaid tanklaid. Teine suur grupp vedelgaasi kasutajaid on viljakuivatid, mis eurorahade toel ehitati ümber vedelgaasile. Tehnilise Järelevalve Amet ja vedelgaasi käitlejad jõudsid kokkuleppele, et ohtliku ettevõtte määratlleb ennast vedelgaasi pakkuja kui seadmete valdaja ja omanik. Hetkel on menetlus pooleli 17 viljakuivati taotluse osas. Menetlus on peatatud 6 katlamaja tegevusloa läbivaatamisel, sest seoses 01.06.2015 jõustuvate kemikaaliseaduse muudatustega (Seveso III) langevad nimetatud katlamajad ohtliku ettevõtte kategooriast välja ja Tehnilise Järelevalve Amet ei pea otstarbekaks neile tegevusluba väljastada, et see siis poole aasta pärast kehtetuks tunnistada.

Ohtlike ja suurõnnetuse ohuga ettevõtete tegevus Muuga sadamas oli pidevalt avalikkuse kõrgendatud tähelepanu all. Sellest tulenevalt algatati AS Tallinna Sadam Muuga sadamas tegutsevate ettevõtete koos- ja vastasmõjude hindamiseks lähteülesande koostamine. Tegevust toetas omapoolsete ettepanekutega Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, kes soovitas protsessi kaasata ka Tehnilise Järelevalve Ameti ning Päästeameti. Tallinna Sadamale tehti ülesandeks viia läbi Muuga sadama summaarne riskianalüüs, mis saab lisaks sadama arengu paremale planeerimisele ka väärtuslikuks sisendiks kohalikele omavalitsustele seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. 2014. aasta lõpus valmis lõppversioon aruandest „Muuga sadama sadamaalal asuvate ettevõtete tegevusega seonduvate riskide hindamine ja summaarne riskianalüüs“. Muuga sadama ala haarav riskianalüüs on seal olevate, kavandatavate ja planeeritavate käitiste riskianalüüside summaarne kokkuvõte. Tööle annavad lisaväärtuse ohualasid näitavad joonised ja ülevaatlilikud tabelid. Lisaks on esmakordselt hinnatud võimalike domino efektide mõju üldisele riskitasemele Muuga sadamas. Töö tulemuseks on terve rida konkreetseid ettepanekuid, et senisest paremini ohjata Muuga sadamaga seonduvaid riske. Töö teostamine andis ka hulga kogemusi ja ideid, kuidas tulevikus läbi viia lähestikku tegutsevate ohtlike ettevõtete ja sarnaste suurte objektide riskianalüüse. Töö vajab veel täiendamist Muuga Sadama territooriumil toimuvate ohtlike kaupade veoga seotud riskide osas.

PÜROTEHNIKA JA LÖHKEMATERJALID

2014. aastal alustati 78 järelevalvemenetlust ning tehti 3 ettekirjutust, 16 menetlust jätkuvad 2015. aastal. Lisaks alustati 6 vääртеomenetlust.

2014. aastal kontrolliti 18 objekti- peamiselt lõhketööde läbiviimist, lõhketööde läbiviimiseks vajalike dokumentide olemasolu, sertifitseeritud personali olemasolu, lõhkematerjalide märgistust, projekti nõuete kinnipidamist, lõhkematerjalitehase nõuete täitmist ning üldiseid ohutustehnilisi nõudeid.

2014. aastal viidi läbi 44 pürotehniliste toodete turujärelevalvemenetlust ning tehti 8 ettekirjutust. Peamiseks rikkumisteks olid: III kategooria pürotehniliste toodete müük nn ajutistes müügikohtades, toodetel oli peal vale või puudulik info, toode puudus kasutuslubade registrist ning puudus CE-märgistus.

Lisaks alustati 5 vääртеomenetlust: 3 juriidiliste isikute suhtes, mis puudutasid pürotehniliste toodete käitlemise (võõrandamise, hoidmise, kasutamise) nõuete rikkumisi ning 2 füüsiliste isikute suhtes, kellest üks pakkus pürotehnilisi tooteid müügiks internetikeskkonnas ja teine müüs ebaseaduslikult kaarhallis.

2014. aastal viidi läbi 3 lõhkematerjalilao käitamislao menetlust ja üks lõhkematerjali väljaspool ladu hoidmise menetlus. Kolme menetluse raames väljastati kahele ettevõttele lõhkematerjalilao käitamisluba ning ühele ettevõttele lõhkematerjali väljaspool ladu hoidmise käitamisluba ning üks käitamisluba jäeti väljastamata.

Aasta lõpus käis Tehnilise Järelevalve Amet 4 lõhkematerjalilao, kus hoiti pürotehnilisi tooteid ning ühes pürotehniliste toodete müügikohas. Järelevalve käigus kontrolliti CE-märgistusega pürotehniliste toodete märgistust: maaletooja/edasimüüja info, kategooria, vanusepiirang, kasutusjuhend, pürotehnilise aine mass jne. Viiest ettevõttest ühel ei olnud kõik korras ning menetlus kestab.

2014. aastal väljastas Tehnilise Järelevalve Amet ühe lõhkematerjali käitlemisloa, 8 pürotehnilise toote käitlemise tegevusloa. Lisaks väljastati 2 lõhkematerjalilao käitamisluba, 1 luba lõhkematerjali hoidmiseks väljaspool lõhkematerjaliladu, 27 enamohtliku lõhketöö luba (18 karjääri- ja 9 eriotstarbelist lõhketööd), 57 lõhkematerjali (sh pürotehniliste toodete) sisse- ja väljaveoluba, 21 lõhkematerjali veoluba ja kooskõlastati 21 veoluba. Märkatavalt suurenes sisse- ja väljaveolubade osakaal, kuna Eestit hakati kasutama transiidikoridorina, et vedada pürotehnikat Venemaale. Tehnilise Järelevalve Ametile esitati 28 pürotehniliste toodete veo teatist.

2014. aastal viidi läbi 2 pädevuseksamit. Väljastati 1 lõhkematerjali käitlemise korraldaja pädevustunnistus ning pikendati 7 tunnistust. Pürotehnilise toote käitlemise korraldaja pädevustunnistusi väljastati 1.

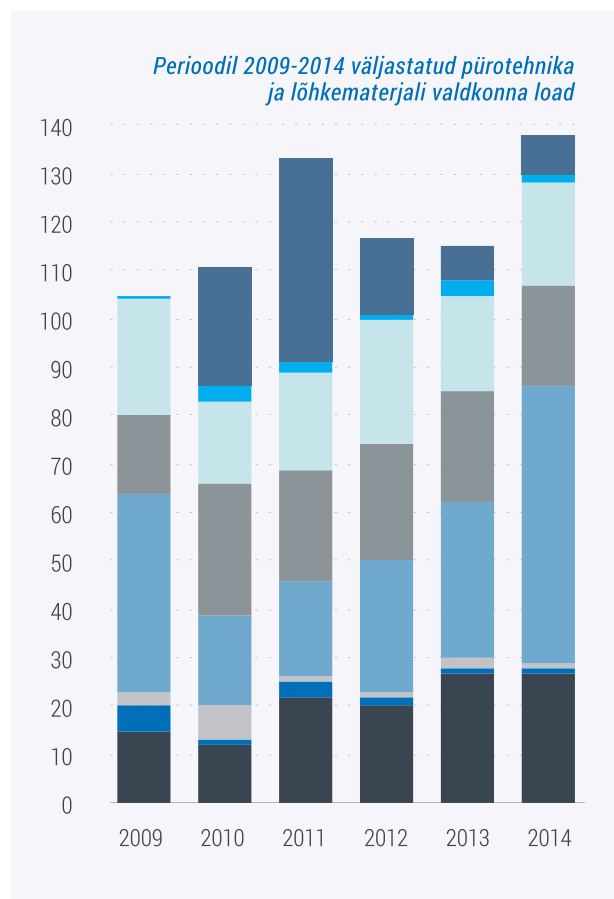
Kevadel korraldas Tehnilise Järelevalve Amet pürotehnikutele infopäeva, kus esinesid ka Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Tarbijakaitseamet, Maksu- ja Tolliamet ning KAPO. Üritusel osales 29 valdkonna spetsialisti.

Sügisel jõustusid uued pürotehnikute kutsestandardid ning edaspidi väljastatakse pürotehnikute kutsetunnistusi järgmistele tasemetele: abipürotehnik, pürotehnik tase IV ja pürotehnik tase V. Samas kinnitati ka uus kutsekomisjon, Tehnilise Järelevalve Amet on kutsekomisjoni liige ja osaleb selle töös.

Aasta lõpus toimus töögrupi koosolek Brüsselis Euroopa Nõukogu direktiivi 93/15/EMÜ „Tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjali turuletoomist ja järelevalvet käsitlevate sätete ühtlustamise kohta“ raames. Põhiteemaks oli erinevate riikide valmisolek võtmaks vastu direktiivi 2008/43/EÜ „Tsiviilotstarbeks mõeldud lõhkematerjalide identifitseerimise ja jälgitavuse süsteemi loomine“. Hinnati nii lõhkeainete tootjate kui ka ametkondade valmisolekut. Samuti arutati lõhkematerjali lõppkasutajatele koostatud märgistuse

ja jälgitavuse juhendit. Vastu võeti otsus, et luuakse turujärelevalve asutustele mõeldud ADCO töörühm.

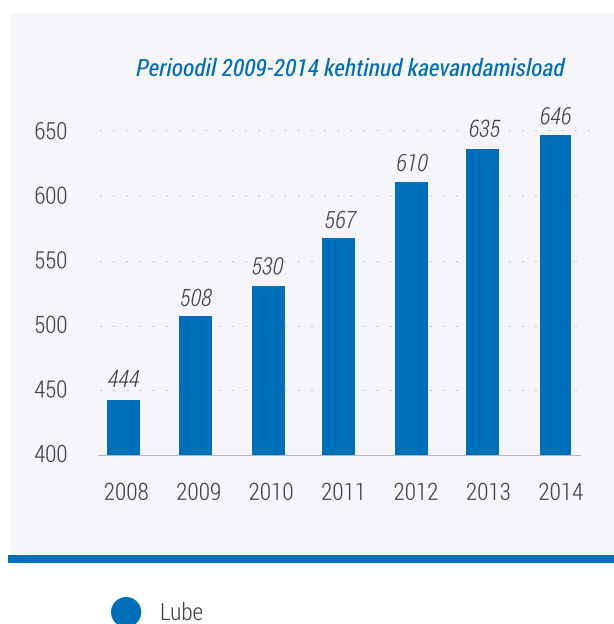
Jaanuaris ja oktoobris viisid koostöös Tehnilise Järelevalve Amet, Kaitsepolitsei, Maksu- ja Tolliamet, Välisministeerium ja Politsei- ja piirivalveamet läbi kahepäevase strateegiliste kaupade koolituse, suurest huvist koolituse vastu on hakatud seda korraldama juba kaks korda aastas.

- Tegevusloa pürotehnilise toote käitlemiseks
- Lõhkematerjali veoluba
- Lõhkematerjali sisse- ja väljaveoluba
- Luba lõhkematerjali hoidmiseks väljaspool lõhkematerjaliladu
- Lõhkematerjali käitamisluba
- Lõhkematerjali veoloo kooskõlastamine
- Lõhkematerjali käitlemisloa
- Enamohtliku lõhketöö luba

KAEVANDAMINE

2014. aasta seisuga kehtis Eestis 646 maavara kaevandamise luba.

2014. aastal alustati 96 järelevalvemenetlust ning tehti 24 ettekirjutust. Peamised puudused olid seotud dokumentatsiooniga (enim ettekirjutusi tehti arengukava, markseideridokumentatsiooni, tehnoloogilise kaardi, projekti ja veoskeemi puudumise või puuduste kohta) ning ohutsoonide tähistamise ja piiramisega.

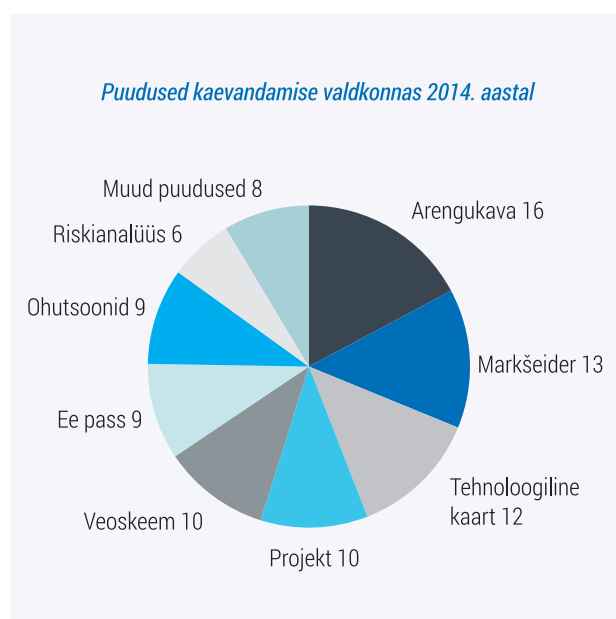
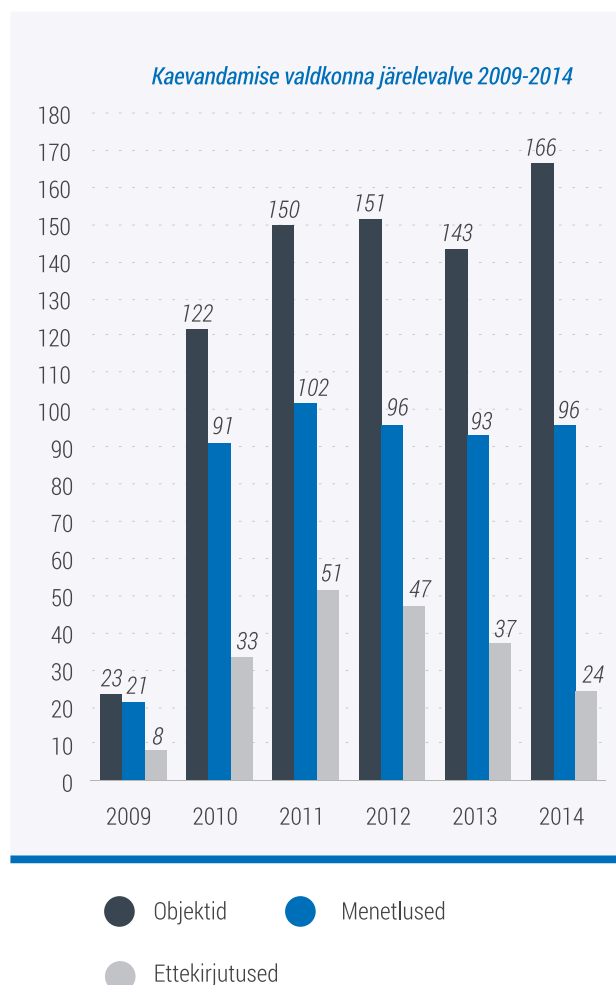
Keskonnainspeksiooni esindajatega toimusid 18 objekti ühiskontrollid ning Päästeameti esindajatega 15 turbakaevandamisala ühiskontrollid.

Eesti Maavarade Komisjoni (EMK) poolt tehti 28 protokollilist otsust korrastamisprojektide kohta. Tehnilise Järelevalve Ameti osales 5 karjääri korrastamise ja 12 karjääri lõpetamise tööde vastuvõtmise komisjoni töös.

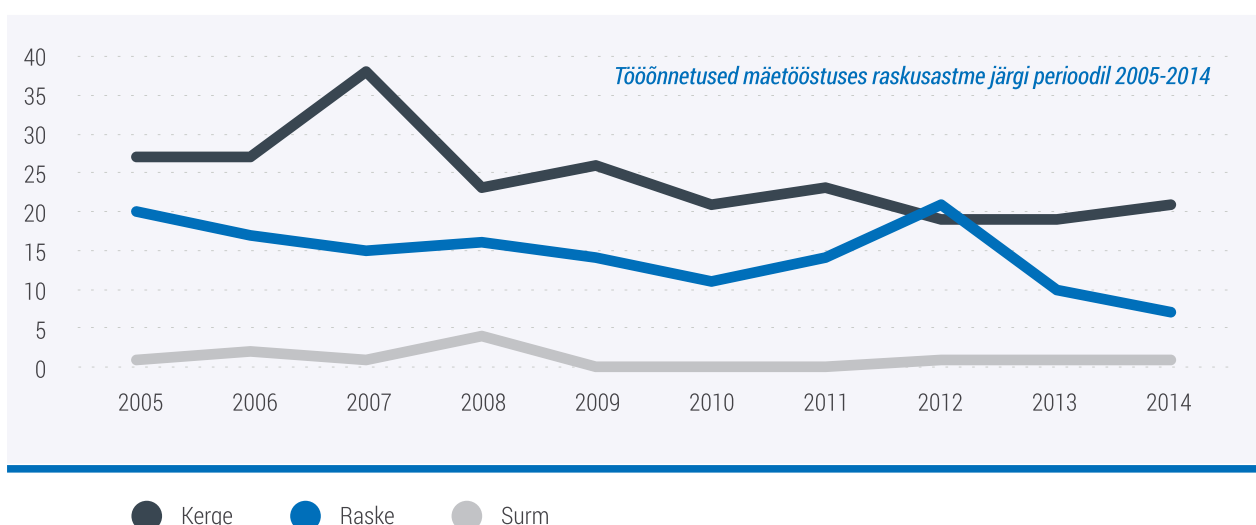
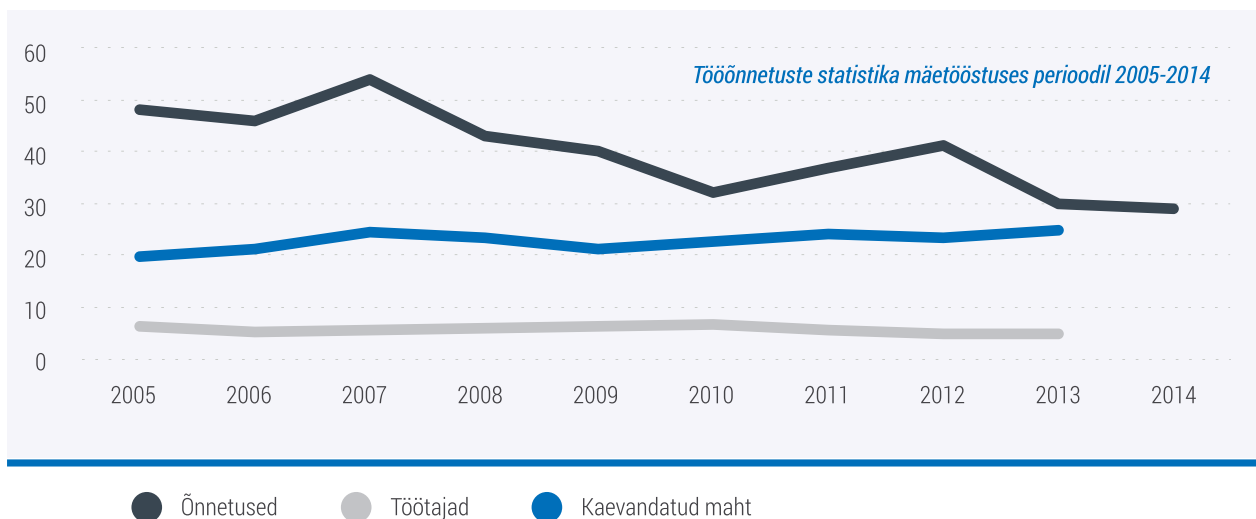
2014. aastal teavitati Tehnilise Järelevalve Ametit 12 kaevandamisvaldkonnas toimunud õnnetusest, millest ühel juhul hukkus inimene. Kolm õnnetust toimus põlevkivikaevandustes ja –karjäärides, kolm turbakaevandamisaladel, neli paekarjäärides ning üks liivakarjääris.

Aasta alguses saadeti 20 etteteatamiskirja kaevandamisega tegelevatele ettevõtetele, et nende valduses olev karjäär kuulub Tehnilise Järelevalve Ameti 2014. aasta tööplaani. Ettevõtjaid teavitati, et järelevalve käigus kontrollitakse kohustuslikku dokumentatsiooni, karjääri seisukorda, karjääris tehtavaid töid ning nende vastavust kaevandamiseseaduse nõuetele. Kirjas juhiti tähelepanu sellele, et kui järelevalve käigus selgub, et mõni kirjas toodud nõue on täitmata või oluliste puudustega, siis alustatakse ettevõtte suhtes lisaks haldusmenetlusele ka vääriteomenetlust. Etteteavitamise kampaania eesmärgiks oli suunata ettevõtjaid viima oma tegemisi kooskõlla kaevandamiseseadusega enne järelevalve toimumist ning motiveerida neid oma karjääre pidevalt korras hoidma.

Kontrollide käigus koostati liiva- ja kruusakaevandajatele 12 akti ja 7 ettekirjutust ning turbakaevandajatele 6 akti ja 1 ettekirjutus.

01.07.2014 hakkas kehtima majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse ning korrakaitse seaduse muutmise ja rakendamise seaduse muutmise seadus, millega muudeti ka kaevandamiseseadust.

Muudatustest tulenevalt liigitus kaevandamisvaldkond vaba majandustegevuse alla ja kaevandamisvaldkonnas ei kohaldata majandustegevuse alustamiseks piiranguid (teavitamiskohustus, loakohustus). Lisaks ei pea mõnes teises Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigis õiguspäraselt tegev ja seal asutatud isik või lepingu osalisriigi kodanik Eestis tegevuse alustamisel Tehnilise Järelevalve Ametit teavitama. Samas jäid edasi kehtima kõik majandustegevuse nõuded, sealhulgas vastutava spetsialisti määramise nõue. Korrakaitseaduse põhjal on riikliku järelevalve korrakaitseorgani tegevuse eesmärgiks ennetada ohtu, selgitada see välja ja tõrjuda või kõrvaldada korrarikkumine. Muudetud kaevandamisseaduse kohaselt on korrakaitseorganiks Tehnilise Järelevalve Amet.

Aasta alguses täiendati kaevandamisalast ohuproгноosi ning riskipõhise järelevalve suuniseid. Tulenevalt majandustegevuse registri kaevandamisalase registreeringu nõude kaotamisest täiendati kaevandajate enesekontrollilehti. Samuti uuendati jooksvalt riskipõhist maardlate tabelit, mida kasutatakse tööplaanide koostamisel.

Aasta lõpus osaleti Eesti Turbaliidu aastakoosolekul Haapsalus. Tehnilise Järelevalve Amet esines ettekandega, millega anti turbakaevandajatele ülevaade 2014. aastal toimunud seadusemuudatustest ning turbakaevandamise järelevalvest ja tööõnnetustest.

Toimus õppereis Soome koos sealse järelevalveasutusega Tukes. Õppereisi käigus osaleti kahes järelevalvemenetluses – Siilinjärvi apatiidikarjääris ja Kylylahti vasekaevanduses. Külastuse eesmärgiks oli tutvuda Soome kaevandamisalase järelevalve põhimõtetega ning sobivusel rakendada neid Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalvemenetlustel. Üheks oluliseks järelevalve osaks Soomes on ettevõtjatega koos õnnetuste tekkepõhjuste ja meetmete analüüs, mida rakendab Tehnilise Järelevalve Amet põlevkivi kaevandamise valdkonnas 2015. aasta alguses.

Osaleti iga-aastaselt rahvusvahelisel mäekonverentsil, mis toimus seekord Iirimaal. Konverentsi teemaks oli mäendusvaldkonnas toimunud õnnetused ja nendest saadud õppetunnid. Konverentsil osalesid 11 riigi mäendusjärelevalvega seotud organisatsioonide esindajad.

Tehnilise Järelevalve Amet tutvustas oma ettekandes Eesti põlevkivi kaevandamise ajalugu ja tehnoloogiat, allmaatöid puudutavat seadusandlust ning andis ülevaate põlevkivi kaevandamisel tekkivatest ohtudest, toimunud õnnetustest ja ohutuse tõstmiseks rakendatud meetmetest. Järgmine rahvusvaheline mäekonverents toimub 2015. aasta sügisel Soomes.

RAUDTEEOHUTUSE JÄRELEVALVE

Eesti raudteevõrgustiku ohutus

2014. aastal toimusid Eesti raudteevõrgustikul mitmed muudatused. Jaanuarist alustasid reisijatevedu Stadler Flirt diisellongid, tihenes reisirongide liiklusgraafik ning valmisid Tapa-Narva raudteeliinil viimased 550 mm kõrgused uued ooteplatvormid. Muudatustest tingituna suunas Tehnilise Järelevalve Amet ohutusjärelevalve tegeviku just muudatustest tingitud riskidele- uue veeremi opereerimisele, hooldusele, liikluskäitumisele ning selle koostoimele infrastruktuuriga.

Lisaks pöörati erilist tähelepanu raudteeülesõidu kohtadel ohutusnõuete täitmisele. Kokku kontrolliti 2014. aastal 183 ülesõitu, see on 80% ülesõitudest, mis on hõivatud reisirongiliiklusega. Kontrolli tulemused näitasid, et 70% ülesõitudest oli mingi puudus. Peamiselt puudusid vajalikud liiklusemärgid või tähistused ning nähtavust takistas võsa või kõrge hein. Puuduste likvideerimiseks antud tähtaegadest pidasid ettevõtjad kinni ning täiendavaid rikkumismenetlusi ei alustatud. Tehnilise Järelevalve Amet omab head ülevaadet ülesõitude olukorrast ja parendustegevustest ning võib kinnitada, et kõik Eesti raudteeülesõidud omavad nõuetekohast turvavarustust (sh üle 100 ülesõidu omavad rangemat turvavarustust kui nõutud).

Tehnilise Järelevalve Amet ning Maanteeamet koostasid esmakordselt ühiselt ülesõitude hetkeolukorrast laiapõhjalisema analüüsi, et anda hinnang samatavalilistel raudteeülesõidukohtadel rakendatavate ohutusmeetmete piisavusele, arvestades seejuures toimunud juhtumite asjaolusid ning perspektiivseid muutusi liikluskeskonnas. Analüüsi tulemusel hindasid pädevad asutused ülesõitude olukorra parendamise meetmetena ennekõike sõidukijuhile tähelepanu suurendamist vahetult enne raudteeülesõidukohta. Peamiste meetmetena tähelepanu suundumiseks toodi välja maantee kiiruste piiramine ja reljeefse teekatemärgistuse jätkuv paigaldamine. Samuti tuleb jätkata olemasolevate ületuskohade ohuhinnangute uuendamist lähtuvalt vajadusest tõsta turvavarustust.

Täiendavalt võrreldi Eesti raudteeületuskohtasid teiste Euroopa riikidega ning selgus, et tänane regulatiivne baas vastab mujal levinud praktikale. Oluline on, et lisaks riigi, infrastruktuuri omaniku ja järelevalveorgani vastutusele säilib ka kolmanda osapoolle ehk liikleja vastutus.

Tehnilise Järelevalve Amet viis 2014. aastal riskihindamise tööplaani alusel läbi mitmeid ohutusjärelevalve toiminguid (infrastruktuuri osas 8 ja transpordi osas 38) raudtee-ettevõtetes. Järelevalvetoimingute tulemused näitasid, et raudtee-ettevõtjad panustavad jätkuvalt ohutuse arendamisesse ja peavad oma ohutusjuhtimise süsteemis kehtestatud raudteeohutuspoliitika eesmärkidest kinni. Erilist tähelepanu pöörati raudtee-ettevõtete ohutusjuhtimise süsteemi rakendamisele.

Tehnilise Järelevalve Amet väljastas 2014. aastal kolm ohutustunnistust.

Muudatused õigusruumis

Kehtestati uus Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi määrus, mis hõlmab nii ohutusnäitajaid kui ka raudteeinfrastruktuuri ja veeremi ning liikluskorralduse nõuetele vastavuse kontrollimise aruannete esitamist ning andmete koosseisu. Muudatuse tingis asjaolu, et varasemalt kehtiv määrus ei olnud ajakohane ning nõudis suures ulatuses staatiliste andmete esitamist, polnud kirjeldatud andmekoosseise ning puudusid nõuded andmete esitamise perioodilisuse kohta. Ohutusnäitajaid, mille alusel saadakse ülevaade raudteeohutuse olukorrast siseriiklikul ja Euroopa Liidu tasemel, kogub Tehnilise Järelevalve Amet raudtee-ettevõtjate esitatud aruannete alusel. Kuna ohutusnäitajate ja kontrollimise aruannete regulatsioon on omavahel suuresti seotud, siis selguse huvides viidi need ühe määruse reguleerimisalasse.

Uued aruande vormid võimaldavad Tehnilise Järelevalve Ametil koguda aktuaalsemaid andmeid ja seeläbi planeerida järelevalvetoiminguid ning omada ülevaadet raudteeinfrastruktuuri seisukorrast. Teisalt vabastab uus määrus raudtee-ettevõtjad kohustusest esitada staatilisi andmeid. Lisaks on aruande vormide esitamise tähtajad jaotatud aasta peale, et vähendada ettevõtjate administratiivset koormust.

2014. aastal uuenes suures mahus raudteeseadus, milles on uuendatud õnnetuste liigitus, ohutustunnistuste liigitus ja nimetused. Toimusid ka muutused riigilõivuseadusega kehtestatud riigilõivude suurustes. Tehnilise Järelevalve Amet korraldas raudtee-ettevõtetele infopäeva, kus tutvustati muutunud raudteeseaduse sisulist osa.

Uuendati jaotamata läbilaskevõimeosade eraldamise jaotusprotsessi, millega on ettevõtetele tagatud läbilaskevõime taotluse uus ja arusaadavam vorm ja nõuded.

AS Eesti Raudtee uuendas osaliselt tegevuseeskirja, mis sai Tehnilise Järelevalve Ameti poolt heakskiidu. Lisaks uuendas suuremahuliselt ettevõtte tegevuseeskirja Ede-laraudtee Infrastruktuuri AS.

Raudteeõnnetused ja intsidendid

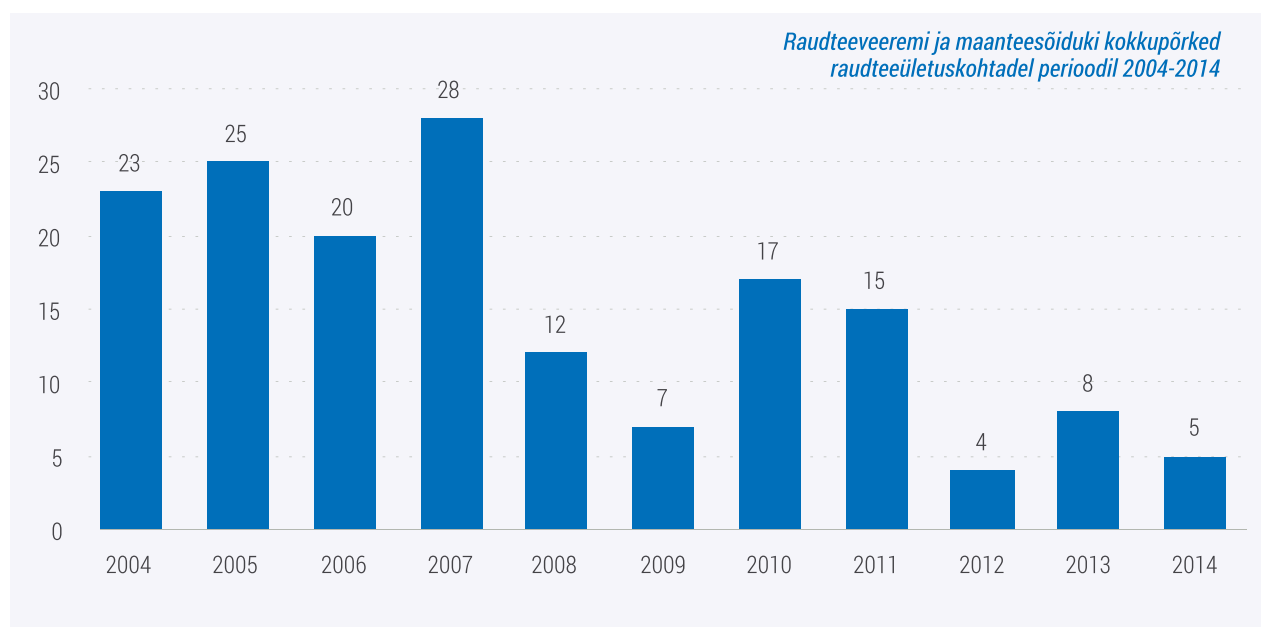
2014. aastal registreeriti kokku 20 raudteeõnnetust. Õnnetuste peamiseks põhjuseks on jätkuvalt liiklejate hooletus ja ohutusnõuete eiramine.

Maantesõiduki ja rongi kokkupõrke juhtumeid oli 5, neis hukkus 5 inimest. Võrreldes 2013. aastaga kokkupõrgete koguarv küll vähenes, kuid 80% juhtumitest lõppes ühe või enama hukkunuga. Ligi pooled kokkupõrked toimusid automaatfoorisignalisatsiooniga varustatud ülesõidukohtadel ning asjaolud viitavad eranditult liiklusreeglite rikkumisele mootorsõiduki juhi poolt.

Otsasõite raudteel viibinud inimestele oli 15, neis sai vigastada 7 ja hukkus 7 inimest (sh 1 tööõnnetuses). Otsasõidud toimusid peamiselt hooletusest tingitud asjaolude tõttu- joobest tingitud ebaadekvaatsus, raudtee ületamine selleks mitteettenähtud kohas. Lisaks oli juhtumeid, kus raudteed ületanud inimene ei märganud lähenevat rongi segavate tegurite tõttu- muusika kuulamine kõrvaklappidega, mobiiltelefoni kasutamine, jalgrattaga sõites ülekäigukoha ületamine. Otsasõidu-juhtumite statistika viitab selgelt liiklejate hooletule ning ohtusid mitteennetavale liikluskäitumisele.

Raudteeohutusalane ennetustegevus

Tallinna Tehnikakõrgkool alustas oktoobris vedurijuh-tide koolitusega

Alates 01.07.2013 tohib Euroopa Liidu liikmesriikides koolitada vedurijuhte ainult pädevates koolituskeskustes. Tehnilise Järelevalve Amet on tunnustanud Tallinna Tehnikakõrgkooli vedurijuhtide koolituse pädevaks keskuseks. 14.04.2014 kinnitas Tehnilise Järelevalve Amet Tallinna Tehnikakõrgkooli poolt väljatöötatud vedurijuhtide õppekava, mille mahuks on 368 tundi teooriaõpet ja 640 tundi praktikat ettevõttes. Esimene vedurijuhtide koolitus algas Tallinna Tehnikakõrgkoolis 1.10.2014 ning sellest võttis osa 18 tulevast rongijuhti või vedurijuhti. Kahe kuu jooksul saavad õppurid põhjaliku teoreetilise ettevalmistuse. Selle aja jooksul külastatakse ka Eesti suuremaid raudteejaamu, olulisemaid liiklussõlmi, kus saadakse ülevaade raudtee infrastruktuurist, liikluse korraldusest ja ohutuse tagamise meetoditest. Loengutel osaleb palju tippspetsialiste, lektoreid raudtee-ettevõtetest ja teistest raudteega seotud asutustest. Koolitusprotsess lõpeb orienteeruvalt 2015. aasta mais. Kogu õppeprotsess lõpeb Maanteeametis sooritatava riikliku eksamiga.

Raudteeveol töötava ohutusnõuniku kursused

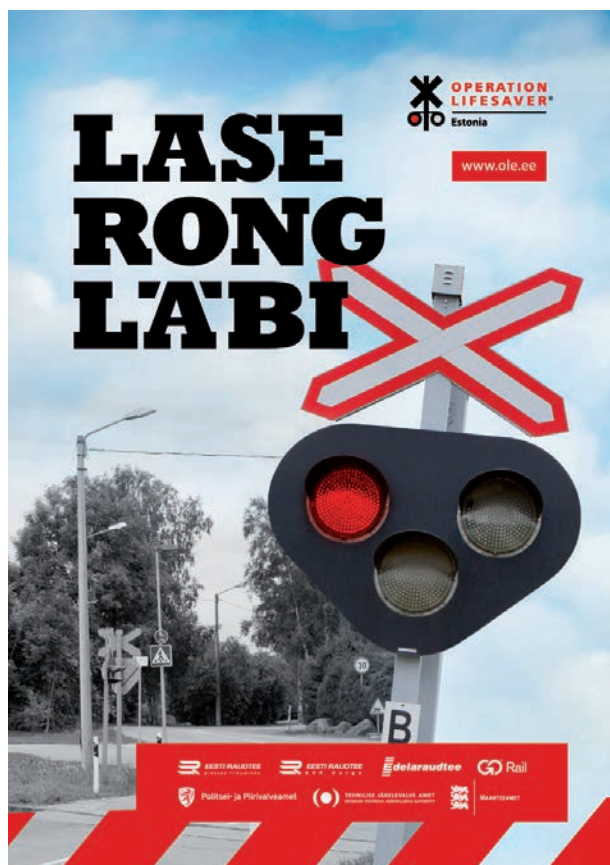
Veebruaris toimus Tallinna Tehnikakõrgkoolis raudteeveol töötava ohutusnõuniku kursused. Ohutusnõunikke võivad koolitada Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi poolt tunnustatud õppeasutused, kes omavad taseme- ja/või täienduskoolituse kogemust ohtlike veoste valdkonnas.

Tunnistuse saamiseks pidid kursusel osalenud sooritama eksami, mille teostas Tehnilise Järelevalve Amet koos koolituskeskusega. Eksami sooritanutele väljastati ohtlike veoste veo ohutusnõuniku väljaõppe tunnistus. Kokku väljastati 2014. aastal 7 tunnistust.

Raudteeohutuskampaania "Lase rong läbi"

Aprillis viidi läbi üle-eestiline raudteeohutuskampaania sõnumiga „Lase rong läbi“. Kampaania eesmärgiks oli tuleada liiklejatele meelde, et raudtee turvalise ületamise eeltingimuseks on tähelepanelikkus. Kampaaniat korraldas MTÜ Operation Lifesaver Estonia koostöös Tehnilise Järelevalve Ameti ja Politsei- ja Piirivalveametiga. Raudteeohutuskampaania raames paigaldati linnaruumi kampaania plakatid, kaubanduskeskuses ja ühistranspordivahendites edastati ohutusklippe ning koolides viidi läbi raudteeohutusalaseid esitlusi.

Kampaania "Tule RATTALT MAHA, võta KLAPID PEAST ja Lase rong läbi" plakat

Kampaania „Lase Rong Läbi“ plakat

Raudteeohutuskampaania "Tule RATTALT MAHA, võta KLAPID PEAST ja Lase rong läbi!"

Juunis viidi läbi üle-eestiline raudteeohutuskampaania "Tule RATTALT MAHA, võta KLAPID PEAST ja Lase rong läbi!", mis oli suunatud jalgratturitele ja kõrvaklappe kandvatele jalakäijatele. Kampaania üheks eesmärgiks oli ratturitele meelde tuletada, et raudtee ületamisel ülekäigukohas tuleb rattalt maha tulla ja ületada raudtee jalakäijana ratas käekõrval. Kampaania viidi läbi koostöös MTÜ Operation Lifesaver Estonia, Tehnilise Järelevalve Ameti, Politsei- ja Piirivalveameti ning Maanteeametiga.

Jõulukampaania – „Lase rong läbi! Sind oodatakse jõuluks koju.“

MTÜ Operation Lifesaver Estonia eestvedamisel viidi läbi jõulukampaania juba traditsiooniks saanud sõnumiga „Lase rong läbi! Sind oodatakse jõuluks koju.“ Kampaania eesmärgiks oli pöörata liiklejate tähelepanu raudtee seotud ohtudele.

giks oli veenduda ennekõike uue veeremi ja Eesti raudteevõrgustiku koostoimes, samuti kontrollida veeremi võimekust opereerida ohutult ning vajadusel seda täiendavalt häälestada. Katsetused viidi läbi vastavalt Tehnilise Järelevalve Ameti poolt heakskiidetud programmile, mis sisaldas veeremi kõikide kriitiliste osade kontrolli. Erilist tähelepanu pööras amet katsetustel sõiduohutusele- pidurite efektiivsus, sõidustabiilsus jms.

Raudtee infrastruktuur

Möödunud aasta üks erilisemaid raudtee-ehituse objekte oli Topi liiklussõlme osana valminud raudteeviadukt, mis kujutab endast tehnoloogilist sammu edasi senisest juurdunud tavast. Uusi töövõtteid kasutades õnnestus viadukti püstitamine ilma ajutise ümbersõiduraudtee ehitamiseta ning kõik tööd tehti tehnoloogilistes aken- des, millest pikim oli kõigest 48 tundi. Viadukti raudbe-

Kampaania "Lase rong läbi! Sind oodatakse jõuluks koju." plakat

Tehnilised muudatused raudteevõrgustikul

Veerem

Tehnilise Järelevalve Amet hindas 2014. aastal CNR diiselveiduri DF7G-E katsetused kordaläinuks ning hindamiseks esitatud dokumentatsiooni vastavaks Eestis kehtivatele nõuetele. Amet väljastas CNR diiselveidurile DF7G-E kasutuselevõtmise loa Eesti raudteevõrgustikel.

2014. aasta detsembris lõppes DF7G-E diiselveidurite katsetuste periood. Katsetamine oli üks osa vastavushindamise menetlusest, mida korraldas Tehnilise Järelevalve Amet koostöös EVR Cargo AS-ga. Vastavushindamise käigus hinnati uue veeremitüübi vastavust Eestis kehtivatele nõuetele. Kohapealsete katsetuste eesmär-

toonist tekiehitus valati valmis raudtee kõrval ning nihutati võimsate tungraudade abil varem raudteetammi sisse puuritud vaiadele millimeetri täpsusega. Sellist kiiret ja tavapärasega võrreldes ka odavamalt ehitusmeetodit kasutati Eestis ja ka Baltimaades esmakordselt. Uus lähenemine nõudis ka Tehnilise Järelevalve Ametilt kiiret reageerimist, kuna viadukti kasutusluba tuli eelduste täitumisel väljastada kohe tehnoloogilise akna lõpus. Luba saigi vormistatud öösel kell 01:00 objekti ehitussoojakus vahetult enne esimese kaubarongi läbisõitu.

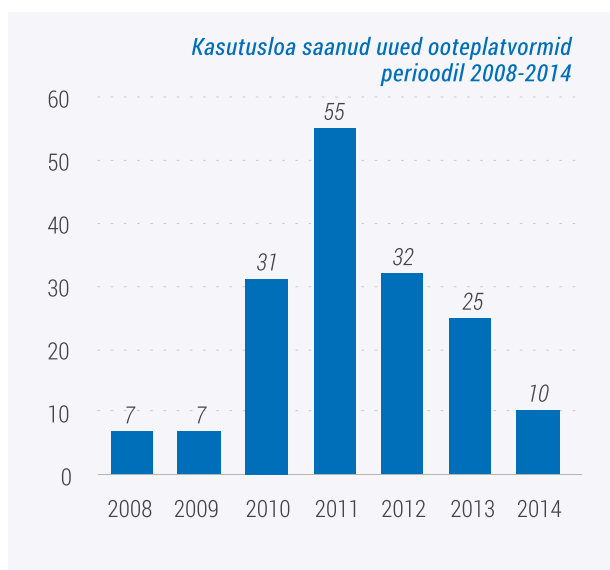
Topi viadukt

Seitse aastat kestnud reisijate ooteplatvormide „euro-kõrgusele ümberehitamise protsess lõppes, kui 2014. aasta detsembris said kasutusloa Tapa-Narva suuna viimased Rakvere, Kiviõli, Vaivara ja Narva platvormid.

Kokku ehitati eelmisel aastal 10 ning seitsme aastaga 167 platvormi. Nüüd pääsevad reisijad kõikjal ohutult rongi peale ning Tehnilise Järelevalve Amet jätkab järelevalvet platvormide kasutamistingimuste säilimise üle.

Jõhvi jaama ooteplatvormid

USALDUSVÄÄRSUSE SUURENDAMINE: TEGEVUSED JA TULEMUSED

Teeme järelevalvet elektroonilise side võrgu terminali- ja raadioseadmete, ehitustoodete, elektri- ja elektroonika-seadmete, gaasiseadmete, masinate, surveadmete, mõõtevahendite ja mõõtmistegevuse, kinnispakkide, elektroonilise side teenuste ja meediateenuste, elektroonilise side turgude, digitaalalkirja teenuse, liinirajatiste, raadiohäirete, elektromagnetilise ühilduvuse ning energiatõhususe ja –märgistuse nõuetele vastavuse üle.

Turule lastavate seadmete puhul kontrollime dokumentatsiooni nõuetele vastavust (CE märgistus ja kasutusjuhendid) ning läbiviidud protseduure (vastavushindamine).

Ehitustoodete nõuetele vastavuse osas kontrollime märgistuse ning toote kohta nõutud teabe ja selle tõepärasuse tõendamiseks vajaliku dokumentatsiooni olemasolu.

Energiatõhususe osas kontrollime teatud liiki kodumasinade ja soojusseadmete energiamärgise olemasolu ning hoonete energiamärgiste olemasolu ja väljastamist.

Legaalmetroloogia osas kontrollime mõõtevahendite turule laskmist, kasutusele võtmist ja kasutamist ning mõõtetulemuste tõendatud jälgitavuse nõuete täitmist. Samuti jälgime mõõtevahendite vastavushindamisastutuste ja taatluslaborite tegevust, viime läbi legaalmetroloogilisi ekspertiise ja väljastame mõõtevahendite siseriiklikke tüübikinnitustunnistusi.

Sideteenuste osas on meie ülesandeks lõppkasutaja ja sideettevõtja nõustamine teenustele osutatavate nõuete küsimustes, erinevate teenuseosutajate teenuse kvaliteedi võrdluse võimaldamine ning järelevalve sideteenuste nõuetekohase osutamise üle. Oleme ka Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi (ETSI) täisliikmena vastutavad telekommunikatsioonivaldkonna standardite ülevõtmise eest Eestis.

Meediateenuste alal korraldame konkursse vaba juurdepääsuga televisiooniteenuse ja raadioteenuse osutamise tegevuslubade väljaandmiseks, anname välja tingimusjuurdepääsuga televisiooniteenuse osutamise tegevuslubasid ja registreerime tellitavaid teenuseid. Tehnilise Järelevalve Ameti ülesandeks on meediateenuste seaduse täitmise tagamine ja vastava järelevalve teostamine.

Elektroonilise side turgude tegevusvaldkonnaks on elektroonilise side seaduse rakendamine ja märkimisväärse turujõuga ettevõtja (MTE) määramise protsessi väljatöötamine, läbiviimine ja rakendamine elektroonilise side reguleeritud turgudel, elektroonilise side valdkonnas juurdepääsu ja sidumise alase regulatsiooni välja töötamine ning järelevalve teostamine ning korraldamine.

EHITUSTOOTED

Ehitustoodete turujärelevalve raames viis Tehnilise Järelevalve Amet 2014. aastal läbi 36 järelevalvemenetlust, mille käigus kontrolliti 77 erinevat ehitustoodet. Peamisteks puudusteks olid toote nõuetele vastavuse tõendamata jätmine ning vajaliku dokumentatsiooni puudumine või selle puudulikkus. Peamised kontrollitud tooted olid erinevad reoveepuhastid, suitsutorud, klaasfassaadid ja magneesiumoksiid plaadid. Vastati 5 Maksu- ja Tolliameti teatele, mis puudutasid 4 erinevat tüüpi ehitustoodet, kõiki tooteid kokku oli arvuliselt 1732.

Üks Tehnilise Järelevalve Ameti 2014. aasta laiaulatuslikemaid ehitustoodete turujärelevalvemenetlusi oli reovee väikepuhastite ehk septikute järelevalve, mis hõlmas 17 Eesti suuremat tootjat või levitajat. Kõigi tootjate ja levitajate peale kokku oli menetluses vaatluse all 54 erinevat toodet. Eelkõige kontrolliti toodete nõuetele vasta-

vust tõendava dokumentatsiooni olemasolu ja korrektust. Kampaania tegevused jätkuvad 2015. aastal.

2014. aasta septembris jõustus Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus „Tee-ehitusmaterjalidele ja -toodetele esitatavad nõuded ja nende nõuetele vastavuse tõendamise kord“, millega sätestatakse avalikult kasutataval teel toimuvatel teehoiutöödel kasutatavate tee-ehitusmaterjalide ja -toodete kohustuslikule deklareerimisele kuuluvad põhiomadused vastavalt kasutuslale ja põhiomaduste tõendamise kord. Uue, teedespetsiifilise määruse kehtestamine tõi endaga kaasa tee-ehitustoodete nõuetele vastavuse tõendamise korra täpsustumise – senise minimaalselt toote ühe toimivusomaduse deklareerimise nõude asemel enamate omaduste deklareerimise nõude.

Eesti ehitustoodete tööstust oluliselt mõjutavaks sündmuseks saab olema eeldatavasti 2015. aasta aprillis harmoneeritud tootestandardi staatusesse jõudev standard EVS-EN 16034:2014 „Aknad, ukse ja väravad. Tootestandard, toodete omadused. Tulepüsimine ja suitsutõkestus“. Standard spetsifitseerib tuletõkkeakende, -uste ja -väravate toimivusnõudeid. Standard rakendub nii tuletõkkeakendele, tuletõkkeustele kui ka tööstuslikele, kaubanduslikele või garaažiustena kasutatavatele rullustele või juhitavatele kangast kardinale. Standardiga hõlmatud toodetele laieneb CE-märgistamise kasutamise võimalus, mis hilisemalt asendub vastava kohustusega, koos sellega kaasnevate nõuetele vastavuse tõendamisprotseduuridega. Toodete CE-märgistamise võimalus peaks parandama tootjate ekspordivõimalusi ning korrastama arusaamu ka avatäidetel esitatavatest nõuetest ning tõendamisprotseduuridest.

HOONETE ENERGIATÕHUSUS

2014. aastal jätkas Tehnilise Järelevalve Amet teavituskampaaniat „Vahel on märgil vahe“. Kampaania eesmärgiks oli teavitada energiamärgise olulisusest ning energiamärgise olemasolu ja selle andmete kajastamise kohustuslikkusest kinnisvara tehingutes ning tehingu pakkumustes. Kampaania sihtrühmaks olid hoonete omanikud ning kinnisvaratehingute osapooled.

Lisaks korraldas Tehnilise Järelevalve Amet koostöös Eesti Kinnisvaramaaklerite Kojaga teabepäevad Tallinna ja Tartu piirkondade kinnisvaramaakleritele. Teabepäevadel tutvustati energiamärgise nõudeid kinnisvara kuulutamistel.

Koostööd tehti ka Eesti suuremate kinnisvaraportalidega, kes jagasid infot energiamärgise kajastamise kohta kinnisvarakuulutustes. Kui 2013. aasta algul oli vaid 3% kinnisvarakuulutustest varustatud hoone energiamärgise informatsiooniga, siis 2014. aasta lõpuks tõusis see näitaja juba 17%-ni.

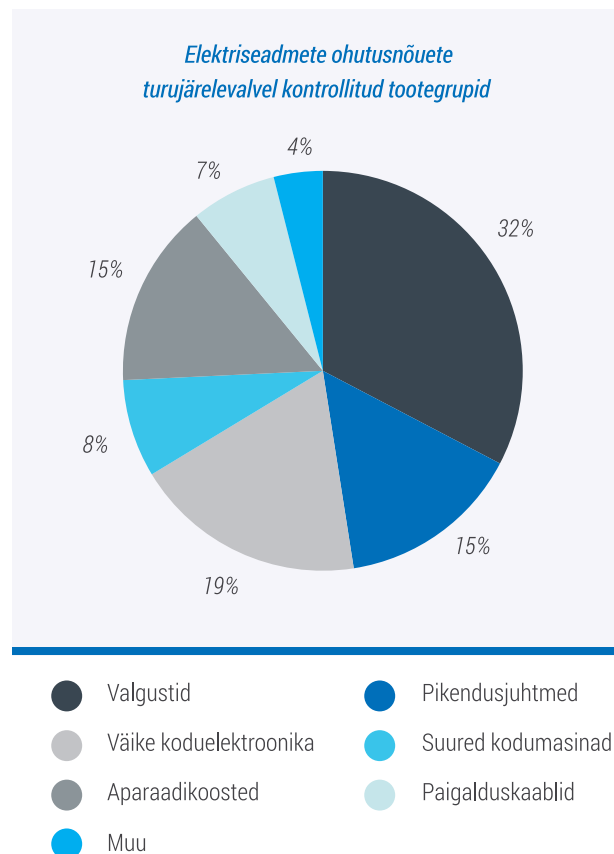
2014. aastal väljastati 1911 energiamärgist, millest Tehnilise Järelevalve Amet kontrollis 115 märgist, mis on 6% kõikidest märgistest.

ELEKTRISEADMED

Elektriseadmete ohutusnõuete turujärelevalve

Elektriseadmete ohutuse ning energiatõhususe ja –märgistuse turujärelevalve raames viidi läbi 170 menetlust ning tehti 30 ettekirjutust, vastati 156 Maksu- ja Tolliameti teatele.

Elektriseadmete ohutusnõuete turujärelevalve raames viidi 2014. aastal läbi 73 menetlust, mille käigus tehti 7 ettekirjutust. Peamised rikkumised on CE-märgise või nõutava tähistuse ja märgistuse puudumine. Peamised kontrollitud tooted olid valgustusseadmed (valgustid, leedid), pikendusjuhtmed, installatsioonitarvikud (jaotuskeskused ja paigalduskaablid), väike koduelektronika (keeduspiraalid, jootekolbid, soojapuhurid).

Kontrolliti üleeuroopalisi ICSMS ja Rapex andmebaase nõuetele mittevastavate elektriseadmete osas, Eestis nendesse andmebaasidesse kantud tooteid ei avastatud. Ühtegi teadet neisse andmebaasidesse Tehnilise Ameti poolt ei esitatud.

Jätкус tihe koostöö Maksu- ja Tolliametiga- vastati 156 teatele piiril avastatud potentsiaalselt nõuetele mitte vastavate elektriseadmete kohta. Tolliteadete puhul on kontroll enam fokusseeritud ettevõtetele saabuvatele suurematele saadetistele. Peamised tooted olid leedid ja erinevad valgustid, aga ka autokaamerad, koduvalveseadmed, salvestusseadmed, toiteadapterid jms. Peamised puudused olid CE-märgise puudumine ning tootja või tootemudeli numbri puudumine. Enamiku toodete puhul oli tegemist elektromagnetilise ühilduvuse direktiivi nõuetele mittevastavusega, palju esines ka madalpingeseadmete direktiivi nõuetele mittevastavusi. Vajadusel kontrolliti ka seadmete vastavust RoHS 2011/65 (ohtlike ainete sisaldus seadmetes) ja EDD 2009/125 (ökodisain) direktiivide nõuetele (vastavusdeklaratsioonide olemasolu).

Elektri- ja elektroonikaseadmete ohtlike ainete sisalduse nõuete turujärelevalve

Tähelepanu pöörati eelkõige LED-valgustite ja –lampide kontrollimisele. Peamised tuvastatud puudused olid seotud nõutava märgistuse (CE ja WEEE märgised ning tootja/toote andmed) ning dokumentatsiooni puudulikkusega. Enamik kontrollitud toodetest olid pärit Hiinast. Valdkonnas tehakse vajadusel koostööd ka Maksu- ja Tolliameti ning Keskkonnainspeksiooniga.

Elektriseadmete elektromagnetilise ühilduvuse nõuete turujärelevalve

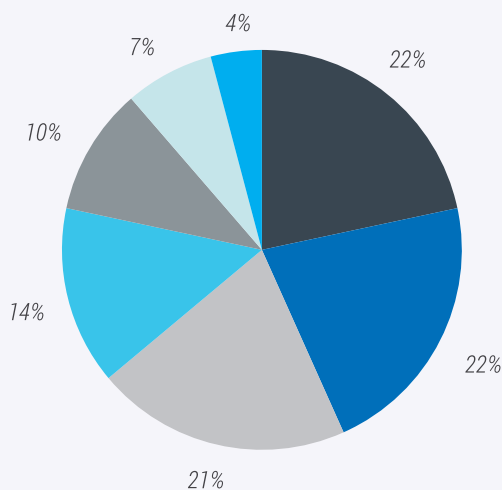
Põhiosas toimus elektromagnetilise ühilduvuse nõuete järelevalve seoses Maksu- ja Tolliametis laekuvate teadetega piiril kinnipeetud nõuetele mittevastavate toodete kohta. Eraldi elektromagnetilise ühilduvuse nõuete menetlusi oli 3, probleemid olid seotud valgustite ja leedidega.

Elektriseadmete energiatõhusus

Elektriseadmete energiatõhususe vallas viidi läbi 94 menetlust ja tehti 23 ettekirjutust. Menetluste ja ettekirjutuste arv on varasemaga võrreldes mõnevõrra suurenenud, see on tingitud energiatõhususe ja ökodisaini direktiivide nõuete laienemisest uutele tootegruppidele (valgustid, tolmuimejad).

Peamised kontrollitud tooted olid valgustusseadmed, telerid ja nn valged kodumasinad (külmikud, pesumasinad, elektriahjud). Peamised rikkumised olid nõutava energiamärgistuse puudumine valgustusseadmetel ja kodumasinatel (enim elektriahjudel).

Elektriseadmete energiatõhususe nõuete turujärelevalvel kontrollitud tootegrupid

- Külmikud
- Pesumasinad
- Elektriahjud
- Nõudepesumasinad
- Väike koduelektroonika
- Valgustusseadmed
- Telerid

Eestis müüdavate paigalduskaablite kontroll

2014. aastal alustas Tehnilise Järelevalve Amet Eestis turustatavate paigalduskaablite nõuetele vastavuse kontrolli, kuna tegemist on olulise installatsioonimaterjaliga, mille võimalike puuduste osas on ametile laekunud märgukirju. Väidetavate puuduste kontrollimiseks alustati järelevalvemenetlused ning küsiti paigalduskaablite tootjatelt ja levitajatelt nõuetele vastavust tõendavaid tehnilisi dokumentatsioone.

Elektriseadme vastavust madalapingedirektiivi ohutus-alastele eesmärkidele eeldatakse, kui tootja on valmistamisel jälginud harmoneeritud, rahvusvaheliste või rahvuslike standardite nõudeid. Samas võib tootja ka harmoneeritud, rahvusvahelisi või rahvuslikke standardeid kasutamata valmistada elektriseadme vastavalt madalpingedirektiivi olulistele nõuetele. Selleks tuleb tootjal kirjeldada tehnilises dokumentatsioonis direktiivi ohutusnõuete rahuldamiseks kasutatud lahendusi. Viimati mainitud lahendust nõ tootjastandardit kasutavatel paigalduskaabli tootjatel palus Tehnilise Järelevalve Amet esitada vastav kirjeldus, kuidas on rahvuslikele standarditele tuginevate tootjastandardite kasutamisel tagatud madalpingedirektiivi eesmärgid. Kirjelduste ja esitatud tehniliste dokumentatsioonide alusel tuvastati, et tootjad tagavad madalapingedirektiivi nõuetele vas-

tavuse läbi Euroopa ja rahvusvaheliste katsestandardite nõuetele vastavuse. Menetluste käigus selgus ka, et mõningatel kaablitüüpidel esines nõuetekohase märgistusega probleeme. Peale probleemile tähelepanu juhtimist on tootjad ja levitajad tooted varustanud nõutava märgistusega.

SIDESEADMED

2014. aastal võeti vastu uus raadioseadmete direktiiv 2014/53/EL, mis jõustub 13.06.2016. Selleks ajaks peab direktiiv olema Eesti õigusaktidesse ülevõetud. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium moodustas 2014. aastal töörühma, mille ülesandeks on muudatuste ettevalmistamine Eesti õigusaktides, Tehnilise Järelevalve Amet osaleb selles töörühmas aktiivselt.

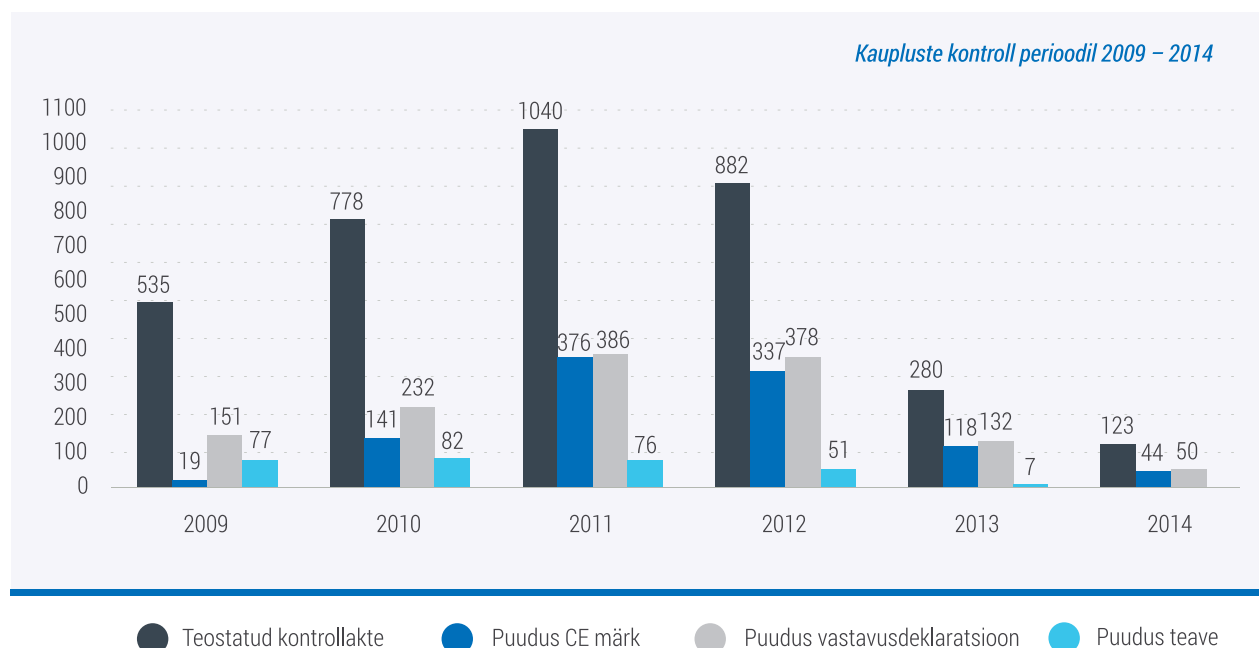
Täiendati määrust „Tehnilised nõuded sagedusloa alusel kasutatavatele raadioseadmetele“. Juunis jõustunud määrusesse on lisatud nõuded lokaalse piiparsüsteemi seadmetele sagedustel 450–460 MHz, piiparid on kasutusel haiglates ja hoolekandenasutustes ja võimaldavad personali kiiret reageerimist patsientide abistamiseks. Laiendati lennunduses kasutatavate maapealsete täpislähenemisradarite (Precision approach radar – PAR) raadiosagedusala vastavuses Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni konventsioonile. Esmakordselt lisati määrusesse nõuded satelliit-navigatsiooniseadmetele (GPS repiiteritele) võimaldamaks katkematut sidet navigatsioonisüsteemidega tunnelites, garaazides ja muudes kinnistes ehitistes.

Täiendati määrust „Täiendavad nõuded raadioseadmetele eesmärgiga tagada juurdepääs päästeasutusele“. Juulis jõustunud määruses sätestatakse tehnilised nõuded mereside raadioseadmetele, et tagada SOLAS

konventsiooniga («Rahvusvahelise konventsiooniga inimelude ohutusest merel» International Convention of Safety of Life at Sea) hõlmamata laevadel kasutatavate mereside seadmete selge ja häirekindel ühendus merehädä ja ohutuse ülemaailmse süsteemiga GMDSS (Global Maritime Distress and Safety System) meretingimustes. Viidatud aktides soovitatakse liikmesriikidel tungivalt nõuda GMDSS süsteemis toimivate raadioseadmete kasutamist kõigil laevadel. Seega luuakse määrusega tehnilised eeldused üleskutse järkjärguliseks elluviimiseks. Samas ei tulene sellest kohustust kasutada SOLAS konventsiooniga hõlmamata laevadel GMDSS süsteemis töötavaid seadmeid.

Täiendati määrust „Raadiosageduste kasutamise tingimused ja tehnilised nõuded sagedusloast vabastatud raadioseadmetele“. Detsembris jõustunud määrusega sätestati ühtlustatud tehnilised nõuded ja kasutamise tingimused elektrooniliste sidevõrkude terminaliseadmetele kasutamiseks õhusõidukite pardal raadiosagedusalades 1710-1785 MHz, 1805-1880 MHz, 1920-1980 MHz ja 2110-2170 MHz. Esmakordselt lisati määrusesse tehnilised nõuded maantee ja raudtee sõidukitele paigutatud ultralairiba (UWB) seadmetele raadiosagedusalas 3,1-4,8 GHz ja 6-9 GHz ja nõuded ultralairiba seadmetele õhusõiduki pardal kasutamiseks raadiosagedusalas 6-8,5 GHz. Sätestati nõuded lähitoimeseadmetele sagedusalades 870-876 MHz ja 915-921 MHz eesmärgiga võimaldada mõõdikute andmeedastust. Täiendati raudteesidesüsteemi ohutussüsteemi radari võimsuse tingimusi raadiosagedustel 76-77 GHz. Radar on mõeldud sõiduki avastamiseks või tõkestamiseks raudteeülesõidukohtades.

Sideseadmete turujärelevalve

2014. aastal tegi Tehnilise Järelevalve Amet kokku 1194 aparatuuri nõuetele vastavuse kontrolli. Puudusi tuvastati 942 korral, maale ei lastud 5008 seadet ning kauplustest kõrvaldati 33 seadet.

Kaupluste (sealhulgas interneti kaupluste) kontrolli käigus koostati 123 kontrollakti. Erinevaid puudusi avastati 49, seejuures oli tooteid, millel tuvastati mitu erinevat puudust.

Tooteohutuse kontrolli käigus edastas Maksu- ja Tolliamet Tehnilise Järelevalve Ametile 1071 päringut raadioseadmete kohta, mille puhul kaheldi nõuetele vastavuses. 83% kontrollitud seadmetest ei vastanud Euroopa Liidu nõuetele ning neid seadmeid maale ei lubatud.

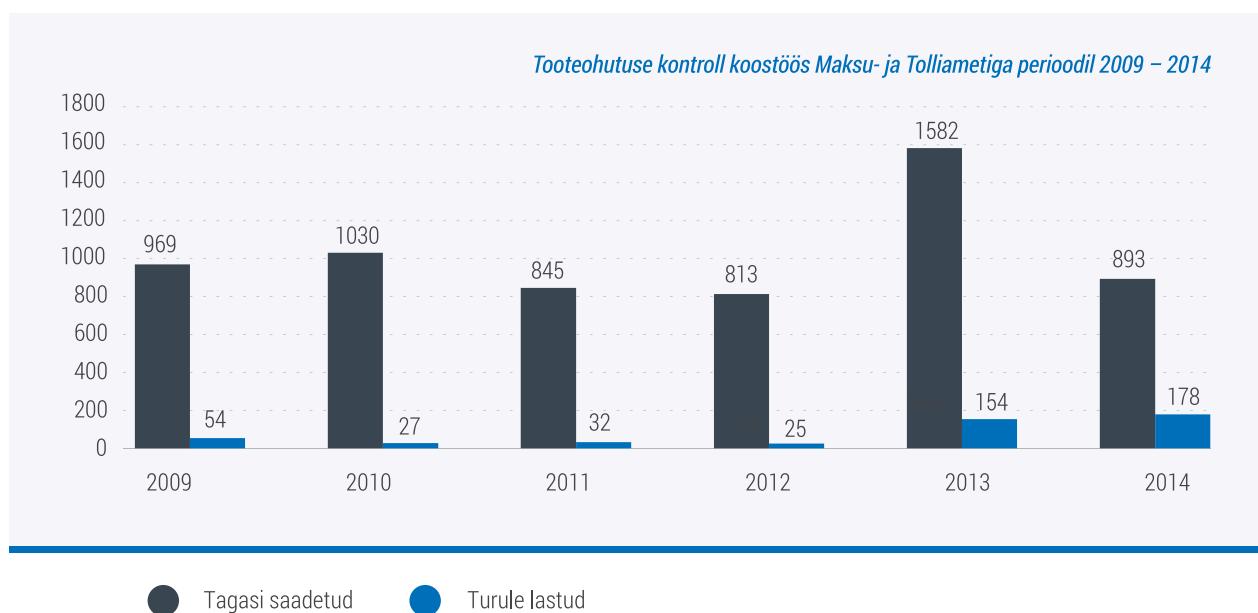
Kontrollitud seadmeteks olid peamiselt mobiiltelefonid, tahvelarvutid, GPS vastuvõtjad, videoregistraatorid, raadio teel juhitud mänguasjad, juhtmeta arvutiseadmed, lapsevalvurid, koerte piirded ja treenimiseseadmed ning väikese võimsusega raadiosaatjad.

Nõuetele mittevastavaid raadio-, elektri- ja elektroonikaseadmeid Eestisse tuua ei lubata, Maksu- ja Tolliamet hävitab need või saadab saatjale tagasi.

2014. aastal esitas Maksu- ja Tolliamet Tehnilise Järelevalve Ametile 1071 päringut 8471 seadme nõuetele vastavuse kontrollimiseks.

Viimastel aastatel on kõige enam nõuetele mittevastavusi tuvastatud mobiiltelefonide, tahvelarvutite, videoregistraatorite, GPS seadmete ning alarmseadmete puhul. Peamiseks rikkumiseks on Euroopa nõuetele vastava CE-märgistuse, vastavusdeklaratsiooni ning tootja identifitseerimist võimaldavate andmete puudumine, mis viitab sellele, et seadme tehnilised nõuded on täitmata.

Eestis läbivad kõik väljastpoolt Euroopa Liitu saabunud postisaadetised tollikontrolli, mille üheks osaks on nõuetele vastavuse kontroll. Eestisse võib tuua ainult CE-märgistusega ning markeeritud raadio-, side- ja elektroonikaseadmeid. CE-märgistuse ja markeeringu olemasolu kontrollib Tehnilise Järelevalve Amet.

Euroopa ühisest sageduskasutusest erinevate raadioseadmete turule laskmise kavatsusest teavitamise protseduuri käigus laekus 2014. aastal Eestile 601 teavitust, kõik need esitati läbi Euroopa Komisjoni ühtse teavitussüsteemi OSN. Teadete menetlemise käigus selgitati tootjatele ja tootja esindajatele Eestis kehtivaid raadiosageduste kasutamise nõudeid, kõik teavitused said positiivse vastuse ja neid seadmeid võib Eestis kasutada.

Paljud internetipoodides pakutavad seadmed ei vasta nõuetele

Paljud internetipoodides pakutavad elektroonikaseadmed ei vasta Euroopa Liidus kehtivatele nõuetele, mistõttu ei tohi neid Euroopa Liidus müüa ega kasutada.

Standardimine

Standardimise osas korraldati ETSI (Euroopa Telekomunikatsiooni Standardite Instituut) Euroopa standardite EN kavandite hääletusi. ETSI avaldas 46 standardit, millest Eesti standarditeks võeti 38. Eesti-siseseks arvamusküsitluseks sisestati Standardikeskuse andmebaasi 35 standardikavandit. Osaleti ETSI 37 standardi heakskiiduprotseduuril ja 21 standardi hääletusel ning 28 liikmehääletusel. 21 korral lisati ETSI arvamusküsitlusele olevatele harmoneeritud standarditele eestikeelne pealkiri, mis on vajalik eestikeelses Euroopa Liidu Teatajas ilmuva direktiivi 1999/5/EÜ harmoneeritud standardite loetelu avaldamiseks.

SIDETEENUSED

2014. aastal lihtsustus sideteenuste turule sisenemise kord. 01.07.2014 jõustunud majandustegevuse seadustiku üldosa seadus andis ettevõtjatele õiguse esitada registripidajale majandustegevusteade asjaomasel tegevusalal enne majandustegevuse alustamist.

See annab ka sideettevõtjatele võimaluse esitada kõiki seaduses sätestatud teateid ja taotlusi, sealhulgas ka tegevuse alustamise ehk majandustegevuse teadet ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava või notari kaudu. Ettevõtja saab ise registreerida oma sideteenuse osutamise ja Tehnilise Järelevalve Ameti osaks jääb sideettevõtjate nõustamine, majandustegevuse teadete muutmiskannete ja järelevalvetoimingute tegemine.

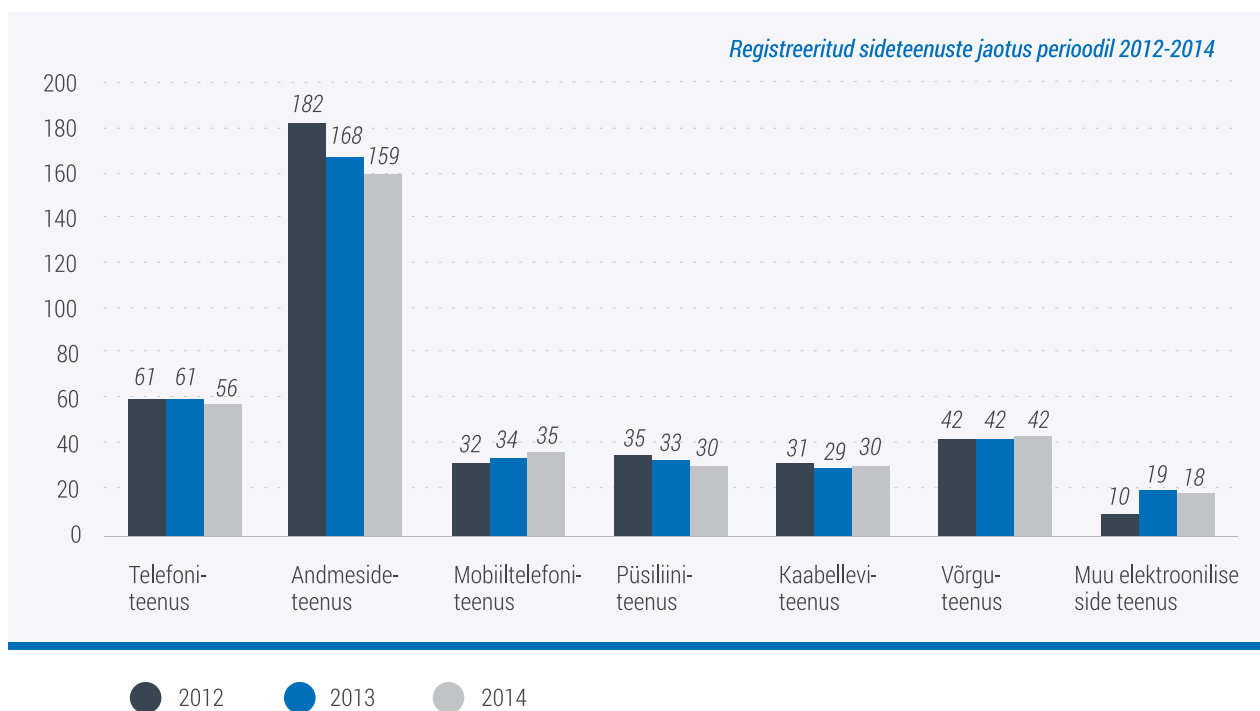
Turu arenguid vaadates on märkimisväärne Elion Ettevõtte AS-i ja AS-i EMT ühinemine AS-ga Eesti Telekom.

2014. aasta lõpus oli Eesti sideteenuste turul majandustegevuse registri andmetel registreeritud 213 sideteenuse osutajat. Tegevuse alustamise teate esitas 9 ettevõtjat ja sideteenuse osutamise lõpetas 14 ettevõtjat.

Tulemused näitavad, et kiiret andmesidet võimaldava 4G LTE mobiilse interneti võrgu leviala on laialdase-mailt arendanud EMT, kellel on kõige ulatuslikum LTE 1800/2600 MHz võrk. Tehnilise Järelevalve Amet mõõtis keskmiseks allalaadimiskiiruseks EMT võrgus 52 Mbit/s. Mõnevõrra vähem LTE 1800/2600 MHz tehnoloogiat ning rohkem LTE 800 MHz tehnoloogiat kasutava Elisa keskmine allalaadimiskiirus oli 30 Mbit/s. Nii EMT kui Elisa LTE 4G võrgu leviala võib pidada peaaegu üle-eesiliseks.

Tele2, kelle 4G LTE võrk katab hetkel põhiliselt suurimaid asulaid, ning ülejäänud Eesti on kaetud 3G võrguga, saavutas seetõttu keskmise allalaadimiskiiruse 15 Mbit/s. Kõikide operaatorite võrkudes ületasid maksimaalsed allalaadimiskiirused 100 Mbit/s piiri. Suurimat keskmist üleslaadimiskiirust 28 Mbit/s pakkus EMT. Elisa ning Tele2 vastavad näitajad olid 17 Mbit/s ning 9 Mbit/s.

Eesti on üks väheseid riike maailmas, kus 4G LTE võrgud katavad peaaegu kogu riigi territooriumi. Üheks eelduseks nii kiirele arengule on olnud see, et sagedusloa konkurssidega on riik seadnud nõuded võrkude kiireks väljaehitamiseks.

Tehnilise Järelevalve Amet mõõtis 4G ja 3G mobiilse internetiteenuse kiiruseid üle Eesti

Mõõtmise eesmärgiks oli saada ülevaade sideettevõtjate võimekusest pakkuja mobiilset internetiteenust ning anda tarbijale objektiivset infot teenuse levialade ja andmesidekiiruste kohta. Kokku mõõdeti EMT, Elisa ja Tele2 andmesidekiiruseid 115 mõõtepunktis üle Eesti.

3G võrgud, mida aastal 2014 kasutavad veel enamus tarbijatest, on kolmel sideettevõtjal peaaegu võrdse võimekusega. Tulemused näitavad, et kõik 3 mobiilsideettevõtet pakuvad ühtviisi head teenust ning tagavad keskmise allalaadimiskiiruse 8-9 Mbit/s ning üleslaadimiskiiruse ca 2,5 Mbit/s.

Kuna võrgud arenevad kiiresti, tasub leviala kohta värskeimat infot küsida sideettevõtjalt.

Enne teenusega liitumist on soovitatav kindlasti kasutada teenuse prooviperioodi.

Mobiiltelefoniteenuste kvaliteet Tallinnas on jätkuvalt hea

Septembris kontrollis Tehnilise Järelevalve Amet mobiiltelefoniteenuse kvaliteeti Tallinnas. Kõned tehti liikuvast mõõteautost ja kõnesid vastuvõtavad mobiiltelefonid asusid ameti kontoris. Tulemusi võib pidada heaks. Kolme võrgu, Elisa, EMT ja Tele2 peale tehti kokku üle 500 kõne, millest 98,9 % ka õnnestusid, Elisal õnnestusid seejuures kõned 100%-lt. Nii signaalitugevus kui ka võrkude üldine kvaliteet on hea. Mõõtmiseks kasutati automaatse võrguvalikuga telefone ja selleks spetsiaalselt väljatöötatud nutitelefoni rakendust, mis sooritas kõnesid ja kogus statistilisi andmeid.

Möötetelefonid

Elutähtsad teenused, sidevõrkude turvalisus ja terviklikkus

Elutähtsaid teenuseid, milleks on sidevaldkonnas telefoniteenus, mobiiltelefoniteenus, andmesideteenus, ringhäälinguteenus, kaabelviteenus ja mereraadioside, mõjutasid 2014. aastal põhiliselt ilmastikuoludest tingitud katkestused elektrienergiaga varustamisel. Tehnilistest rikestest põhjustatud katkestusi oli suhteliselt vähe, neist suuremad olid 2014. aasta jaanuaris, kui ei töötanud Elion Ettevõtte AS-i analoogtelefonid ja 4500 klienti olid ilma telefoniühendusest üle nelja tunni ning 1200 kliendil taastati teenus alles 7 tunni möödumisel. Oktoobris puudus Elisa võrgus 2G levi 6 tundi Tartu-, Jõgeva- ja Järvamaal. Antud häireid ei saa oma olemuselt pidada olulisteks häireteks elutähtsa teenuse osutamisel ning üldine sidevõrkude töökindlus on jätkuvalt heal tasemel.

Seoses elektroonilise side seaduse muudatustega liikus sidevõrkude turvalisuse ja terviklikkuse järelevalvepädevus Riigi Infosüsteemi Ameti pädevusse.

Sertifitseerimisteenused ja digitaallikiri

Tehnilise Järelevalve Amet sai sertifitseerimise registri volitatud töötajana teise avaliku võtme, mille nõue tulenes Euroopa Komisjoni 14.10.2013 rakendusotsusest 2013/662/EL. Mõlemad avalikud võtmed on leitavad 01.09.2014 jõustunud majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusest „Sertifitseerimise registri volitatud töötajale avalik võti ja sellele vastava isikliku võtme kasutusalal“.

2014. aastal lisati sertifitseerimise registrisse seitse uut sertifikaati ning usaldusnimekirja tuli uuendada koguni seitsmel korral. 2014. aastal toimus ka usaldusnimekirja üleminek versioonile 4, mis muuhulgas võimaldab täpsemini kirjeldada usaldusnimekirja teenuseid. Samuti korrastati ja täiendati Tehnilise Järelevalve Ameti poolt hallatavat Eesti sertifitseerimisteenuste usaldusnimekirja ning lisati iga-aastased infosüsteemide auditi tulemused.

Tehnilise Järelevalve Amet valmistas 2014. aastal ette ettepanekud sertifitseerimisteenuse ja ajatempliteenuse osutajate infosüsteemide auditeerimise korra ajakohastamiseks. Kord kehtestati 26.08.2014 majandus- ja taristuministri määrusega.

MEEDIA TEENUSED

2014. aasta suuremad ettevõtmised meediateenuste valdkonnas olid raadioteenuse osutamise uute tegevuslubade konkurss, vaba juurdepääsuga üleriigilise televisiooniteenuse osutamise tegevusloa konkurss, uue tingimusjuurdepääsuga üleriigilise leviga televisiooniprogrammi lisandumine meie meediamaaastikul ja kolme Balti riigi meediateenuste valdkonna regulaatorasutuse esindajate kohtumine.

Aktiivselt tegutseti ka rahvusvahelisel tasandil, osaledes EL liikmesriikide regulaatorite uue töögrupi ERGA, Euroopa meediateenuste regulaatorite ühenduse EPRA ning EL audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi (AVMSD) kontaktkomitee töös.

Anti välja raadioteenuse osutamise uued tegevusload järgmiseks viieks aastaks

Tehnilise Järelevalve Amet viis läbi raadioteenuse osutamise konkursi ning väljastas tegevusload perioodiks 2014-2019. Konkursil anti välja 1 rahvusvaheline, 12 üleriigilist ja 16 regionaalset raadioteenuse osutamise tegevusluba. Lubadele esitati kokku 36 taotlust, mille hulgast komisjon valis edukad pakkujad. Uued raadioteenuse osutamise tegevusload hakkasid kehtima 2014. aasta novembris. Konkursi tulemused määrasid Eesti raadiomaastiku lähemaks viieks aastaks.

Enamik seni tegutsenud üleriigilisi ja regionaalseid raadioteenuse osutajaid jätkab oma tegevust. Sügisel alustas uus eestikeelne raadioprogramm „Radio Hit FM“, mis levib Harju-, Tartu- ja Pärnumaal. Mitmed muutused toimusid ka venekeelse raadiokuulaja jaoks. Tallinnas ja Harjumaal lisandus eetrisse venekeelne raadioprogramm „Radio Volna“ ning sügisel alustas ka uus huumorisuunaga raadioprogramm „Jumor FM“.

des ja piiriülese leviga telekanalite regulatsiooni ning teistest riikidest pärit teleprogrammide vastuvõtu- ja taasedastamise vabaduse põhimõtete rakendamisel ette tulnud keerulisi olukordi.

Leedu, Läti ja Eesti kolleegid tutvustasid oma õigusruumi ja järelevalve praktikat ning vahetasid mõtteid valdkonna arengute üle. Ühiselt tõdeti vajadust teha tihedat

Lubade komisjon

Raadioteenuse osutamise tegevuslubade konkurss oli Tehnilise Järelevalve Ametile esimene suur ettevõtmine meediateenuste valdkonna uue regulaatorina. Konkursi ettevalmistamisel ja läbiviimisel toimus hea koostöö Kultuuriministeeriumiga ja Eesti Ringhäälingute Liiduga.

Tehnilise Järelevalve Amet korraldas Balti riikide meediateenuste valdkonna regulaatorasutuste kohtumise

Baltimaade regulaatorasutuste kohtumisel Tallinnas osalesid Läti Elektroonilise Meedia Nõukogu, Leedu Radio ja Televisiooni Komisjoni ja Tehnilise Järelevalve Ameti esindajad.

Balti riikide meediateenuste valdkonna regulaatorasutuste kohtumine

Kohtumise peateemadena käsitleti alaealiste kaitse küsimuste lahendamist muutuv meediateenuste keskkonnas, järelevalveasutuste uusi väljakutseid erinevate meediateenuste vormide üha suurema põimumise olu-

koostööd meediateenuste korraldamise valdkonnas ning tõsta koos mitmeid pakilisi küsimusi ka Euroopa tasandil.

Balti riikide regulaatorasutuste töökohtumised toimuvad iga-aastaselt ja 2015.aasta kohtumine toimub Vilniuses.

Anti välja uus televisiooniteenuse osutamise tegevusluba

Tehnilise Järelevalve Amet andis välja vaba juurdepääsuga üleriigilise televisiooniteenuse osutamise tegevusloa sihtasutusele Tallinna Televisioon televisiooniprogrammi tegemiseks. Tegevusloa kõrvaltingimused kehtestas kultuuriminister. Teleprogramm on žanriliselt mitmekesine, programmis on uudistesaadet,

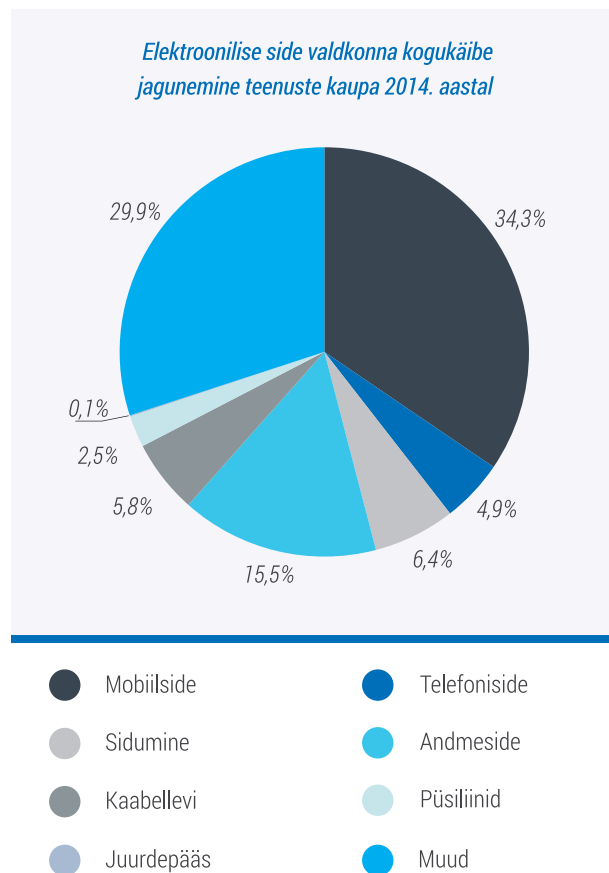
aktuaalsed kultuuri- ja ühiskonnaelu-, spordi-, noorte- ning lastesaated, samuti dokumentaal- ja mängufilmid.

Tegevusluba anti välja viieks aastaks.

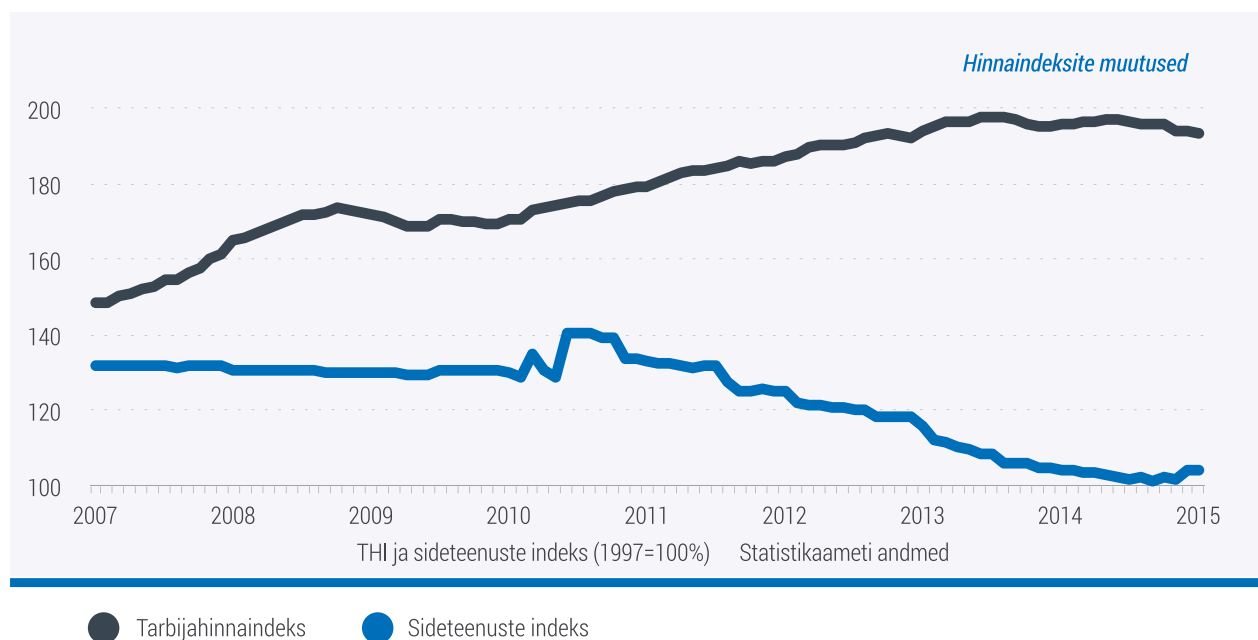
Algasid ettevalmistused Euroopa Liidu audiovisuaalmeedia valdkonna reeglite uuendamiseks

Mullu jätkas Euroopa Komisjon tööd EL-s audiovisuaalmeedia teenustele kehtestatud reeglite toimimise analüüsiga ning küsis ka kõigi liikmesriikide ja nende regulaatorasutuste arvamust valdkonna korraldamise tuleviku kohta. Tehnilise Järelevalve Ameti meelest on EL AVMSD üldjoontes edukalt toiminud, kuid muutunud meediamaastik ja uued tehnoloogiad on toonud kaasa ka probleeme, mis vajavad läbitöötamist. AVMSD nõuete praktikas rakendamise üheks keskseks probleemiks on tõusnud see, et mõned reeglid ei toimi teravate kriiside oludes, kuid loovad meediateenuste piiriüleses levis jätkuvalt hea raamistiku tavaolukorras. EL direktiivi alusel ei saa täna kiiresti lahendada piiriüleses levis ühest riigist teisele suunatud telekanalite tööga seonduvaid küsimusi, sest nende telekanalite asukohamaa määratlemine on mõnel juhul keerukas ja kirjapandud mehhanismid küsimuste lahendamiseks ei tööta hästi. Tehnilise Järelevalve Amet tegi Euroopa Komisjonile ettepaneku analüüsida kõiki neid probleeme EL tasandil ja leida AVMSD eelseisva uuendamise käigus paindlikud ja sobivad lahendused.

ritud võrgus ja mobiiltelefonivõrgus) kõneteenuste käibe languse, kuna sideteenuste hindade alanemisel väheneb ka teenuste käive. Käive kasvas kaabellevi-, fikseeritud ja mobiilse andmeside ning muude teenuste lõikes.

ELEKTROONILISE SIDE TURU ARENGUD

Eesti elektroonilise side turu arengut mõjutasid 2014. aastal konkurentsi tugevnemine ja teenuste turgudel ja mobiilse andmesideteenuse tarbimise oluline kasv. Sektori käive vähenes eelneva aastaga võrreldes 10% võrra. Tugev konkurents ja teenuste turul tingis (fikseeritud)

2014. aasta andmed näitavad, et mitmel elektroonilise side turul on regulatiivne sekkumine jätkuvalt vajalik ning sideettevõtjate suhtes rakendatud valdkonnaspetsiifilised meetmed on aidanud kaasa konkurentsiolukorra paranemisele ja toetanud sideteenuste hindade stabiilsust ja turul.

Sideteenuste indeks jätkas 2014. aastal langustrendi, samas tarbijahinnaindeks püsis aasta jooksul suhteliselt stabiilne.

Andmesideteenuse turg

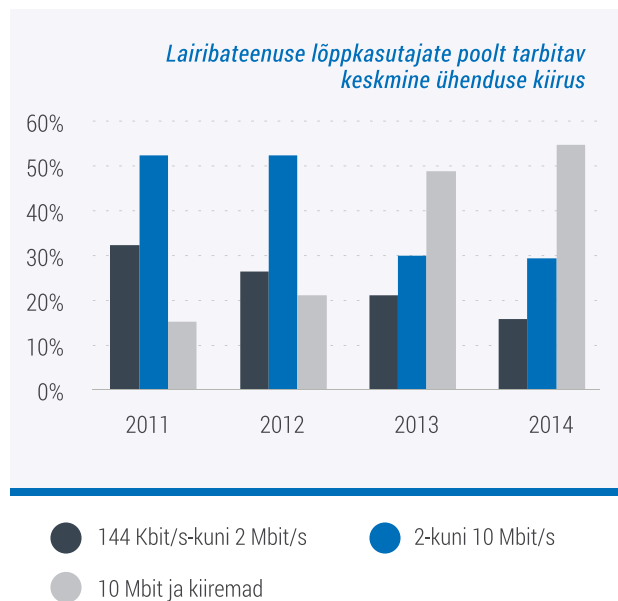
Jaeturg

2014. aasta jooksul on fikseeritud lairibateenuse lõppkasutajate arv kasvanud 3%, samas koos mobiilse lairibaühenduse kasutajate arvu tõusuga on lairibaühenduse lõppkasutajate arv suurenenud 4%.

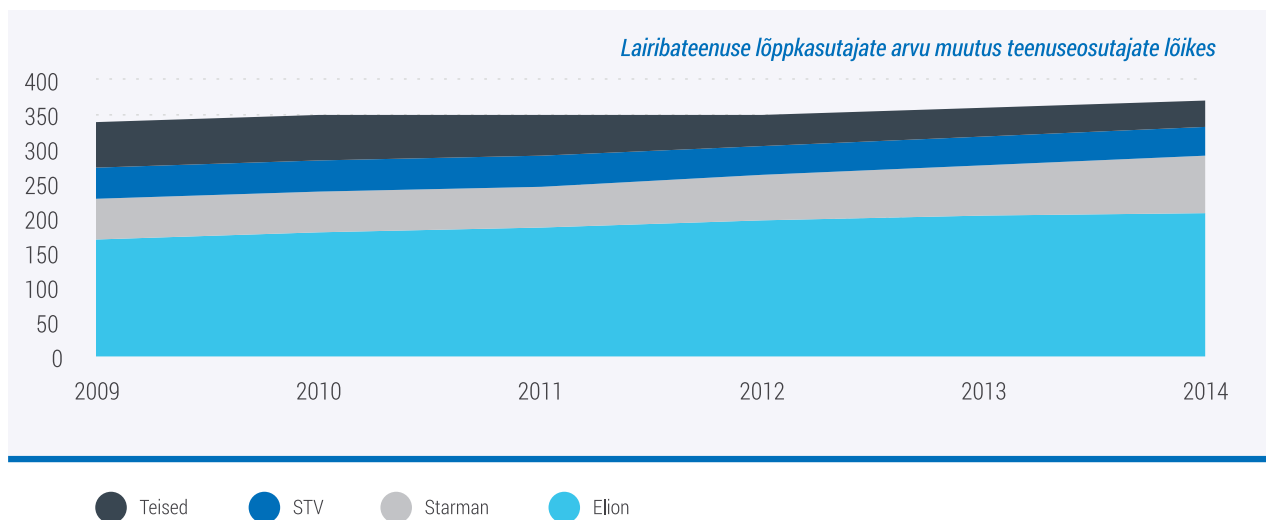
2014. aasta lõpu seisuga moodustavad WLL (wireless local loop) lõppkasutajad 3% ja mobiilse lairibateenuse kasutajad (Internet arvutis) 39% lairibateenuse lõppkasutajate koguarvust. 2014. aasta lõpuks oli kokku üle 235 000 mobiilse lairibaühenduse lõppkasutaja. xDSL-i, kaabelmodemi ja valguskaablil põhinevate lairibateenuse lõppkasutajate osakaal moodustas kõigist lairibateenuse kasutajatest kokku 57%.

90% fikseeritud lairibateenuste lõppkasutajatest tarbib Elioni, Starmani ja STV lairibateenuseid ning võrreldes 2013. aastaga on nende teenuseosutajate turuosa muutunud minimaalselt.

set andmesidet 1,50 miljonit SIM kaardi omanikku. See moodustab kõigist Eestis kasutatavatest aktiivsetest SIM kaartidest 73%.

2014. aastal on üle 10 Mbit/s ühenduse kasutajate arv jätkanud kasvu, moodustades kogu ühenduste arvust

Hinnanguliselt kasutas 2014. aastal fikseeritud lairibateenuseid 59% leibkondadest. Ligi 85% nendest kasutas komplekslahendust, kus lisaks lairibateenusele taribiti veel mõnda teenust. Sideettevõtjad on üldjuhul teinud oma hinnakujunduses komplekslahendused hinna poolest atraktiivsemaks, mistõttu ei ole sageli mõistlik lairibateenust eraldiseisvalt tarbida.

Lisaks Data SIMidele (Internet arvutis) kasutatakse mobiilset andmeside teenust veel lepinguliste mobiilse andmeside SIMide ja lepinguta mobiilse andmeside SIMide vahendusel. 2014. aasta lõpu seisuga kasutavad mobiil-

juba 55%. Keskmiste ühenduste kiiruste osakaal on püsinud suhteliselt muutumatuks ning kõige aeglasema segmenti osakaal (144 Kbit/s kuni 2 Mbit/s) väheneb jätkuvalt.

Alates 2013. aastast hakati koguma teavet ka mobiilse lairibateenuse kiiruste kohta.

Hulgiturg: juurdepääs lairibaühendust võimaldavatele sidevõrkudele

2008. aastal hakkasid Elion ja Elisa teistele teenuseosutajatele pakkuma ühendusi lairiba juurdepääsuks

(bitstream access). Elisa osutab nimetatud teenust põhiliselt Elionilt renditud vaskpaari juurdepääsuteenuse vahendusel. 2014. aasta lõpu seisuga on teistele teenuseosutajatele lairiba juurdepääsuks (bitstream access) antud kasutada 177 ühendust.

Aasta lõpu seisuga on Elion teistele teenuseosutajatele välja rentinud 4041 täieliku juurdepääsuga (full unbundled access) kliendiliini. See moodustab 1% Elioni kasutuses olevatest kliendiliinidest. Aastaga on teistele teenuseosutajatele kasutada antud täieliku juurdepääsuga kliendiliinide arv kahanenud 16%.

Mobiiltelefoniteenuse turg

2014. aastal on mobiiltelefoniteenuse lepinguliste lõppkasutajate arv kasvanud 5% ja kõnekaardi lõppkasutajate arv vähenenud 15% võrreldes 2013. aastaga. Top Connecti poolt väljastatud kõnekaartide arvu ei ole arvestuses kajastatud, kuna ettevõtjal puudub ülevaade, milline osa tema kõnekaartidest (ca 3,1 miljonit) on aktiivsed ja reaalset Eestis kasutuses.

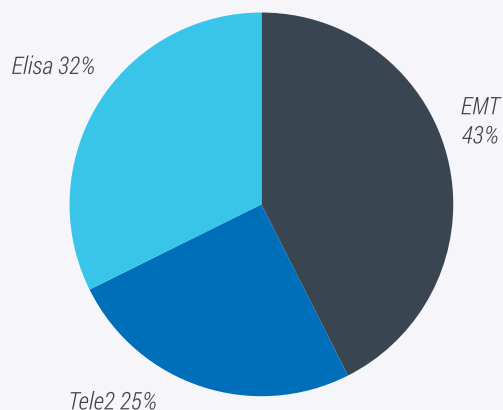
Telefoniteenuse turg

Telefoniteenuse lõppkasutajate arv kahaneb mitmendat aastat järjest ja 2014. aastal on see vähenenud 8%.

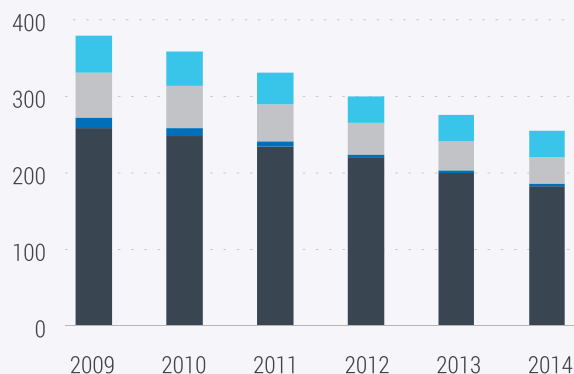
2014. aastal vähenes lõppkasutajate poolt alustatud kõneminutite maht telefonivõrgus 16%.

Aastaga on fikseeritud sidevõrkudes lõpetatud kõneminutite maht kahanenud 8%.

Mobiiltelefonivõrguoperaatorite turuosad lõppkasutajate arvu alusel 2014. aasta lõpu seisuga

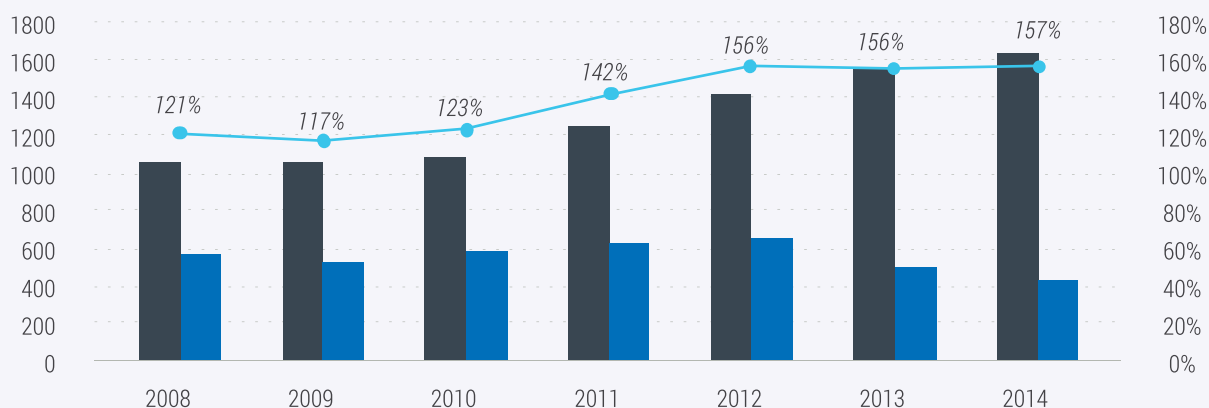

Telefoniteenust tarvitavate lõppkasutajate arvu muutus

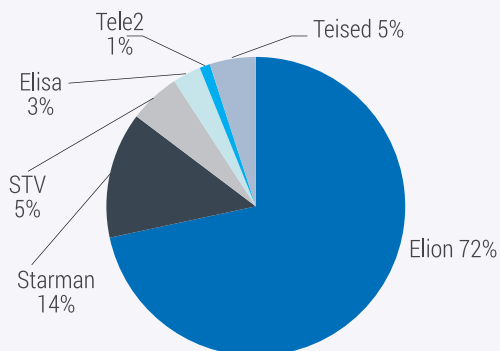
● Elion ● Tele2 ● Starman ● Teised

Mobiiltelefoniteenuse lepinguliste ja kõnekaarti kasutavate lõppkasutajate arvu muutus ning lõppkasutajate tihedus 100 elaniku kohta

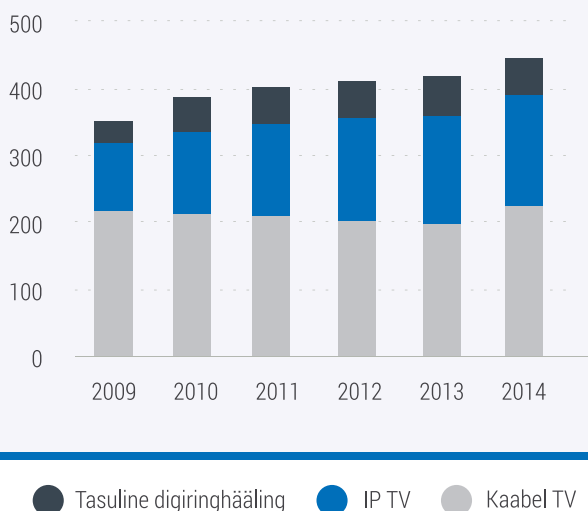

● Lepingulised ● Kõnekaardid ● aktiivsed SIM-kaardid

Telefoniteenuse osutajate turuosad lõppkasutajate arvu alusel 2014. aasta lõpu seisuga

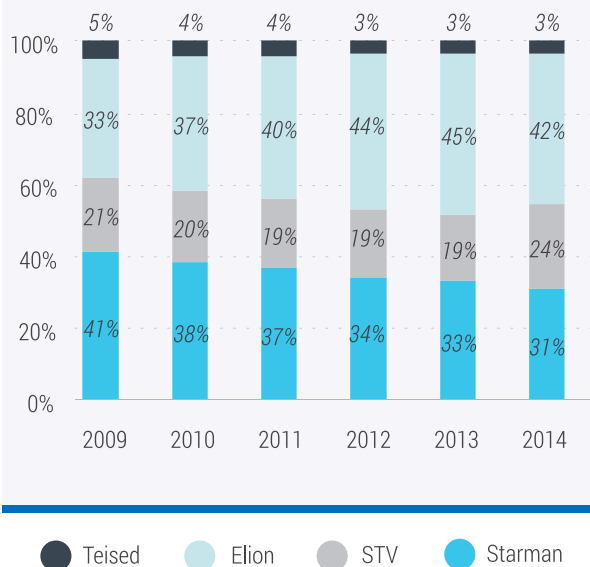
Televisiooni klientide jagunemine erinevate tasuliste tehniliste lahenduste vahel

Kaabelviteenuse turg

2014. aastaga on kaabelviteenuse lõppkasutajate arv kasvanud 9%.

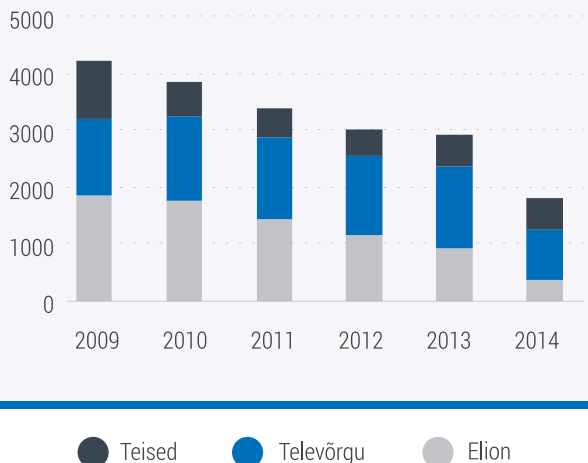
Kaabelviteenuse osutajate turuosade jagunemine lähtuvalt lõppkasutajate arvust

Püsiliiniteenuse turg

2014. aastal kahanes püsiliinide arv 38% võrra.

Püsiliinide arvu muutus

Sideturgude valdkonna menetlused

2014. aastal viidi läbi turuanalüüs viiel sideturul. Telefonivõrgus kõne lõpetamise hulgiturul tunnistati märkimisväärselt turujõuga ettevõtjateks kümme sideettevõtjat ning kehtestati neile juurdepääsu-, mittediskrimineerimise-, läbipaistvuse- ja hinnakohustused. Rakendatud hinnakohustuse tulemusel langes riikliku tasandi telefonivõrgus kõne lõpetamise hind -91%. Era- ja äriklientide telefonivõrgule juurdepääsu jaeturul, telefonivõrgus

kõne algatamise hulgiturul ja püsiliinide lõppsegmentide hulgiturul otsustati jätta märkimisväärse turujõuga ettevõtja määramata. Ringhäälingu edastamise hulgituru otsuse eelnõu osas jätkub konsultatsioon Euroopa Komisjoniga ning otsuse tegemise prognoositav aeg on 2015. aasta esimene kvartal.

Telefonivõrgus kõne lõpetamise hulgiturul kohustuste kehtestamisele eelnes vaidlusmenetlus Euroopa Komisjoniga. Euroopa Komisjon kahtles, kas otsuses taotletav täiendav 20 kuu pikkune üleminekuperiood Euroopa keskmise BU pure LRIC metoodika põhise telefonivõrgus kõne lõpetamise piirhinna rakendamisele suurendab tõhusust ja parandab jätkusuutlikku konkurentsi, suurendab seejuures võimalikult tarbijate kasu ning toetab Euroopa Liidu kodanike huve. Euroopa Komisjoni kahtlust toetas ka Euroopa Sideamet. Vaidluse tulemusel muudeti Euroopa keskmise BU pure LRIC metoodika põhise telefonivõrgus kõne lõpetamise piirhinna rakendamise tähtaega varasemaks.

Lisaks kehtestati juba eelnevalt mobiiltelefonivõrgus kõne lõpetamise hulgiturul märkimisväärse turujõuga ettevõtjateks tunnistatud kolmele side-ettevõtjatele aastaks uued hinnakohustused, mille tulemusel mobiiltelefonivõrgus kõne lõpetamise hind langes -15%.

Samuti teostati kontrolli märkimisväärse turujõuga side-ettevõtjatele juba kehtestatud valdkonnaspetsiifiliste kohustuste täitmise üle, sh viidi läbi neli hinnakontrolli menetlust. Kontrolli käigus rikkumisi ei tuvastatud.

2014. aastal esitati Tehnilise Järelevalve Ametile kaks kaebuse ja üheksa vaidluse lahendamises lepitajana osalemise avaldust.

LEGAALMETROLOOGIA

2014. aastal väljastati 27 siseriiklikku tüübikinnitust, sealhulgas 9 muudatust ja üks üksikeksemplari tüübikinnitus. Siseriikliku tüübikinnituse väljastamisest keeldumisi oli 3, mille põhjuseks oli mõõtevahendi nõuetele vastavuse tõendamiseks vajalike dokumentide esitamata jätmine.

Tolli- ja aktsiisimõõtmistes kasutatavatele mahutitele ja nendega seotud torustikele väljastati 93 taatlustunnistuse alusel 34 nõuetele vastavaks tunnistamise teatist.

Taadelduks tunnistati 115 mõõtevahendit 37 legaalmetrooloogilise ekspertiisi käigus ning dokumentidele ja mõõtevahenditele paigaldati kokku 93 taatlusmärgist. Taadelduks tunnistamisest keeldumisi oli 10 mõõtevahendile, põhjuseks oli taatlusvõimaluse olemasolu Eestis ja tüübikinnituse puudumine.

Kinnispakkide käitlemise valdkonnas viidi läbi 34 järelevalvemenetlust. Kontrolliti 10 kinnispakkide importijat, kes kõik esitasid kinnispakkide täitekoguse nõuetele vastavust tõendavad dokumendid. Pakendajate hulgas avastati puuduseid 16 ettevõtte, puuduste kõrvaldamiseks koostati 4 ettekirjutust. Peamiseks rikkumiseks oli puudulik dokumenteerimine ja taatlemata mõõtevahendi kasutamine kinnispakkide täitekoguse kontrollimisel. Kaks ettevõtet kasutas kinnispakkidel e-märgist sertifikaati omamata.

Taatluslaborite taatlustegevuse üle viidi läbi 2 järelevalvemenetlust, märkimisväärseid puuduseid ei avastatud.

Mõõtevahendite kasutusjärelevalves viidi läbi 65 menetlust. Kokku kontrolliti 158 mõõtevahendit, millest 73 olid kontrollimise ajal nõuetekohased.

Tarbearvestite kasutusjärelevalves viidi läbi 19 menetlust, millest 3 algatati kaebuste peale. 19 menetlusest 4 juhul ei avastatud puudusi, 6 juhul tehti puuduste kõrvaldamiseks ettekirjutus. Tarbearvestite menetlustest olid 10 läbi viidud vee-ettevõtete suhtes, antud valdkond on ka kõige probleemsem. Menetluste käigus on selgunud, et ligi viiendik veearvestitest on taatluskehtivusaja ületanud. Kaugkütte ettevõtete puhul on soojusarvestite taatluskohustuse täitmisega probleeme vaid 4% juhtudest.

Vanametalli kokkuostudes mitteautomaatkaalude kasutusjärelevalve raames oli 26 menetlust, millest 15 menetluse puhul ei avastatud puudusi. 8 juhul kõrvaldati puudused menetluse käigus ning 3 juhul tehti puuduste kõrvaldamiseks ettekirjutus.

Tanklates kütusetankurite kasutusjärelevalve raames oli 18 menetlust, millest 9 juhul ei avastatud puudusi. Puudustega menetlustes 5 juhul kõrvaldati puudused menetluse käigus ning 4 juhul tehti puuduste kõrvaldamiseks ettekirjutus.

PIIRATUD RESSURSS: TEGEVUSED JA TULEMUSED

Planeerime ja koordineerime raadiosageduste, elektroonilise side numeratsiooni ja raudtee läbilaskevõimet ning korraldame ja kontrollime nende kasutust. Lisaks täidame rakendusüksuse rolli Euroopa Liidu raudtee arendamise struktuurifondide jaotamisprotsessis.

Avaliku raudtee läbilaskevõimet jaotame vastavalt raudteeveo-ettevõtjate vajadustele ja vaba ressursi olemasolule ning määrame raudteeinfrastruktuuri kasutustasu.

Euroopa Liidu struktuuritoetuse rakendusüksusena teostame finantskontrolli välisabist rahastatavate transportivaldkonna projektide üle - jälgime projektide elluviimist vastavalt rahastamisotsusele ning tehtavate tööde ja kulude vastavust raha eraldamistingimustele.

Raadiosageduste osas tegeleme sageduskasutuse pikaajalise planeerimisega, mis sätestatakse Eesti raadiosageduste plaanis selliselt, et kasutajatel oleks olemas piisav sagedusressurss ja oleks tagatud tehnoloogiate areng. Väljastame ka raadiosageduste kasutamiseks sageduslubasid ja kontrollime nende tingimuste täitmist, samuti teostame üldist järelevalvet raadiosageduste kasutamise üle.

Numeratsiooni osas tagame numeratsiooniplaani haldamise selliselt, et ettevõtjatel oleks küllaldane ressurss numbreid oma teenuse osutamiseks. Samuti kontrollime numbrite kasutamise nõuete täitmist.

NUMERATSIOON

Numeratsiooni liik	Koguarv (tk)	Broneeritud (tk)	Vabad (tk)	Vaba ressursi osakaal, %
Telefoninumbrid	3 100 000	831 691	2 268 309	73,2
Mobiiltelefoninumbrid	10 643 000	6 063 124	4 579 876	43
800 - teenusnumbrid (tarbijale tasuta teenusnumbrid)	1 018 000	1 874	1 016 126	99,8
900 - teenusnumbrid (eritasuga teenusnumbrid)	10 000	226	9774	97,8
901 - teenusnumbrid (andmesideteenuse numbrid)	10 000	5	9 995	99,9
907- teenusnumbrid (taksofoniteenuse numbrid)	10 000	0	10 000	100
E-faksinumbrid	1 000 000	19 995	980 005	98
Personaalnumbrid (kliendi määratud sideteenuse osutamiseks)	300 000	32 301	267 699	89,2
Masshelistamise teenusnumbrid	75 000	0	75 000	100
Lühinumbrid, sealhulgas:	1118	337	771	
3-kohalised	42	7	35	83
4-kohalised	392	173	219	56
5-kohalised	679	149	530	78
6-kohalised	5	2	3	60

Eesti numeratsiooniresurss 2014. aasta lõpu seisuga

2014. aastal anti välja 84 uut numbriluba, pikendati 601 ja muudeti 73 numbriluba. Kokku tehti numbrilubadega 736 erinevat toimingut, mis oli 29 toimingu võrra enam kui 2013. aastal. Riigilõivu laekus numbrilubadega teostatud toimingute eest kogusummas 3 061 322 eurot.

Numbriressursi halduses toimus suurem muudatus mobiiltelefoninumbrite kasutamise osas, kus sideteenuse osutamiseks vajati 1,147688 numbrit võrra vähem ressursi kui 2013. aastal. Selline langus näitab, et ressursi kasutajad on käsutuses oleva ressursi kasutamist muutmas efektiivsemaks ja loobuma hakatakse numbritest, mis ei leia planeeritud aja jooksul kasutamist. Lisaks väärrib mainimist, et 2014. aasta lõpu seisuga oli Eesti numeratsiooniplaani uue redaktsiooni kohaselt mobiiltelefoninumbrite otstarbeks avatud uuest numeratsioonialast „83“ broneeritud 100 000 numbrit.

2014. aastal tehti analüüs kiirelt areneva teenuste rühma masinatevahelise teabevahetuse rakenduste ja sellega seotud teenuste (M2M -machine to machine) otstarbeks uue numeratsiooniresursi kasutusele võtmise vajalikkuse kohta. Võrguoperaatoritele vastamiseks saadetud küsimustiku vastustest selgus, et selliste teenuste otstarbeks on numbrite nõudlus olemas. Vähemalt pooled vastanutest arvasid, et sellised teenused vajaksid eristumist muudest sideteenustest ning oleks mõistlik kehtestada Eesti numeratsiooniplaanis eraldiseisev numeratsiooniala ehk numbrivahemik. Antud teemaga seotud tegevused jätkuvad 2015. aastal.

Numeratsiooni kasutamise kontrollimine

Eritariifsetele teenus- ja lühinumbritele helistamise valdas kontrollis Tehnilise Järelevalve Amet, kas tarbijat teavitatakse kõne alguses korrektselt teenustasust. Kokku kontrolliti 85 eritariifset numbrit, millest 65 numbrile helistades teavitati kõnehinnast korrektselt. 20 numbrit puhul edastati kontrollitulemused Tarbijakaitseametile. Järelekontrolli käigus selgus, et 15 märgukirja saanud ettevõtjast 9 olid puudused kõrvaldanud, ülejäänute osas menetlused jätkusid.

Numeratsiooni loata kasutamist Tehnilise Järelevalve Amet 2014. aastal ei tuvastanud, numbriload on kasutajate poolt nõuetekohaselt taotletud ning tähtaegselt pikendatud.

Tehnilise Järelevalve Ametit teavitati välismaiste sideettevõtjate poolt 6 korral Eesti numbrite osalemisest rahvusvahelistes petuskeemides ja kahju tekitamisest kõnet algatavale teise riigi sideettevõtjale. Järelevalve toimingud näitasid, et petuskeemides esinenud numbrid ei ole Eesti sidevõrkudest valitavad ning teenust osutatakse väljaspool Eesti territooriumi. Esines ka numbreid, mille kasutamiseks puudus seaduslik alus. Väljaspool

Eesti territooriumi toimepandu osas on numeratsiooni kasutamise uurimine ja tõendite kogumine võimaliku nõuete rikkumise kohta raskendatud. Sellest tulenevalt on numbrite väärkasutamine kahjustanud sideteenuste osutamisel Eesti koodiga +372 algavate numbrite usaldatavust ning toonud kaasa välisriigis Eesti numbritelt helistamise blokeerimise.

Numbriliikuvus

2014. aasta numbriliikuvuse valdkonnas tehtud toimingute arv sarnaneb 2013. aastaga. Ühest võrgust teise teisaldus kokku 78 370 numbrit, millest 70 684 numbrit puhul oli tegemist mobiiltelefoniteenuse osutaja vahetamisega ja 7686 numbrit puhul telefoniteenuse osutaja vahetamisega. Numbrite teisaldamise aktiivsus oli 2013. aasta statistikaga võrreldes peaaegu 13% väiksem. Ülekaaluliselt on suurema teisalduste aktiivsusega mobiiltelefoninumbrit, teenusnumbrite teisaldamisi ei ole tänase seisuga kahe viimase aasta jooksul toimunud.

Võrreldes aasta tagusega oli ka numbrit teisaldamise taotluste tühistamisi rohkem. Kui aastal 2013 tühistati kokku 47 895 taotlust, siis aastal 2014 tühistati 59 640 taotlust, mis on ligikaudu 20% enam. Tühistamise taotluste suurenemine näitab seda, et teenusepakkujad on muutunud turul aktiivsemaks ning läbi erinevate pakkumiste suurendanud omavahelist konkurentsi turul.

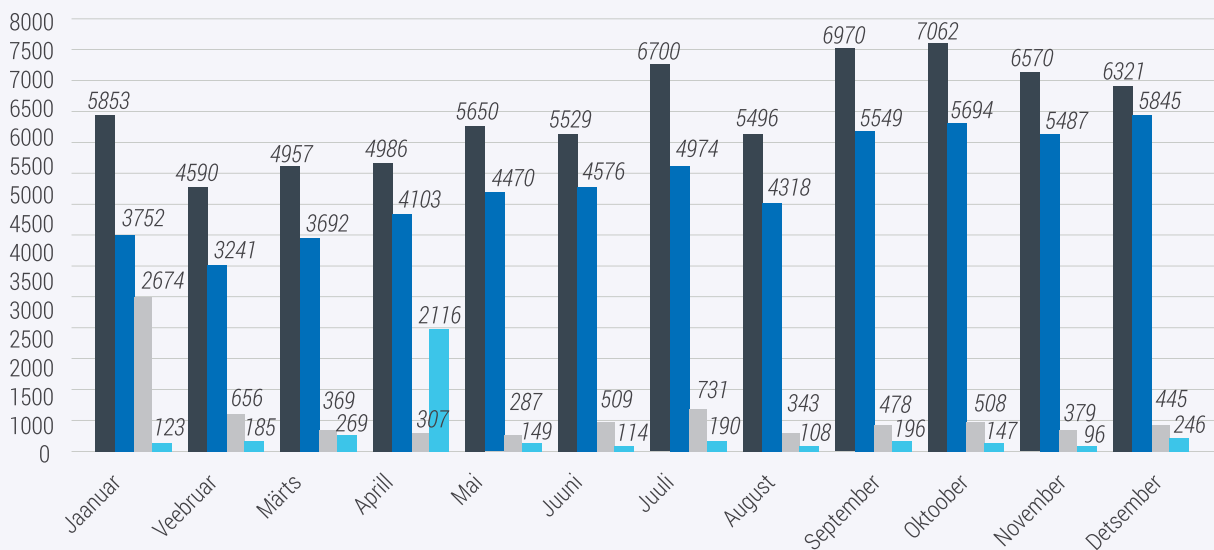
2014. aastal tuli Tehnilise Järelevalve Ametil numbriliikuvuse nõuete jälgimisega mitmel korral tuvastada kliendi nõusoleku olemasolu sideettevõtjale algatatud numbriliikuvuse tühistamiseks või numbriliikuvuse taasalgatamiseks. On muutunud tavapäraseks, et numbriliikuvuse algatanud kliendi tagasivõitmiseks teeb sideteenuse pakkuja eritingimustega uue pakkumise, mille käigus läheb kliendil kaduma info tema poolt antud nõusolekust algatatud numbriliikuvuse tühistamiseks. Samuti on esinenud olukordi, kus telefoni teel ei anna klient üheselt mõistetavat nõusolekut numbrit teisalduse taasalustamiseks, mille tulemusel alustab vastuvõtjaoperaator sellegipoolest teisalduse enda võrku.

Lisaks tuli Tehnilise Järelevalve Ametil mitmel korral tuvastada numbrit teisaldustel esinenud tehnilisi tühistusi.

2014. aastal tuvastati 5 numbriliikuvusele kehtestatud nõuete rikkumist, mille asjaolude väljaselgitamiseks alustati sideettevõtjate suhtes väärteomenetlused.

Statistika andmete võrdluses on tavatelefoni numbrite osas trend olnud eelnevatel aastatel suhteliselt stabiilne, kuid 2014. aastal on see oluliselt vähenenud. Mobiiltelefoninumbrite osas on aktiivsus eelmise aastaga võrreldes stabiilne.

2014. aasta numbriliikuvus kuude lõikes

Mobiiltelefoni numbreid liikunud
 Mobiiltelefoni numbriliikuvuse avaldusi tühistatud
 Tavatelefoni numbreid liikunud
 Tavatelefoni numbriliikuvuse avaldusi tühistatud

Numbriliikuvus perioodil 2008-2014

Mobiiltelefoninumbriid
 Telefoninumbriid

SAGEDUSHALDUS

Lõppes avalik konkurss sagedusalale 790-862 MHz

Konkursile pandi kolm sagedusluba, mis annavad õiguse kasutada sagedusi elektroonilise side võrkude väljaehitamiseks ja arendamiseks üle Eesti. Esimese sagedusloa võitjaks tunnistati AS EMT, teise sagedusloa võitis Elisa Eesti AS ning kolmanda sagedusloa võitis Tele2 Eesti AS.

Esimese sagedusloa väljastamisega laekus riigieelarvesse ühekorde loatasuna 1 000 000 eurot, teise sagedusloa väljastamisega 5 086 000 eurot ning kolmanda sagedusloa väljastamisega 5 098 000 eurot. Kõikide sageduslubade eest tasutakse sagedusressursi kasutamise eest riigilõivu 24 150 eurot aastas.

Jõustused Eesti raadiosagedusplaani muudatused

Eesti raadiosagedusplaanis jõustunud muudatused puudutavad raadiosageduste kasutamist ja sagedusalade üldist kasutusviisi Eestis.

Peamised muudatused:

1. Uus plaan täpsustab, millistes raadiosagedusalades antakse sagedusluba avaliku konkursi korras. Muudatusega tagatakse, et Eesti raadiosagedusplaanis on üheselt mõistetav, millistes raadiosagedusalades antakse sagedusload avaliku konkursi korras.

2. Raadiosagedusaladesse 450 MHz, 880-915 MHz, 925-960 MHz, 1710-1785 MHz, 1805-1880 MHz on lisatud võimalus raadiosageduste kasutamise õiguste üleandmiseks ja kasutuslepingu alusel kasutamiseks.

3. Alates 01.04.2017 planeeritakse ümber raadiosagedusala 410-430 MHz. Ümberplaneerimise eesmärk on võimaldada uute elektroonilise side teenuste osutamist. Olemasolevad kitsaribalised süsteemid (RAS 1000 ja operatiivteenistuse süsteem) on ebaturvalised, tehnoloogia on aegunud ning ei rahulda klientide vajadusi täies ulatuses.

4. Uue plaaniga rakendatakse CEPT otsuses CEPT/ECC/DEC/(11)06 ning Euroopa Komisjoni otsuses 2014/276/EL sätestatud raadiosagedusala 3400 - 3800 MHz (mis on lairiba andmeside teenuste osutamise tarbeks) alternatiivse jaotuse põhimõtteid. Uued sageduslaod antakse avaliku konkursi korras ning olemasolevaid kehtivaid sageduslube pikendatakse ning vajadusel /loaomanike soovil/ viiakse kooskõlla uue regulatsiooniga.

5. Uus plaan võimaldab planeerida ümber sagedusala 2300-2400 MHz ning viia sagedusala kasutus vastavusse CEPT otsusega CEPT/ECC/DEC/(14)04 ning sõlmida Eesti ja Läti administratsioonide vahelist koordineeritud lepingut. Uued sageduslaod antakse avaliku konkursi korras ning olemasolevaid kehtivaid sageduslube pikendatakse ning vajadusel viiakse kooskõlla uue regulatsiooniga.

Eesti ja Läti sideadministratsioonid sõlmisid koordineeritud lepinguid

Detsembris toimusid Tallinnas Eesti ja Läti sideadministratsioonide läbirääkimised, kus sõlmiti ja ajakohastati koordineeritud lepinguid lairibasüsteemide kasutamiseks erinevates sagedusalades ning jõuti kokkuleppele TV ringhäälingu teemal. Lepingute ajakohastamise ja uute sõlmimise tingis tehnoloogia areng ning uute süsteemide kasutusele võtmine erinevates sagedusalades, samuti sageduste kasutamisega seotud regulatsiooni pidev muutumine.

Läbirääkimistel sõlmiti ning uuendati 6 koordineeritud lepingut liikuva side valdkonnas, kinnitati kanalite nimekiri 470 - 694 MHz sagedusalas (digiTV), lisaks arutati sageduste olemasolevat ja planeeritavat kasutust mõlemas riigis ning lepiti kokku edaspidised koostööplaanid.

Läbirääkimiste tulemusena:

1. Sõlmiti uus leping sagedusala 2300-2400 MHz kasutamise kohta. Tänu lepingus sätestatud ühtlustatud kasutustingimustele ja kokkulepitud koostöölastamise protseduuridele tekib Eesti ja Läti sideoperaatoritel võimalus piiräärsetel aladel uute tehnoloogiate kasutusele võtmiseks ning sagedusressursi efektiivsemaks kasutamiseks mobiilse internetiteenuste pakkumisel.

2. Tehti lepingu muudatused kitsa ja lairibasüsteemide kasutamiseks sagedusalades 900 MHz ja 1800 MHz eesmärgiga ajakohastada olemasolevad lepingud uue regulatsiooni järgi, laiendada sagedusalade koordineeritud kasutamist ning ühtlustada vanad lepingud. Kokkuvõttes tühistati 5 erineval ajal sõlmitud koordineeritud lepingut ning sõlmiti 3 uut lepingut, mis ühtlustavad sagedusala kasutamist ning on kooskõlas kehtiva regulatsiooniga.

3. Ajakohastati sagedusala 2100 MHz ja 2600 MHz koordineeritud lepingut. (2 uut lepingut).

4. Kinnitati kanalite nimekiri 470 - 694 MHz sagedusalas (TV raadioringhääling), mis lihtsustab ja kiirendab sagedusressursi leidmist, planeerimist ja kasutusele võttu.

Lisaks vahetasid administratsioonid kogemusi ning arutasid 415 MHz, 450 MHz, 700 MHz ja 3400 MHz liikuva maaside sagedusalade kasutust ja tuleviku plaane ning Eesti sideadministratsioon jagas oma praktikat sagedusala 800 MHz kasutusele võtmisest.

Mis sai neljandast 3G operaatorist Eestis

2007. aastal väljastati Eestis 4 sagedusluba 3G mobiilsidevõrkude rajamiseks. Ühe neist omandas 70 miljoni krooniga ProGroup Holding OÜ, kellega seotud ettevõtteid tunti varasemalt kaubamärkide Bravocom, Zorro mobiil jt kaudu. Tihedas konkurentsiolukorras ning erinevaid koostööpartnereid otsides ei õnnestunud antud ettevõtte siiski kolme olemasoleva mobiilioperaatoriga konkureerivat teenust pakkuma hakata. Võrgu väljaehitamisel keskenduti põhiliselt Tallinnale ning kaubamärk Tallinn Mobile 3G ei saavutanud olulist tuntust.

Aastal 2013 omandas sagedusloa PGH Raadiovõrk OÜ. Kevadel 2014 kontrollis Tehnilise Järelevalve Amet, kas PGH Raadiovõrk OÜ on täitnud sagedusloaga määratud kohustused katta aastaks 2014 võrguga vähemalt 30% Eesti elanikkonnast ning tagada andmeedastuskiiruse linnades vähemalt 144 kbit/s ja mujal vähemalt 64 kbit/s. Selle nõude neljas operaator täitis.

Märtsis omandas omakorda Tele2 Eesti PGH Raadiovõrk OÜ-lt täiendava kõnealuse sagedusloa ning sellega lõppes neljanda operaatori eksistents. Täiendav sagedus võimaldab nüüdsest Tele2 Eestil pakkuda veelgi paremat teenuse kvaliteeti ja andmesidekiiruseid.

Sageduslubade menetlemine

Sageduslubadega tehtud toimingute arv on viimastel aastatel püsinud stabiilsena.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Uute lubade väljastamine	465	445	428	350	318	371
Lubade kehtivuse pikendamine	3514	3376	3424	3362	3753	3772
Lubade kehtivusaja ennistamine (õigeaegselt pikendamata)	-	171	259	187	77	93
Kehtivate lubade andmete või tingimuste muutmine	436	427	472	375	402	614
Lubade andmisest või pikendamisest keeldumine	31	13	9	3	4	2
Loa valdaja soovil tühistatud load	100	64	50	27	38	59
Amatöörradiojaama tööload	413	224	127	284	229	164
Raadioamatööri harmoneeritud kvalifikatsioonitunnistus	17	21	5	4	7	19
Naaberriikidele sageduste koordineerimine	498	739	495	926	447	698
Eestile sageduste koordineerimine	347	394	497	571	407	151
Notifitseerimine ITU andmebaasis	182	46	85	59	172	91

2014. aastaks prognoositi sageduslubade toimingute eest riigilõivu 2 000 000 eurot ning laekus 2 003 723 eurot.

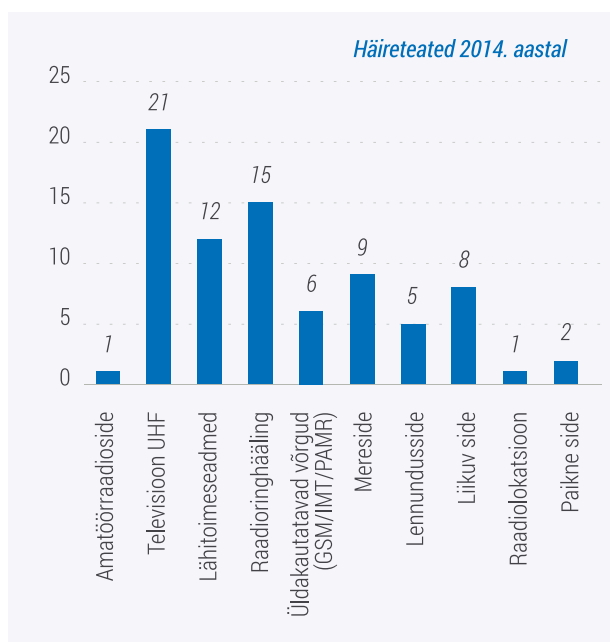
Raadiosageduste järelevalve

2014. aastal lahendati 25 raadiohäiret. Kaebusi raadioside probleemide kohta laekus kokku 80. Juba aastaid on enim probleeme digiteleviseiooni vastuvõtuga ning aastaga laekus kokku 21 kaebust. Probleemide põhjuseks oli enamjaolt vastuvõtusüsteemi halb seisukord ja sobimatu vastuvõtuantenni asukoht.

Raadiohäirete lahendamise juures on tekkinud olukordi, kus eetrihäired puuduvad, kuid elanikel on siiski probleem FM radiojaamade saatete kuulamisel. Aasta jooksul on Tehnilise Järelevalve Ametile laekunud

kaebusi, et üks või teine radiojaam on kuuldav ka muudel sagedustel ja segab teise radiojaama kuulamist. Ka siin on enamike probleemide põhjuseks olnud halb vastuvõtusüsteemi seisukord ja sobimatu vastuvõtuantenni asukoht.

Jätkusid igaaastased FM raadioringhäälingu signaalide mõõtmised, millega kontrollitakse vähemalt üks kord aasta jooksul üle kõik 173 Eestis asuvat ringhäälingu saatjat. FM raadioringhäälingu kontroll on oluline seetõttu, et kõrval sagedusalas paikneb elutähtis lennusideteenistus. 2014. aastal tehti 1351 FM raadioringhäälingu saatjate kontrolli. Signaalide mittevastavus tehnilistele normidele fikseeriti 21 korral. Kõik mittevastavused likvideeriti operatiivselt koostöös saatjate tehnilise personaliga.

Raadiomõõtmised

2014. aastal teostati mitmed raadiomõõtmised ametiabi korras:

- AS Metrosert palvel mõõdeti ekraaneeritud/varjestatud ruumide sumbuvus. Varjestatud mõõtekamber on mõeldud mõõtmiste tegemiseks peegelduste ja müradevabas ruumis.
- RIKS ametiabi korras teostati mereside süsteemi kaldajaamade saatja töökanalite mõõtmisi Suurupis, Toilas ja Pärnus.
- Kui 2013. aastal korraldati koos ERR-ga Koeru mastis paiknevate FM raadiojaamade polarisatsiooni muutuse mõju hindamiseks mõõtekampania, siis 2014. aastal jätkus see Kloostrimetsa mastis paiknevate FM raadiojaamade mõõtmisega. Mõõtmiste eesmärk oli tuvastada kindlates mõõtepunktidest signaali parameetrid enne ja pärast polarisatsiooni muutmist. Mõõtmistulemused esitati ERR-le signaali kvaliteedi hindamiseks.
- Enne juulis toimunud laulupidu jälgis Tehnilise Järelevalve Amet sageduskasutust Lauluväljakul, et tagada häirepuhtus peo kestel.

Võrdlusmõõtmised

2014. aasta mais korraldati võrdlusmõõtmised Lätis Salacgriva linna läheduses koostöös Läti sageduste järelevalve eest vastutava ametiga. Võrdlusmõõtmiste eesmärk on võrrelda erinevate mõõtmisi teostavate organisatsioonide mõõtetulemusi, et hinnata mõõtjate pädevust ja seda, kas mõõtja on suuteline sooritama mõõtmisi tema poolt deklareeritud tasemel.

Võrdlusmõõtmiste tulemustest saab järeldada, et Tehnilise Järelevalve Amet on võimeline mõõtma FM saatja väljatugevust ja deviatsiooni ning igapäevaste mõõtmiste tulemused on usaldusväärsed.

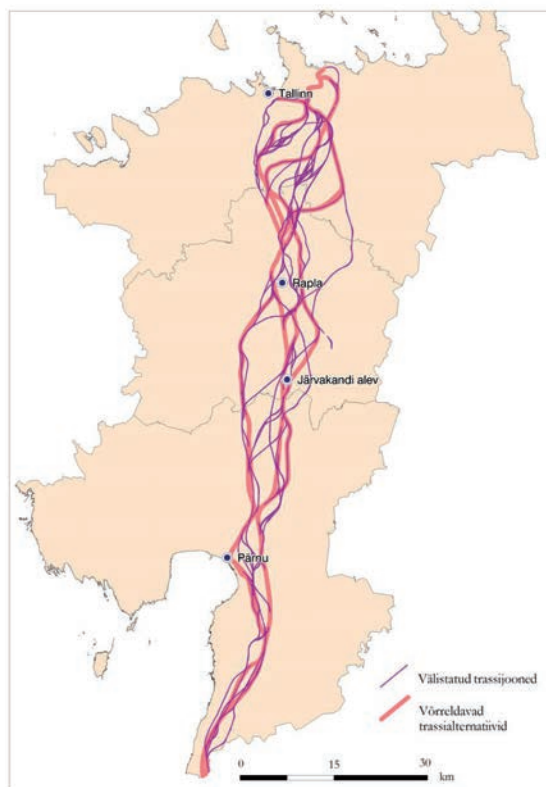
Võrdlusmõõtmised koostöös Lätiga

RAUDTEEINFRASTRUKTUUR

Rail Baltic projekt

Rail Balticu projektiga seotud tegevused jätkusid 2014. aastal aktiivselt. Kui veel 2013. aastal keskenduti eelkõige planeerimisele ja sellega seotud keskkonnamõjudele, siis 2014. aasta laiendas tegevuste hulka märkimisväärselt ning tõi kaasa olulisi arenguid nii projektimeeskonnas kui rahvusvahelisel areenil.

Muuhulgas moodustati Rail Balticu edasise väljaehitamise eest vastutav Eesti, Läti ja Leedu ühisettevõtte RB Rail AS, mis hakkab füüsiliselt paiknema Riias ning alustab 2015. aastal püsijuhtkonna otsingutega. Loodi ka riiklik ettevõtte Rail Baltic Estonia OÜ, mis vastutab Eesti huvide esindamise eest rahvusvahelise ühisettevõtte nõukogus ning toimib ühisettevõtte aktsionärina. Ühisettevõtte alustas 2014. aasta lõpus Euroopa Liidu ühisraha taotluse ettevalmistamist, mis tuleb Euroopa Komisjonile esitada 2015. aasta veebruari lõpuks. Projektitaotluse koostamisel on oma kaalukas sõna sekka öelda ka Tehnilise Järelevalve Ametil.

Rail Balticu planeeringus analüüsitud trassivariandid.

Allikas: Hendrikson & Ko

Rail Balticu trassi kujunemine on olnud laia avaliku kandepinnaga ning põimib endas erinevad majanduslikud ja poliitilised huvid. Sellest hoolimata on tänu põhjalikule koostööle õnnestunud saavutada kokkulepped peaaegu 2/3 trassi ulatuses. Trassieelistuse kokkulepete põhjal

on alustatud ka täpsemate projekteerimise eeltöödega, muuhulgas on teostatud lasermõõdistused maastiku profiili määramiseks ning käivad geotehnilised puurimistööd Pärnumaal.

Aasta lõpus algatas Tehnilise Järelevalve Amet riigihanke Rail Balticu raudteega kaasnevate mõjude analüüsi tellimiseks, et igakülgsest hinnata trassiäärsetele maa- ja majaomanikele kahjude õiguspärase korvamise korraldust. Analüüs hõlmab Eesti seadusandluse piisavust ja rakendamiskogemust nii maade omandamisel kui kaudsete mõjude korvamisel. Lisaks annab tellitav uuring ülevaate teiste riikide analoogsete projektide kahjude korvamise praktikast.

Tellitav uuring on üheks oluliseks kaasamismeetmeks Rail Balticu projektis. Kuigi Rail Baltic on tõenäoliselt kõige avatum infrastruktuuriprojekt Eesti ajaloos, siis eelkõige trassile jäävate maade omanike jaoks on vastamata küsimusi praeguseks veel palju. Uuringu üheks oluliseks osaks ongi muuhulgas avalikel aruteludel ja kirjavahetuse käigus inimeste poolt ülestõstetud kompenseerimist puudutavatele küsimustele vastata. Uuring peaks kavakohaselt valmima 2015. aasta juulis, et maakonnaplaneeringu eskiisi valmimise ajaks oleksid selged vastused ka keerulisematele omandiküsimustele olemas.

Rail Balticu projekti järjepidevat liikumist iseloomustab ka see, et Tallinnas ja Pärnus on 2014. aasta lõpuks välja valitud parimad arhitektuurilahendid raudteejaamade tarbeks. Laekus palju võistlustöid, millest parimatega on võimalik tutvuda aadressidel: <http://www.tallinn.ee/est/ehitus/Kaimasolevad-ideekonkursid> ja <http://www.parnu.ee/index.php?id=2840>. 2015. aasta veebruaris avatakse kõigist võidutöödest näitus ka Eesti Arhitektuurimuuseumis.

Ülemiste reisirterminali võidutöö „Tagasi”.
Autorid: arhitektibüroo 3+1 arhitektid OÜ

Rail Baltic trassi märkimisel vajalike kompromisside otsimine on kaasa toonud selle, et esialgselt kavandatud tähtajad ei ole enam saavutatavad ning kõigi eelduste kohaselt jätkub planeerimisfaasis tööd kuni 2016. aastani.

Rail Baltic projekti eeltöid toetab Euroopa Liit läbi TEN-T programmi 50% ulatuses. Maakonnaplaneeringute ja ka projekti üldiste eesmärkidega seotud info on kättesaadav portaalist www.railbaltic.info.

Rakendusüksus

2014. aasta alguses viidi lõpule kõigi transpordi infrastruktuuri projektide koondumine Tehnilise Järelevalve Ameti kui struktuuritoetuse rakendusüksusesse – koordineeritavate projektide hulka lisandusid varasemalt Maanteeameti rakendusüksuse pädevuses olnud projektid. Olulisemate ning mahukaimate käimasolevate projektidena võib välja tuua Ülemiste liiklussõlme rekonstrueerimist Tallinnas, Tallinna ringtee rekonstrueerimist, Tartu läänepoolse ümbersõidu ning Tartu linna idapoolse ringtee ehitust.

2014. aasta möödus suuresti käimasolevate projektide lõpetamise ning struktuurivahendite uue programmiperioodi 2014-2020 ettevalmistamise ning käivitamise tähe all. Perioodil 2014-2020 eraldatakse transpordi infrastruktuuri investeeringuteks ligikaudu 450 miljonit eurot üleriigiliste ja rahvusvaheliste ühenduste arendamiseks, raudteeliikluse arendamiseks ning erinevate liikumisviiside ühendamiseks. 2015. aastal algab uue perioodi projektide rakendamine, milles ametil on senisest oluliselt suurem roll – täiendavate funktsioonidena võetakse rakendusasutuselt üle toetuse taotluste menetlemine, rahastusotsuste tegemine ning projektidega seotud hangete kontrollimine.

Tartu läänepoolse ümbersõidu ehitus

Perioodi 2014-2020 toetuse jaotus tegevuste lõikes

Keskkonnasõbralike ja vähese CO₂-heitega transpordisüsteemide, sh siseveeteede ja meretranspordi, sadamate ning eri transpordiliikide ühendamiseks/parandamiseks rekonstrueeritud/ehitatud objektid

66100 000 €

Statsionaarse läbivalgustusseadme soetamine

2550 000 €

Raudteelõikude rekonstrueerimine või uuendamine

82450 000 €

Jäämurde teenuse osutamiseks vajalike sadamate rekonstrueerimine

8500 000 €

Keskkonnaohutuse ja turvalisuse suurendamine lennujaamas

35000 000 €

Uute maanteelõikude ehitamine

70000 000 €

Maanteede rekonstrueerimine või uuendamine

170000 000 €

ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST: STRUKTUUR, AMETNIKUD JA EELARVE

Tehnilise Järelevalve Ameti struktuuri kuulus 2014. aastal kolm teenistust: elektroonilise side teenistus, transporditeenus ja tööstusohutuse teenistus. Teenistused on omakorda tegevustepõhiselt jaotatud osakondadeks ning nende tööd toetab üldosakond. Tehnilise Järelevalve Ameti struktuur on üles ehitatud võimalikult väheste juhtimistasanditega, et tagada juhtimise operatiivsus ja järelevalveprotsesside efektiivsus.

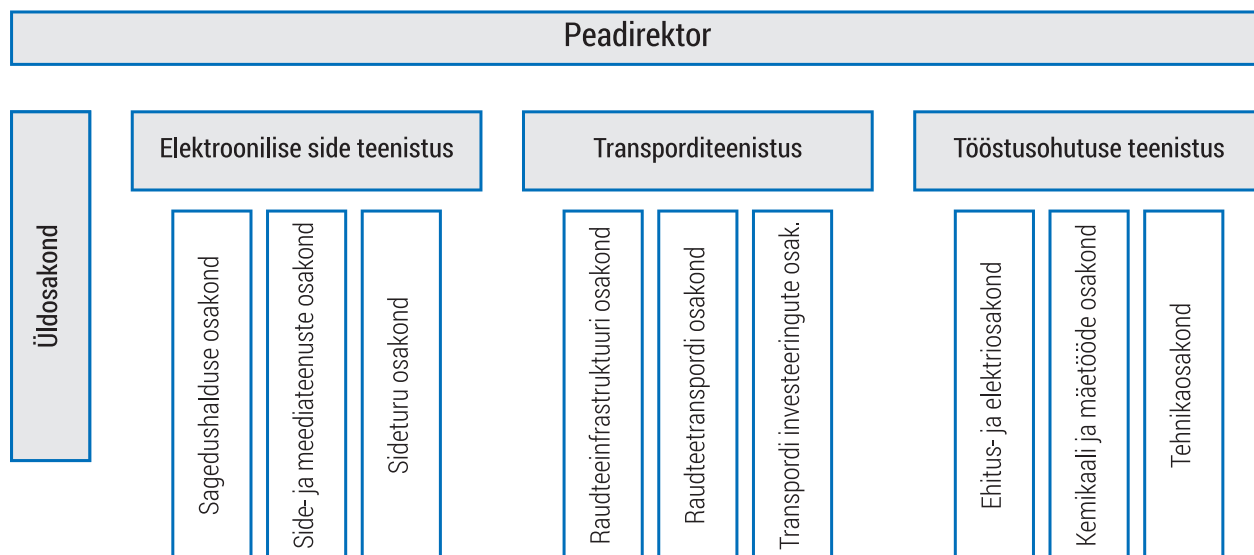
2014. aastal rakendusid struktuurimuudatused elektroonilise side teenistuses. Tulenevalt 01.07.2014 jõustunud elektroonilise side seaduse muudatusest toodi Konkurentsiameti sideturu regulaatori ülesanded, õigused ja kohustused üle Tehnilise Järelevalve Ameti pädevusse. Eesmärgiks on tagada optimaalsem valdkonnakorraldus ning tekitada elektroonilise side valdkonnas üks riigiasutusest regulaator ja kontaktpunkt, mis lihtsustaks elektroonilise side teenuste tarbijate ja turuosaliste suhtlemist riigiga. Uute funktsioonide lisandumisega loodi elektroonilise side teenistusse uus osakond- sideturu osakond.

AMETNIKUD

Tehnilise Järelevalve Ametis töötas 2014. aasta lõpus 92 ametnikku. Aasta jooksul võeti tööle 18 uut ja lahkus 8 ametnikku. Ametnikud on meie kõige olulisem ressurss, mille oskuslik rakendamine tagab organisatsiooni eduka toimetuleku ülesannete täitmisel ja probleemide lahendamisel.

Haridustaseme jaotuses oli 2014. aastal kõrgharidusega ametnikke 89% kõigist töötajatest. Ametnike üldine haridustase on tööülesannete täitmiseks küllaldane, samas vajavad ametnikud lähtuvalt töö spetsiifikast täiendavat õigusala koolitust.

Ametnike arendamisel on prioriteediks professionaalsete ja meeskonnatöö oskuste täiendamine. Iga ametniku toetatakse võimaluste piires tema isiklikus karjääris ja enese ametialasel arendamisel. Ametnike pädevuse suurendamiseks korraldasime koolitusi, kus oma tead-

Tehnilise Järelevalve Ameti struktuur 2014. aastal

misi jagasid nii Tehnilise Järelevalve Ameti töötajad kui ka eksperdid väljastpoolt asutust.

2014. aastal osaleti koolitusvaldkondadest kõige enam asutuse põhitegevusega seotud koolitustel (27 %) ning asjaajamise, arhiivinduse (26%) ja õiguskoolitustel (22%). Koolitustest olid populaarsemad sisekoolitused, millest võttis osa 38% töötajatest, ning tellimuskoolitused, millest võttis osa 35% töötajatest.

Lisaks ametialasele kompetentsusele peame organisatsiooni edu tagamisel väga oluliseks häid suhteid kollektiivis, mistõttu korraldame igal aastal organisatsioonisiseseid suhteid arendavaid ettevõtmisi. Tehnilise Järelevalve Ametis on traditsiooniks saanud parima kolleegi valimine, fotokonkurss, asutuse aastapäeva tähistamine ning osalemine riigiametnike spordivõistlustel.

RIIGILÕIVUDE LAEKUMISED RIIGIEELARVESSE

2014. aastal laekus riigilõive Tehnilise Järelevalve Ameti toimingute eest 5 165 223,72 eurot.

EELARVE

Tehnilise Järelevalve Ameti 2014. aasta tegevuskulude eelarve koos 2013. aastast ülekantud vahenditega oli 2 651 853 eurot.

KULUD JA INVESTEERINGUD	2014 eelarve
Tööjõukulud (personalikulud)	2 247 653
Majandamiskulud	404 200
Büroohoone Sõle23A renoveerimine	385 000
Tehnilise Järelevalve Ameti mõõtesõidukite soetamine	28 760
Tehnilise Järelevalve Ameti IT tarkvara soetamine ja arendus	60 000
Liikmemaksud	19 990

Toiming	Riigilõiv, EUR
Tüübikinnitustunnistuse väljastamine, muutmine ja pikendamine	862,65
Lõhkematerjaliseaduse alusel teostatavad toimingud	6 684,30
Raudtee ja raudteeveeremi registrisse kandmine ning ehitus- ja kasutusloa väljaandmine	68 749,09
Ohutustunnistuse väljastamine, muutmine, pikendamine	1 597,75
Digitaalalkirja seaduse alusel teostatavad toimingud	31,95
Meediateenuste seaduse alusel teostatavad toimingud	10 992,52
Elektroonilise side seaduse alusel sagedustega seotud toimingud	2 003 723,47
Elektroonilise side seaduse alusel numeratsiooniga seotud toimingud	3 061 322,44
Avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendamata ehitise ehitus- või kasutusloa väljastamine	3 937,91
Välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni tunnustamine	35,00
Kemikaaliseaduse alusel teostatavad tegevusloaga seotud toimingud	6 646,64
Ehitusvaldkonna majandustegevuse teate esitamine	640,00
Kokku	5165223,72

Tehnilise Järelevalve Amet

AASTARAAMAT 2014

Välja andnud:
Tehnilise Järeelvalve Amet

Kujundus:
Kala Ruudus

TEHNILISE JÄRELVALVE AMET

Sõle 23A, 10614 Tallinn | telefon: 667 2000 | faks: 667 2001
E-post: info@tja.ee | www.tja.ee